

Nté ō dé tsiñu pustru Xúva kō

Dā ntántétu pustrú san Espíritū Sántū

¹ Xu'ú é Lucá u ne, táxnūú u tutú nta'a nto, Teófilu. Tutú é dé va'á di'ná u ne, ntaa ú ni nto un nti'ĩ é edé Jesuu, ni un nti'ĩ é nakuā'a ña ña'a nté ntūvi dá eni ntu'u ñā

² da nté ntūvi é kūntáa ña e dukún kān. Di'na dá kūntáa ña e dukún kān né, dē kú'vē ñá uxuvi ñá'a, ña é víi pustru íña ña ne, náñē'e ñá ña nté koo vii ña. Tsí xe'e Espíritū Sántū é kūtuni ña nté koo ka'an ñá ni ñā.

³ Kidáā ne, xí'i ñā ntiká krusi. Ntá tsi da rkontūvi é xi'i ñá ne, mii ñā ntii díto ña mí ntoo pustru ña. Dōó ki'in itō ntii díto ká ña da nté xee tá'an uvi díko ntuvi. Dōó kue'e edé ña vata koo é kuinti'xe pustru ña tsí ntoto nti'xe ña ne, kaka'an ñá ni ñā iña mí kadē kú'vé Xuva kō.

⁴ Dā intóo dad̄i ká ña nī pustru ñá ne, kaka'an ñá ni ñā é ña ku ntaka ña ñuú Jerusaleen.

—Kuntētu ntó i'a da nté ni'i nto é kaka'an Úvā kó, vata ō ka'án u ni nto kídaā.

⁵ É ini nto tsí Juaán ne, ntute nakutsi ntúte ña kō; ntá tsi ña kukuíi ka dá nainu míi Espíritū Sántū san é kunūu ñá nima nto —ka'an Jēsuu ni ña.

Dá kūntáa Jesuu é dukún kān

⁶ Ña náta ká nuu ni Jēsuú ne, tsixe'e ña ñā:

—¿Vevíi ntu é nakāku ntó ñuú ña Israeé san? —ka'an ña.

⁷ Kidáā né, kaka'an Jēsuu ni ña:

—Ñá te ntō'o é kāduku ntée nto é kūtuni nto nee ntúvi vii Uvā kó nuu i é vii ña. Tsí kuenta iña mii ña é kade ña.

⁸ Ntá tsi te ĩnuu Espiritū Sántū san é kunuu ña nima ntó ne, ña ña xntii ña ntó é kā'an ntó xoo ñá'a ú ni ña ntoo ñuú Jerusaleén san. Da kidáā né, kue'ēn ntó ñuú Judea ni ñuú Samaria ne, ku'ēn ka nto dá kani ñuúxi. Kue'ēn ntó, kuka'an ntódo nto ni ñá'a xoo ñá'a ú —ka'an ña.

⁹ Dā kúvi ka'an Jésuú ne, kūntáa ña e dukún kān. Mē'ñú viko nu'u kuntáa ña ne, ñá ni ĩni ka pustru ñá ña.

¹⁰ Kuan tsí o ntáñi ña, ntaíto díto ña e dukún kān mí kūntáa ña ne, dā nēni ñá xee uvi ánje Xuva kō, ñu'u ña doo kui'xin.

¹¹ Ntáka'an ánje sán ni ña:

—Ō ñá ñuú Galilea, ¿nté kuān nté ntaíto díto ntu nto e dukún kān? Tsí ña tsi Jēsuu, ña é naki'i Xuva kō né, vata tsí ó kūntáa ña e dukún ne, kuan tsí koo nainu xtúku ña ñuúxi a —ka'an ña.

Dā de kú've ñá Matia é nākunúu ña naa Júda

¹² Kidáā ne, ntáka ña xuku é nani Ōlivú san. Ntíko koō ñá, kunú'u ña ñuú Jerusaleen é ña tuvi nté uun kilometru.

¹³ Dā náxee xtúku ña ne, kúxee ña má vī'i nínu kān. Ña ña ntoo sán ne: Pedru, ní Juaan, ni Sántiau, ni Ándree, ni Félipe, ni Túmaa, ni Bártulu, ni Máteu, ni túku Santiau, í'xá Alfeu, ni Símuun Zélote, ni Júda, ení Santiau.

¹⁴ Nguentúvi ntánataká nuu un ntíi ntíi ñá, ni ení Jēsuu, ni dí'i ña María, ni tuku ñad'í di, é ntáka'an ntá'ví ña ni Xuva kō.

15 Uun ntuvi ne, nátaská nuu vata te uun sientu oko ña'a, ña kuínti'xe i Jesuu. Kidáā ne, náakuntĩtsí Pedru é ká'an ñá ni ñā ne, kaka'an ña:

16 —Eni, é ĩni nto tsí da miĩ é kuvi nee iña é káka'an Espiritū Sántū sán ne, nté ntūvi di'na xe'é ña tú'ūn é xntée na'a Davii iña Júdā san. Tsi Júdā sán ne, di'vi ñā é intéka ña ña'a é t̄in ña Jesuu.

17 Di'vi ñā ne, dad̄i tsi pustru ntí ni ñā.

18 Ntá tsi é ĩni ntó nté ō kúvi ña. Tsi kí'i ña diu'un é diko ña Jēsuú ne, ñiĩ ñá uun itsi ñū'u. Kidáā ne, kantei ña, ko'xó ña. Ntáta i'xí ña ne, uun ito tsi kí ntí'i ití ña ne, xí'i ñā.

19 Tēku ntíi nt̄i ña'a, ña ntoo ñuú Jerusaleen, nté ō kúvi ña. Dukuān né, ĩntántēé ñu'u san Aceldama, é kāni tú'un Ñū'u Niñi.

20 Kuān ó uve na'a líbru é nanī Salmu, kaka'an:
Na kuĩñi ixu vi'i ña ve;
xōxó kuntōo ká i ikān,
ka'an líbrú san. Xío ūve na'a túku, kaka'an:
É tūku ña'a nakunúu ña naa ña,
é viĩ ñá tsiñu é edé ña,
ka'an líbrú san.

21 'I'a ntoo ña'a é dad̄i tsi íka ntí ni ñā nguentúvi dá kátúvi Tó'o ko Jēsuu ní ntí,

22 nté ntūvi dá itsi ntute ña nta'a Juaan un tsi da nté ntūvi é kūntáa ña vi'i ant̄vi. É kántio ne, uun ña'a kuntee tá'an ña ntí é ntuvi n̄i ntí uxuvi ñá'a ntí é ntāda ntaá ntí nee é ĩni ntí, é ká'án ntí ni ñā'ā tsí nuu é ntaā i e ntóto Jesuu dá xi'i ña —ka'án Pedru.

23 Kidáā ne, nakaxnúu ña úvi ña'a: uun ña'a, ñá nani Jōseé Barsabaa (Justo nání ña di), ni ūun ña'a, ñá nani Mātia.

24 Ntáka'an ntâ'ví ña kídaā:

—Xuva, ðivi ntō é ĩni nto nimá nti xe un xé un ntí ne, tā'xi ntó na kūtuní nti xōo ñá'a é ntio nto

²⁵ é vii ñá pustru nto, é nakunúu ña naa Júda. Tsí Júdā ne, nákunāá ña tsiñu ña dá kuan ō dé ña é kñi kaa, dá kuē'en ñá mí kadūku ntée ña —ka'an ña.

²⁶ Dā kúvi ka'an ntá'ví ña ne, nadíki ñá te kñi xoo ñá'a é vii pustrú san. Dā kíi ne, dúku ntée Matía san. Ura tsí i intee tá'an ña ni ū'xi ĩn pustru, ñá nguĩ san.

2

Dā ĩnūu Espíritū Sántū

¹ Dā xee tá'an ntuvi é kúvi viko iña ñá Israee, viko é nani Pentecosteé ne, dadii ntoo ntíi ntíi ña kuínti'xe i san.

² Dā neni ñá uun káñu'ū tsí nte e dukún kan, vatā ó te tātšin dóo ntii kainu ne, koó da kake'xen nī kava má vi'i mí ntoo ña.

³ Kidáā ne, ntii díto ñu'u kai'xi. Kaxi'í nuu ñu'u san dikí ñá xe un xé un ñā.

⁴ Kidáā ne, ĩnūu Espíritū Sántū san nima ñá ne, eni ntu'u ñā ntáka'an ña é tūku e túku tú'ūn, tsí xe'e Espíritū Sántū san é kúvi ka'an ña.

⁵ Ntuvi sá'á ne, xee ntíi ntíi tatá vi'i ña Israee, ña e dóo ntaínuu iní i Xuva kō. Dā mí'i ká ñuu vé'xi ña, xée ña ñuú Jerusaleen é vii ñá nchu'un Xuva kō.

⁶ Dā tékū ntíi ntíi ña'a san tsí dóo ntii kaka'an ñu'ú ne, ikan tsí nátaská nuu ntíi ntíi ña. Ña é da ve xée sán ne, é tūku e túku tú'ūn ntáka'an ña. Koó dā kúdu'va ña da téku ña tú'un ñā e ntáka'an ña kuínti'xe i san.

⁷ Koó dā kúdana iní ña ne, ntánatíin ña ni tā'an ña, ntáka'an ña:

—¿Vá ña ntu te ña ñuú Galilea, ña kuān ó ntáka'an san?

⁸ ¿Nté kuī ntátekú ntu ko tū'un é ntáka'an ña, vata tsi tē dadꞑ tū'un ko ni ñā?

⁹ Tsí xo'ō ne, é xīo xío ñuu ko: ñuú Partia, ni ñuú Media, ni ñuú Elan, ni ñuú Mesopotamia, ni ñuú Judea, ni ñuú Capadocia, ni ñuú Puntu, ni ñuú Asia,

¹⁰ ni ñuú Frigia, ni ñuú Panfilia, ni ñuú Egítō né, iō ñá ne, vé'xi ñā un tsi nte ñuu África, é díi ka ikā é ñuú Cirene. I'a ntoo ña ñuú Romá di; iō ñá ne, ña Israee ña; iō ñá ne, dadꞑ tsi ntántikin ñá Xuva ko nī ña Israee.

¹¹ I'a ntoo ña ñuú Cretá di, nī ña ñuú Arabia. Ntá tsi un ntíi ntíi o ntáteku ko é ntántaa ña ni kō nté o de Xuva kō é dóo kaxntii ña kō né, divi tsi tū'ún mii kō ntáka'an ña —ka'an ña.

¹² Koó dā kúdu'va ña nee iña é kākuví ne, ntátsixe'e tā'an ña:

—¿Mí'i ntu vē'xi é kuan ō ntáde ña'a san? —ka'an ña.

¹³ Ntá tsi iō ñá ne, da ntáxkuntée ña, ntáka'an ña:

—Tē dóo ñu'u tsitū nima ña vínu xee —ka'an ña.

Nté ō ka'án Pedru ni ña'á san

¹⁴ Kidáā ne, náakuntāñí dadꞑ Pedru ni pustru ñá u'xi ñn san é ká'an ñá ni ñā'a sán ne, un ntii tsí kéne ña, kaka'an ñá ni ñā:

—Un ntí'i kuē'en dú'va ntō, ña ñuú Judea ni ñá ñuú Jerusaleén ne, ví'a ve ne, kini vá'a nto é ka'án ntí nī ntō.

¹⁵ Ña'a sá'á ne, ña te kí'vi ñā. Ini nto tsí dā ve kaeku ñn tevāa.

¹⁶ Ñā'á ni san, tsi sá'a ne, kakuvi vata ō ka'an Jóee dá ka'an ñá naa Xuva ko é ūve na'a nté ntūvi dí'na, kaka'an ña:

¹⁷ Te xēe tá'ān ntuvi é ntí'i ñuxiví ne,

táxnūu u Espíritū Sántū ko

é kunūu ña nima ñá'a, ña ntoo dá kanꞑ ñūxivi.

Kidáā ne, ká'an i'xā ntó, te tí, te ñadĩ'i, naá ko.
Na kuetsī sán ne, vata koo kuvi é nākueni na, kiní
na é nāñe'é u na.

Ñatā sán ne, ñuu ení kán nañē'é u ña nté koo kuvi
rkontuvi.

¹⁸ Ntuvi tsikán ne, taxnūú u Espíritū Sántū ko
é kunūu ña nima ñá ntáde tsiñu kuenta iñá ko, te
tí, te ñadĩ'i ñá ne,

da kidáa kā'an ñá naá ko.

¹⁹ Ta'xi ú kuenta é dukún kán ne,

ñuxiví a kii niñí ne,

koko ñu'ú ne,

dōo kene u'me vata kaa viko nu'u.

²⁰ Kuneé ngantií ne,

koko kuē'e kue'é xoo, vata ito niñi,

di'na tē xee tá'an ntuvi é nañu Tó'o kō.

Kidáa ntūvi e dōo ka'nu, e dōo vá'a o.

²¹ Dā xoó ka ña'a, ña é kaku ni'i i Tó'o kō ne,

nakáku ña,

ka'an Jóeé san kídaā.

²² Un ntĩ'i kuē'en dú'va nto, ñatĩí Israee, kini vá'a
nto é kā'án ntĩ ni ntō: Tsí Jesuu, ñá ñuú Nazareé ne,
divi ñā e dōo va'á ña ni Xuva kō. É ĩni ntó tsí xe'é
Xuva kō é kūvi vií ña nuu i e dōo na'nu mé'ñu ntō
né, dōo kue'e kuénta tá'xi ña vata koo é na kūtuni
nto tsí mii Xuva kō táxnūu ña ña.

²³ Ntá tsi dā ntúvi ña kuenta ntá'a nto, vata tsi o
dé kú've Xuva ko ntē ntúvi di'na ne, divi ntō tñn nto
ña ne, ē'ní nto ña dā xe'é nto itsi é naxnteē ná kini
ntáa san ña ntíkā krusi.

²⁴ Ntá tsi Xuva kō ne, nantóto ña ña dá xi'i ña. Ña
ni kúvi vií doxi'í san ni ña.

²⁵ Tsí kuān ó uve na'a nte ntúvi di'na, kaka'án rei
Davii kuénta iña ña:
Iní u tsí nguentúvi katuví u ni Xuva kō.

Ñá kau'vī kue'én ko,
tsí ðivi ñā kunuu mé'ñu kūnuu dava ña ko.

²⁶ Dukuān é nakūnuu ðíní nimá ko ne,
dōó ðiní ko, kaka'án u.

Nakutúvi vā'á kue'en kúñū ko,

²⁷ tsi ñá xtuvī mii ntó nimá ko doxi'í kān;

ntē ña ta'xi nto é tē'u kúñū ko,

tsí xu'u é i'xā nto e dōo va'á u.

²⁸ ðivi ntō nañé'e ntó ko

nté koo ni'í ko ntuví va'á iñá ko.

Xu'ú ne, nakunúu ðini kue'én nimá ko

é kutūví dadīi ú ni ntō.

Kuan ō ka'an Dávií san kídaā.

²⁹ 'Ēni, é ĩni nto tsí xi'í úva ata ko Dávií ne, dā
intú'xi ña. Tsí i'a tuvi dukuan ñáña ña mí intú'xi
ñā.

³⁰ Ntá tsi Davií ne, kaka'an ñá naa Xuva ko é
kuān ó kaka'an ña. ĩni ña tsí Xuva kō xe'é ña xu'u
ñā tsí uun i'xá ika ña kunūu naa ña é viī ñá rei iñá
ko, xo'ō e ñá Israee o.

³¹ Dukuān né, vata tsī ó te nte dí'na ĩni Davií nté
koo kuvi ne, ka'an ña kuenta iña é ntoto Cristu dá
xi'i ña, tsí ña kunuu mii nima ña mí ñu'u nima ñá
xi'i; ntē ña té'u kúñū ñā ði.

³² Ne, kuan ō kúvi nti'xe, tsí Xuva kō ne, nantóto
ñā Jesuu. Un ntí ntí nti é uxuvi ñá'a ntí, ntáde ntaá
ntí tsí ĩní nti tsí nuu é ntaā i é ntóto ña dá xi'i ña.

³³ Kidáā ne, kúntāa ña é kutuvī ñá nta'a kua'a
Xuva kō é kada kú'vē ñá, tsi dōo iō ñá é viī ña.
Kidáā ne, táxnuu Xuva kō Espiritū Sántū sán, vatā
ó kaka'an ñá nte dí'na ne, ðivi ñā kade ña é un nti'í
é ntaíni nto nī é ntátekú nto é kākúvi vevii.

³⁴ Tsí ña te rei Davií san ña é kúntāa vi'i antívi, tsí
mii Dāvii kaká'an ña:

Kaka'an Xúva ko nī Tó'ō kó:

“Kutūvín ðiñi kua'a kó,

35 dā nté kūvi vii ntí'í ú nī ña ntaínchu'vi o",
ka'an Xúva kō.

Kuan ō ka'an Dávii kídaā.

36 'Na kūtuni ntí'í ntí'í ña Israeé san tsí nuu é ntaā
i tsí ñi'vi Jēsuu, ña é naxnteē nto ntíkā krusí ne, ñi'vi
ñā é nakaxnúu Xuva ko ñā é vii ñá Tó'o kō, é vii ñá
Cristu, ña é nakākú kō —ka'án Pedru ni ña.

37 Dā téku ña'a san é kākā'an ñá ni ñā né, dōo u'vi
kúvi ña. Tsixe'e ñā Pedru ní pustru ñá nguii san:

—Ēni, ¿nté ntu koo vii nti é ntūvá'ā ntí ni Xuva ko
vē? —ka'an ña.

38 Kídaā ne, kaka'án Pedru ni ñā:

—Natu'vi nto kuétsi nto nta'a Xuva kō ne, kutsi
ntute nto xé un xé un nto kuēnta iña Jēsuu, vata
koo é kāda ka'nu iní Xuva ko kuétsi nto ne, ta'xi ña
Espíritū Sántū é kunūu ña nima nto.

39 Tsi tá'xi Xuva ko xū'u ña é kuān koo vii ña ni ko
ni i'xā kó, ni ūn ntí'í ntí'í ña'a, kuān te dóo ikā ntoo
ñā, da xōó ka ña'a e kána Xuva kō é kūvi ña iña ña
—ka'an ña.

40 Dōo na'a kākā'án Pedru ni ñá ne, dōo kue'e é
kākā'an ñá ni ñā. Kaxé'e ña ña itsi, kaka'an ña:

—Kii nteé xio nto ña kini ntáa san ve —ka'an ña.

41 Dōo titín ña'a kuínti'xe ña é kākā'an ñá ne, itsi
ntute ñā. Iō ñá te ūni míil ñā'a, ña é nakuvé ta'an
ntuvi tsikan nī ña kuínti'xe i san.

42 Ña sá'á ne, dōo dé ntaa ña un ntí'í é nañé'e
pustrú san ña ne, dōo dé ntaa ña nataká nuu ña é
kātsin dava ña tañú'u nī é kākā'an ntâ'ví ña ni Xuva
kō di.

*Ntuvi iña ña kuínti'xe i san dá iñi ntu'u é nataká
nuu ña*

43 Xuva kō né, dōo xntíi ña pustrú san é vii ñá nuu
i e dóo na'nu, e dóo titín kuenta xé'e ña. Ña'a sán ne,
koó dā kúdu'va ña ne, dōo u'ví ña.

44 Ña kuínti'xe i sán ne, dadï tsi ika ña ne, uun tsi nima ña. Kaxntii tā'an ñá ni da neé ka é io iña ña.

45 Diko ña iña míi ña ne, dā náke'nté dava ña diu'un i, tsí'i ña nta'a ta'an ña xé un xé un ña vata kaa é kátaan núu ña.

46 Utén utén nátaká nuu ña ini ukún ka'nu kán ne, dadï é'xi ña nú vi'i ña kán, katsín dava ña tañú'ũ. Dōo diní ñu'u nima ñá ne, ntē ña ni de ná'nu ña ni tā'an ña.

47 Da mii kuē'en tsi é nānu'u ñá iní ña Xuva kō ne, dōo vá'a ka'an ñá'a san iña ña. Utén utén ne, dukuān ntákutītín ña'a, ña nakáku Xuva kō.

3

Dā ntúva'a ña xné'e

1 Uun ntuvi ne, kué'ēn Pedru ní Juaan, kuntáa ña má ūkún ka'nu kán dá kaeku uni kuáa, ura i é ntáka'an ntâ'vi ñá'a.

2 Dā xee ña xi'i ūkun kán ne, iní ña é vēxní'i ña'a san uun ñátīi, ña é natín dī'in i nté dā káku. Utén utén kaxee ni'i ña ña ne, kaxtúvi nteē ñá ña xi'i ūkun kán, xi'i é nanī E Dóo Va'a. Ikān xkutúvi ñá, kaikan ñá doméni nta'a ña ntáxee má ūkún kán.

3 Dā iní ña tsí vé'xi Pedru ní Juaan é kī'vi ña má ūkún kán ne, íkan ñá diu'ún doméni nta'a ña.

4 Pedru ní Juaán ne, īto ña ña ne, kaka'án Pedrú san ni ñā:

—Koton nuú ntī —ka'an ña.

5 Kidáā né, īto ñá nuu ña tē nee kué'e ña ña, kuiní ña.

6 Ntá tsi Pedrú ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Ña túvi kuē'en tsí diu'ún ko. Ntá tsi ió iñá ko é tā'xi ú o: kuenta iña Jesúcristu, ña ñuú Nazaree, ká'ān ú ni ō: Nakuntítsin, kakan ve —ka'án Pedru.

7 Kidáā ne, írkāa Pedru ntá'a ña é xntii ña ñā nakuiñi ñá ne, ura tsí i ntuvá'a dī'in ñā.

⁸ Koó dā kaentíta ntaa ña nakuntítisi ña ne, dā éni ntu'u ñā kaika ña. Kúkī'ví dadīi ña nī Pedru ní Juaan má ūkún kān ne, koó dā kaentíta eninú ña kaika ña, kaka'an ñá e dóo ka'nu Xuva kō.

⁹ Iní ntíí ntíí ña'a san é kaika ña, kananu'u ñá ini ña Xuva kō ne,

¹⁰ koó dā kúdu'va ña'a san dá ini ña é ntūvá'a ña, tsí ini ña é ñi'vi ñā é kaitúvi ntee ña xi'i é nani E Dóo Va'á san é kaikān ñá doméni.

Dā ka'an ntódo Pedru Corído Salámuun kan

¹¹ Ñatíi san ne, kuan tsí ó karkaa ña Pedru ní Juaan, é ña ni ntío ña é nangāva ña ña. Un ntíí ntíí ña'a sán ne, koó dā kúdu'va ña ne, ntaínu ñā, vé'xi ña mí ntoō ñá, uun itsi ini ukun kan mí é nani Corído Salámuun.

¹² Dā ini Pedru é vé'xi ña'a sán ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Ō ñá Israee, ¿nté kui koo da ntákudu'va ntu nto é kuan ō kúvi? ¿Nté kui kuān nte ntaínté'a ntu nto ntí? ¿Vá ñi'vi ntū ntí kúvi idé ntí é ntūvá'a ña sā'a? ¿Va dóo ntu ió ntí é ntavá'a ntí ña xnē'e? Kuān te dóo ntaínuu ini ntí Xuva kō ne, ¿vá kúvi ntu víi ntí ntavá'a ntí ña sā'a?

¹³ Ña'á ni san, tsí Xuva kō, ña inúu ini uva ata ko Ābraan ni Ísaa ni Jácoó ne, ñi'vi ñā de kú'vē ñá é mii i'xā ñá Jesuu kodó nuū ña. ñi'vi ñā é ntáda nto ña kuenta ntá'a ña tsíñu i. Dā ntío Pilatu é nangāva ña ña ne, ñi'vi ntō ne, ña ni ntío ntō.

¹⁴ Jesuú ne, dōo vá'a ña. Ña túvi nee kuetsí ña. Ntá tsi ña ni ntio nto é nangāva ña ña. ñi'vi ntō ne, íkan ntō é nantii ña uun ña'a ñatíi, ña é'ni ña'a.

¹⁵ Dukuan ō é'ni nto ña kata'xi ntuvi iña ko. Ntá tsi Xuva kō ne, nantóto ña ña. Ntí'í ne, iní ntí tsí nuu é ntaā i é kuan ō kúvi.

16 Vevii ne, ðivi Jēsuu kúvi idé ña é ntūvá'a ña sã'á, ña é kainí nto, tsí dá kaku ni'i ña Jēsuú ne, nakunúu ntii ña. Tsí dá kuínti'xe ña Jesuú ne, kutíi ña ntuva'a vá'a ña, vata tsi ō kaini ntó un ntí'i ntō ve.

17 'É ínī u, ení, tsí ðivi nto ni ña odo nūú iña nto ne, ña ni ínī ntó xoo ñá'a é Jesuu da é'ni nto ña.

18 Ntá tsi dukuan ō dé ntaa Xuva kō é kākā'an ña nté ntūvi di'na dá ntáka'an ñá ka'an naa ña é da mií é ntō'o Cristu, ña nakaxnúu ña.

19 Dukuān ne, nadama nto nima kíni kaa nto ne, nakuní'i nto nima vá'á nto. Xnūu nto nima nto é kākā'an Xúva kō, vata koo é nākate ña kuétsi ntō. Kídāā ne, ta'xi ña é nakunuu ðínī nima ntó ne,

20 taxnuu ña Jesucristu, ña é nakaxnúu ña nte ntúvi di'na é kodo nuū ñá kuenta iña ko.

21 Vevii ne, da mií é kutuví ñá vi'i antívi, kantétu ña dā nté xee tá'an ntuvi é ntāva'a xee xtuku Xuva ko ñūxiví, vatā ō ntáka'an ñá ka'án naa Xuva ko, ña intóo nte e ná'a, dá xe'é Xuva kō é kūtuni ña nté koo kuví.

22 Tsí Muiseé ne, kaka'an ñá ni ñata kō, ña intóo kídāā: “Xuva kō né, taxnúu ña uun ña'a é ðivi tsi tātá ko, é ka'an ña naa ña, vata tsí o táxnūu ña ko. Kini va'a vá'a nto nee ntí'i ntí'i é kākā'an ñá ni ntō,

23 tsí te xoo ñá'a ña ntío ña kuínti'xe ña é kākā'an ñá ne, kunaá ña. Kii nteé xio ta'an ña ña Israee”, ka'an Muisee nte kídāā.

24 'Kuan ō ka'an ntíí ña ka'án naa Xuva ko. Di'na Samuee, ni ún ntíí ntíí ña ka'án naa Xuva ko, ña é vè'xí ata ña, ntáka'an ntódo ña nté koo kuví vevii.

25 Xuva kō ne, xé'e ña xu'u ñá uva ata ntō, ña intóo di'na. Kuví iña ntó ði, tsí ntoo nto naa ña vevii. Tsí Xuva kō ne, kaka'an ñá ni Ābraan: “Kuenta iña í'xá nto ntuviko un ntíí ntíí ña'a, ña ntoo dá kaníi ñūxiví”, ka'an ña.

²⁶ Dukuān né, dā táxnuu Xuva ko I'xā ñā ne, di'na kuenta iña ntó táxnuu ña, vata koo é ntāviko ña nto, vata koo é nātu'vi nto kuétsi ntō —ka'án Pedru ní ña.

4

Dā ntāñí Pedru ní Juaan núu ña tsíñu i

¹ Pedru ní Juaán ne, ntáka'an dúkuan ña ni ñā'a san dá xee dutu iña ñá Israee, ni tó'ō sntadun iña úkūn ka'nu, nī ña saduceu.

² Dōó dutsī kuiní ña nī Pedru ní Juaan, tsí ntánakuā'a ña ña'a san tsí nuu é ntaā i é ntoto xtuku o tē xi'i o, tsí ntóto Jesuu dá xi'i ña.

³ Kidáā né, tīn ña ña, tsú'un kutu ña ñā vi'i utun. Uun ñūū ñú'u kutu ñā, tsí e kuáa da tīn ña ñā.

⁴ Ntá tsi dōó tītín ña'a kuínti'xe ña da téku ña tú'ūn é káka'an ña. Kidáā ne, xée tā'an te u'un míil ña'a kuínti'xe ña Jesuu, é da mii ku'e'en tsí ñatí san ne, kaxio ñadī'í san di.

⁵ Utén sān ne, un ntíí ntíí ña odo nūú iña ñá Israee san, ni ñata, nī mastru lei iña úkūn sán ne, nataká nuu ña ñuú Jerusaleen,

⁶ ni dūtu, ñá odo nūu, ña nani Ānaá, ni ūn ntíí ntíí ñavi'i ña, ni Caífaa, ní Juaan, ni Aléjandrú di.

⁷ Kidáā né, káná ña Pedru ní Juaan é xntáñi me'ñū ñá ña, da tsíxe'e ña ñā:

—¿Xoó ntu tá'xi i itsī é kuān koo vii nto? —ka'an ña.

⁸ Pedrú ne, dōó nuu Espíritū Sántū nima ñá, kaka'an ña:

—Un ntíí ntíí ntó, ñata, ña odo nūú iña ñá Israee:

⁹ te ntio nto tsíxe'e ntó ntí nté ō xntíí ntí ña xne'é ne, nté ō kúvi ntuvá'a dí'in ñā ne,

¹⁰ kini vá'a nto ve é káka'án ntí ni ntō, tsí ntio ntí é kūtuni ntó ni ūn ntíí ntíí ña Israee tsí Jesucristu,

ñá ñuú Nazaree, ña naxntéē ntó ntiká krusi, ña nantóto Xuva kō né, ñi ñā kúvi idé ña é ntūvá'a ña sá'a. I'a ntitsí ña nuu ntoo. Ini nto tsí ña vādā ká ña ntuvi.

¹¹ Jesuú ne, vata kaa xuu núu i kaa ña. ñi ñā ntó ne, vata ntáa ña ntáxntāñí vi'i ntáa nto, é nākuíta nto xuu e ñi ñā ká va'á, xuu e kúvi xuu núu i.

¹² Tsí xōxó xtuku ka é kuvi nakākú i kō, tsí mii tsi Jēsuu é kúvi vií ña. Kuan ō dé kú'vé Xuva kō —ka'an Pedru ni ña.

¹³ Ña tsiñu i sán ne, koó dā kúdu'va ña dá ini ña tsí ña te kau'vi kué'en tsi Pedru ní Juaan é ka'an ña, kuān té ña te tu've ña, ña te na'nu ñā'a ña. Da kidāā kútuni ña é dadíi íka ña ni Jēsuu.

¹⁴ Ikān ntitsí ña ntuvá'a sán ñi. Dukuān ne, ña ni kútuni ña nté koo ka'an ntée ña ña.

¹⁵ Kidāā ne, nantí ña ña mé'ñū juntá san ne, da ntánatín mii ñā,

¹⁶ ntáka'an ña:

—¿Nté ntu koo vii o ni ñā? É ñi ñā ntí ntí ña'a, ña ntoo ñuú Jerusaleen, tsí idé ña uun nuu i é dóo ka'nu. Ña kúvi ká'an o té ña nuu é ntaā i.

¹⁷ Ntá tsi ña ntío ko é kükue'e núu i. Dukuān ne, kué'e o ña ñi e nté uun ito ka ña ka'an xtúku ña kuenta ña Jēsuu —ka'an ña.

¹⁸ Kidāā né, kāna xtuku ña ña, kaka'an ña ni ñā:

—Nté uun ito ka ña ku ká'an ka nto ni ñā'a kuenta ña Jēsuu —ka'an ña.

¹⁹ Ntá tsi Pedru ní Juaan ne, nantíko koō ñā, kaka'an ña ni ñā:

—Mii nto kadā kuení nto ve. ¿Nee ña é ñi ñā ká va'a é vií ñi, te kuiní nto: é kuinti'xe ñi é ntáka'an ntó ne, ō é kuinti'xe ñi é káka'an Xúva kō?

20 Ntí'í ne, da mií é ká'án ntí ni ña'a un ntí'í é íní ntí é edé Jesuu, un ntí'í e téku ntí é nakuā'a ñá ntí —ka'an ña.

21 Ña tsiñu i sán ne, da mií tsí de tí ña ni ñā né, dā nakaka ña ña. Ña ni kúvi kuē'é ña ña é ntō'o ña, tsi ú'vī ñá tē dóo ka'an ñá'a san. Tsí un ntí'í ntí'í ña'a sán ne, da mií kuē'en tsi ntáka'an ña e dóo ka'nu Xuva kō é kuan ō kúvi.

22 Tsí ña xne'e, ña é kuan ō ntuvá'a dí'in ī sán ne, e itā ntí'xin uvi díko kuia ña.

Nté ō ka'an ntâ'ví ña kuínti'xe i san

23 Dā ntí Pedru ní Juaan ví'i utun kán ne, kué'en ñā mí ntoo ta'an ña, ña kuínti'xe i, kuntáa ña ni ñā nee ntí'í ntí'í nuu i é káka'an dutu ñá odo nūú san ni ñatā san ni ña.

24 Dā téku ta'an ña ne, uun tsi nima ñá ka'an ntâ'ví ntí'í ntí'í ñá ni Xuva kō:

—Xuvā, divi ntō é Xuva ntí'xe ntí nto; divi ntō e dóo ka'nu nto. Mií ntō dé kú'vē ntó e dukún kan ni ñūxivi a, ni ntute ñu'u kán, ni un ntí'í é īo.

25 Mií nto ni Ēspíritū Sántu ntō ne, xé'e nto tú'ūn é ká'an ña kade tsiñu iña nto, rei Daví san, dá kakā'an ñá naá nto nté ntūvi dí'na, kaka'an ña:

¿Nté kui dóo ntákudiin ñá tuku ñuú san?

¿Nté kui doto tsí ó ntántukū nuu íní ña'a san?

26 Kuntañí ntée ntí'í ntí'í rei iña ñūxivi, nātaká nuu ntí'í ntí'í predente ñuú san dá ntāa ña ata Xuva ko ní Cristu, ña nakaxnúu Xuva kō, ka'an Dáví san kídaā.

27 'Kuan ō kúvi ntí'xe tsí rei Heróde ni Pōncio Pilatú ne, nātaká nuu ña má ñūú a nī ña Israee ni ña é ña te ña Israee, nátee ta'an ña xu'u ñá, ntukū nuu íní ña nté koo ka'ní ña I'xá nto Jesuu, ña e dóo va'á, ña nakaxnúu nto.

28 Dukuan ō dé ntaa ña un ntí'i nuu i vata tsi ō dé kú'vē ntó nte ntúvi di'na é kuān koo kuvi.

29 Vi'a ve ne, koto nto, Xuvā, nté o ntáde ña e ntaínchu'vi ñá ntí. Xntii ntō ntí é ña ku u'ví ntí é kā'an ntódo ntí ni ñā'a san tú'un nto, tsí iña nto kade tsiñu ntí.

30 Nátānteé nto nta'a nto ña nchokuvi, ntavá'a nto ñā. Xntii ntō ntí é kūvi vií ntí nuu i e dóo na'nu, e kue'e kuenta kue'e u ña kuenta iña Í'xá nto Jesuu e dóo va'á ña —ka'an ña.

31 Dā kúvi ka'an ntā'ví ña ne, tē'xén nuu vi'i mí ntoo ña. Ínūu Espíritū Sántū nima ñá, un ntí ntí ñá ne, eni ntu'u ñā ntáka'an ntódo ña tú'un Xuva kō, tsí ña te ntaú'vi kue'en tsí ña.

Da nēé ka é iō iña ñá ne, iña ntí ntí ña

32 Un ntí ntí ña kuínti'xe i sán ne, uun tsi nima ña, uun tsi é ntádē kuení ña. Nté uun ña ña ni de víni ña é ntio ta'an ña. Tē nee iña é io iña ñá ne, ñá ni kā'an ñá te iña mii ña, tsí iña ntí ntí ñá, ka'an ña.

33 Pustrú san ne, dōó iō diki ña é kā'an ñá ni ñā'a tsí ntóto Jēsuu dá xi'i ña. Dōo vá'a ō intóo ña, tsí Xuva ko Inuu mé'ñu ña ñā.

34 Nté uun ña ña ni taan núu ña, tsí tē xoó ña'a é iō ñu'u í ne, ō vi'i i ne, nadiko ñā ne, dá xēe ni'i ñá diu'un i

35 é ntāda ña kuenta ntá'a pustrú san. Kidáā ne, nake'nté dava ña, na kuído ta'an ña, xoo ñá'a é kātaan núu i.

36 Kuān o dé uun i'xá ña Levii, ñá nani Jōsee, ñá vē'xí ñuú Chipre. Pustrú san ne, xntāntē ñá ña Bernabee, é kāni tú'un Ña Kanaxnuu Ka'nu Nima Ko.

37 Divi ñā né, nadiko ña ñū'u ña ne, da xee ni'i ñá diu'un i, ntāda ña kuenta ntá'a pustrú san.

5

Nté ō kúvi Anania ni Sáfira

¹ É tuku ñatī, ña é nani Anānia, ni ñadí'ī ña, ña é nani Sáfira ne, nádiko ña uun itsi ñū'u ña di.

² Ntá tsi ña sá'á ne, kí'i ña diu'un í ne, xnūu vá'a ña dava é kūvi iña mii ña. É ntóó ka kúdii ne, ntada ña kuenta ntá'a pustrú san.

—Kuān sá kaa diu'un i —ka'an ña.

Ñadí'ī ñá ne, uun tsi xu'u ntáde ña é kuān koo ka'an ña.

³ Kidáá ne, kaka'án Pedru ni ña:

—Anania, ¿nté kui xnúu ntu nto nima nto é kaka'an Tó'ō é ña vá'ā san? ¿Nté kui kaka'an ntú nto dovete nī Espiritū Sántū dá kí'i nto dava diu'un ñū'u san é kuvi iña mii nto?

⁴ ¿Ñá ntu te iña mii nto ñū'u sán di'na dá nadiko ntó? ¿Ñá ntu te iña mii ntó diu'un í di? ¿Nté kui kene iní ntu nto é kuan ō dé nto? Tsí ña te ñá'á san é kaeni nta'ví nto ña, tsí mii Xuva kō —ka'án Pedru ni ña.

⁵ Ananiá ne, dā téku ña é kaka'an ñá ni ñā ne, nantúve ña ne, xí'i ñā. Dōo u'ví ntíí ntíí ña'a san da kútuni ña nte o kúvi ña.

⁶ Kidáá ne, xée na kuetsī ne, dá'vī nuu na kúñu ña dōó ne, dā kue'en ní'i na ña, kúku'xí na ña.

⁷ Dā ita ntí'xin uni úra ne, xée ñadí'ī ña. Váta kutūni ñá nte o kúvi xīi ña.

⁸ Pedrú ne, tsixe'e ña ñā:

—Ká'an vē: ¿Dū'va ntu kaa inuu á'vi ñū'u é nádiko ntó? —ka'an ña.

—Kuan tsī kaa inuu á'vi —ka'an ña.

⁹ Kidáá ne, kaka'án Pedru ni ña:

—¿Nté kuī kéne iní ntu o ni xīi o é kuan ō dé vete nto nī Espiritū Sántū? I'a kuntí'xi na kuetsī, na ixkú'xi xīi o. Vi'a ve ne, kiku'xí na o di —ka'an ña.

10 Ura tsí i nantúve ña nuú Pedrú ne, xí'i ñā. Kidáā ne, xée na kuetsī sán ne, ĩnī na tsi é xi'i ña. Tāvá na ña é kíkū'xí na ña diñi xii ña.

11 Un ntíí ntíí ña kuínti'xe i sán nī ña ñuu i sán ne, dōo u'ví ña da kútuni ña nte o kúvi.

Dā ntuvá'a ña nchokuvi

12 Pustrú san ne, dōo kue'e kuénta xē'é ña; dōo ki'in itō idé ña nuu i e dōo na'nu mé'ñū ña'a san. Un ntíí ntíí ña kuínti'xe i sán ne, dadii náataká nuu ña inī ukún ka'nu kān mí nani Corīdoo Salámuun.

13 Ná nguī sán ne, dōo u'ví ña é kuve ta'an ña ña, kuān te dōo vá'a ka'an ñá'a san iña ña.

14 Ntá tsi dā dií dií ka kuínti'xe ña'a san Tó'o ko Jesūcristú ne, dōo titín ña nákuve ta'an ña ña kuínti'xe i san, te tí te ñadi'í ña.

15 Xee ní'i ña ña nchokuví di, tsōo ña ña nú ito, tsōo ña ña nú xūvi ítsi kān vata koo te āma kuita ntí'xin Pedrú ne, kuān té ntati kúdi ña duku ntée ña ne, ntuvá'a ña, kuiní ña.

16 Xée ñā'a san, ña ntoo etsin ñuú Jerusaleén di. Ná te da dií ñá xee ña, odo ñā ña nchokuví, ni ña ñu'ū é ña vá'ā nima í ne, un ntíí ntíí ñá ntuvá'a ña.

Dā ñú'u kutū pustrú san vi'i utun kān

17 Kidáā ne, dutu ñá odo nūú ni ũn ntíí ntíí ña saduceu, ñá ntíí ni'i ñā né, kūne'u iní ña nī pustrú san.

18 Tīn ña ña, tsú'un kutu ña ñā vi'i utun.

19 Ntá tsi ñivi tsi niñú san xee uun ánje Xuva kō, nákaán ña xi'i vi'i utun, da nantíi ñā pustrú san, kaka'an ña:

20 —Kue'ēn ntó, kuntañī ntó ini ukún ka'nu kān ne, ká'an nto ni ñā'a san nté koo ni'i ña ntuvi xéé iña ña —ka'an ñá nī pustrú san.

21 Kué'en ñā. Dā tuví ne, kúntí'ví ña ini ukún ka'nu kān ne, dā éni ntu'u ña nakuā'a ña ñá'a san.

Dā xee dútu ñá odo nūú san ni ña ntii ni'i ñā né, tāvá ña junta ká'nu ni ūn ntíí ntíí ñata, ña odo nūú iña ñá Israeé ne, dā teé tsiñu ña maú san é kinakueká ña pustrú san vi'i utun kān.

²² Dā xee ñá vi'i utun kān ne, ¿mí'i ntu kī'xi ká pustrú san? Xoxó ka ña. Kuan tsi ō ntíko kōo maú san. Ntántaa ña nī ña ñe'e júntā san, kaka'an ña:

²³ —Dā xee ntí vi'i utun kān ne, é kantí'ú xi'i i ne, ikān ntáñī ntée sntadún san atá xi'i i kan, ntáde ña kuenta; ntá tsi dā nákaán ntí xi'i í ne, xoxó ñu'u ká i —ka'an ña.

²⁴ Dutu ñá odo nūú san nī tó'ō sntadun úkūn ka'nu sán ne, dā téku ña é ntáka'an máú san ne, dōo ítsu'un ña nté koo naínú kava ña nuu i sá'a.

²⁵ Ura tsí i xee úun ñatī, kaka'an ñá ni ñā:

—Un ntáa ña é tsu'un kutu ntō vi'i utun. Ikān ntáñī ñá ini ukún kān, ntánakuā'a ña ña'a san —ka'an ña.

²⁶ Kidáā ne, ñé'ē tó'ō sntadún san ni māú san, ixnatín ña ñā. Ntá tsi diin diin tsi nátíin ña ña, tsi ú'vī ñá te kuē'é xuu ñā'a san ña.

²⁷ Dā náxee ni'i ña ñá ne, kue'en ní'i ña ña mé'ñū junta ká'nú san ne, dá kakā'an dútu ñá odo nūú san ni ñā:

²⁸ —Ntí'í ne, un ntii tsi ka'án ntí ni ntō é ña ku nakua'á ka nto ña'a san kuenta iña Jesús. Divi ntō né, dā dií dií ka ntáde nto. É ini ntíí ntíí ña ñuú Jerusaleen tú'ūn é ntánakuā'a nto ña ne, ntadá'vi ntō ntí kuétsi í é xi'i Jesús —ka'an ña.

²⁹ Kidáā ne, Pedru ní pustru ñá nguii sán ne, nantíko koō ñá, ntáka'an ña:

—Dií dií ka nuu á'vi é kuínti'xe ntí Xuva kō é ña'a san.

³⁰ Dìvi tsi Xuva kō, ña é inúu ini uva ata kō, ña é intóo nte ntúvi di'na ne, ðivi ñā nantoto ñá Jesuu, ña é'ní nto dá náxnteē ntó ña ntiká krusi kan.

³¹ Xuva kō ntáa ni'i ña ña, kuntáa ña é kutuvī ñá diñi kua'a ña, é kodo nuū ña, é nakakū ñá kō. Dukuān né, te nātu'vi o kuétsi ko, xo'ō é ña Israeé ō ne, ni'i ko é kāda ka'nu iní Xuva ko ni ko kuétsí kō.

³² Sá'ā é ntaxé'e ntí kuenta, ni Espiritū Sántū san, tsí ta'xi Xuva kō Espiritū Sántū é kunūu ña nima ko te kuínti'xe ko ñā —ka'án pustrú san.

³³ Dā téku ña tsiñu i san é ntáka'an ñá ne, dōó dutsī kuiní ña. Ncho ka'ní ña pustrú san.

³⁴ Ntá tsi uun ña'a, ña farīseu, ñá nani Gamālieé ne, mastrú lei iña ñá Israeé ñá, ne, dōo íko ñu'u ñā'a san ña. Dìvi ñā ne, nákuñtísi ña, kaka'an ñá te nantūi ña pustrú san ki'i kan uun da'na.

³⁵ Kidáā ne, kaka'an ñá nī ña tsiñu i san:

—Ña Israeé, kadā kuení va'ā ntó nté koo vií nto ni ña sā'a.

³⁶ Tsí emá tsi ne, xío uun ñatī, ñá nanī Teudá ne, dōó ka'nu ncho vií ña. Xío te kīmí sientu ñátíí, ña ntíkin ña. Ntá tsi dā kúvi ne, ña'a é'ní ña ña ne, kidáā nákuite xáa ntíí ntíí ña ntíí ni'i ñā. Kidáā ne, xío da'na.

³⁷ Rkontúví, ntuvi dá naka'vi ña ñā'a sán ne, ñá nanī Júdā, ña ñuú Galileá ne, dōó ka'nu ncho vií ña ne, ñá te da dī ña'a intíkin ñá ña dī. Ntá tsi xi'i ñá dī ne, dā nákuite xáa ntíí ntíí ña intíkin ña.

³⁸ Dukuān é kaka'án u ni ntō é na tsoo mii nto ña sā'a. Ná ku kiní ntéé ka ntó ña. Tsí te kuēnta iña ñá'a é ntánakuā'a ña ne, koó da'na mií.

³⁹ Ntá tsi te kuēnta iña Xuva ko é ntánakuā'a ña ne, ña kúvi vií nto é kiní nteé ntó ña. Kuenta tsí vií nto ve vata koo é ña ka'an ntée nto Xuva kō —ka'an Gámalieé san.

⁴⁰ Xíō ntaa iní ña tsiñu i san é kākā'an ña. Kidáā ne, nákana ña pustrú san é ntí'xi xtuku ña. Dā náxee ñá ne, nátiī nuu ña ña xo'ó ne, dá kakā'an ñá ni ñā é ña ku ka'án ka ña iña Jésuu. Kidáā ne, nakáka ña ña.

⁴¹ Dā ntíi pustrú san mé'ñū juntá san ne, dōo diní ña, tsí xe'é Xuva kō é ntō'o ña kuenta iña Jésuu.

⁴² Ñá ni tee dā'na kue'en tsí ña é nakuā'a ña ña'á san. Nguentúvi ntáka'an ntódo ña ni ñā'a san kuenta iña Jésuu ini ukún ka'nu kan nī nú vi'i ñā'a sán di.

6

Ña u'xe ñá'a, ña é xntī

¹ Ntuvi tsikán ne, kūtítín ña kuínti'xe i Cristu. Kidáā ne, xío ñā'a e ntáka'an tú'un griegu éni ntu'u ñā tsi'i kuétsi ñā ña ntáka'an tú'un hēbreú san, ntáka'an ñá tsí ñadī'i kii, ña ntáka'an tú'un griegú san ne, ñá kuē'e tsi ntáni'i ña mí kāxi'i é kā'xi ñá utén utén, tsi dií ka kue'e ntáni'i ñadī'i kii, ña ntáka'an tú'un hēbreú san.

² Dukuān ne, uxúvi ñā'a pustrú san kāna ña un ntíi ntíi ña kuínti'xe i san é nataká nuu ña. Kidáā ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Tē ntíi vií ntí tsiñu é kuēnta vií ntí ña'a sán ne, ña kúvi vií ntí é nakuā'a ntí nto tú'un Xuva kō.

³ Díi ka vā'a ó, ení, ñivi ntō nakaxnúu nto u'xe ñá'a ña'a nto é koto ña tsiñu sā'a. Nakaxnúu nto ñatī, ña e dōo iní nté koo vii i, ña e dōo nuu Espiritū Sántū nima i, ña ntaíko ñu'u ña'a sán ne, ñivi ñā é vii ñá tsiñu é kuēnta vii ña ña ña'a san, é tsí'i ña é kā'xi ñadī'i kií san.

⁴ Diví ntí ne, da mii tsí é kā'an ntā'ví ntí nī é nakuā'a ntí ña'a tú'un Xuva kō —ka'an ña.

⁵ Ñá nguī sán ne, xkúntee iní ña é ntáka'an pústrú san. Kidáā né, nākaxnúu ña u'xe ñá'a, vatā ó ka'an ña: di'na Esteba, ña e dóo kainuu iní i Xuva kō, e dóo nuu Espíritū Sántū nima ña; kidáā ne, Felipe, ni Prócuru, ni Nicānoo, ni Tīmuún, ni Pārmēna, ni Cúlaa. Culaá san ne, ñuú Antioquia vé'xi ña, ntá tsi kantīkin ñá Xuva ko vatā o dé ña Israee dá éni ntu'u ña kuínti'xe ña Cristu.

⁶ Ntēka ña u'xe ñá'a ñatí san, kue'en ni'i ña ña mí ntoo pustrú san. Pustrú san ne, xntekū ñá nta'a ña dikí ñá u'xe ñá'a sán ne, ka'an ntá'vī ñá iña ña da xnuú nta'a ña ña tsīñu san.

⁷ Kidáā né, dōo ite xáa tú'un Xuva kō né, kūtītín ña kuínti'xe i Tó'o ko Jēsuu, ña ntoo ñuú Jerusaleen. Ikān ne, titín dutu ñá Israee kuínti'xe ña di.

Dā tñn ña Esteba

⁸ Estebá san ne, dōo ki'in itō idé ña nuu i e dóo ka'nu, tsí Xuva kō dóo xntíi ña ña ne, nāxnuu viko ña ña. Koó dā kúdu'va ña'a san da íni ña.

⁹ Ntá tsi iō ña vé'xi úkūn é nanī Ña Nakáku, nī ña vé'xi ñuú Cirene, ñuú Alejandria, ñuú Ciliciá, nī ñuu Ásiā ne, ñá nī xkúntee iní ña é kākā'an Ésteba. Tuku ō dé kuení ña ne, eni ntu'u ña ntánāa núu ña ni ña.

¹⁰ Ntá tsi ña ni kuvi víi ña ni ñā, tsi dóo vá'a ó kaka'an ña, tsí xe'e Espíritū Sántū san é kūtuni ña nté koo ka'an ña.

¹¹ Kidáā ne, ntá'vi ña ña'a san é dā'ví ña Esteba dóvete. Tsí'i ña dikí ña é kā'an ña tsí kākā'an kīni Esteba iña Muísee ni iña Xuva kó di.

¹² Dukuan ō nateñu núu ña ña'a sán, ni ñata, nī mastrú lei Xúva kō. Kidáā né, dā nēnī tsi Esteba, tñn ña ña, kue'en ni'i ña ña mí ntoo ñá odo nūu, ntáde ña junta.

13 Xee ní'i ñā ña é kã'an dóveté san ne, ntáka'an ña:

—Ñā sā'a ne, dōó kaka'an ntée ña vi'i Xuva kō né, dōó kinī ó kaka'an ñá iña leí san di.

14 Tēkú nti é kãka'an ña tsí Jesuu, ñá ñuú Nazareé ne, nakatsin ña vi'i Xuva kō ne, nadama ña é vatā xkoó ini ō e xtúví Muisee —ka'an ñá ka'an dóveté san.

15 Kidáā ne, un ntíí ntíí ña odo nūú san nī ña ntoo sán ne, íto ña Estebá ne, íní ña nuu ña e xi'í nuu vatā ó kaxi'í nuu nuu ánjē.

7

Nté ō nantíko kōó Esteba

1 Kidáā ne, kaka'an tó'ō dutu iña ñá Israeé san, katsixe'e ña Ēsteba:

—¿Ntāa ntu é ntáka'an ñá sā'a? —ka'an ña.

2 Kidáā né, eni ntu'u Ēsteba kaká'an ñá ni ñā:

—Un ntí'i kuē'en dú'va nto, te kuetsi te na'nu nto, kini nto é kãka'án u ni ntō: Ini nto tsí Xuva kō, ña dōó ka'nu, ntii díto ñá nuu uva áta ko Ābraan nte ntúvi di'na, dá tūvi dukuan ña ñuú Mesopotamia, di'na dá kī'in ña é kikutúvi ña ñuú Haraan.

3 Ne, kaka'an Xúva ko ni Ābraan: “Xtuvīn miin ñuú o ni ūn ntíí ntíí ñavi'i o, kuē'én xio ñuu mí nañē'é u o ve”, ka'an ña.

4 Kidáā ntáka Ābraan ñuú Caldea, kué'en ña, kukutuví ñá ñuú Haraan. Rkontúví ne, xí'i uva ñā né, Xuva kō kíxnteká ña ña, xee ña ñuu sá'a mí ntoo ó vevii.

5 Ntá tsi Xuva kō ñá ni xē'é ña ñu'u é kūvi iña mii ña, nté un siin. Ntá tsi xē'é ña xu'u ña é dā nte rkontúvi kué'e ña ña ñu'ú san. Tē xi'i ñá ne, kuvi iña i'xá ña ni i'xá ika ñā dí, kuān te ntuvi tsíkán ne, váta kōo i'xá ña.

⁶ Sá'a kākā'an Xúva ko ni Ābraan: "I'xá o ne, xio ñuú kuntōo ña; ñá te ñuú mii o kuntoo ña. Kidáā né, dōo kini koo vií ña'a san ni ñā. Kí'i ña ña é kuetsi é kāda tsiñu ña iña ña. Kímī sientu kuia é kuan koo nantō'o ña ña.

⁷ Ntá tsi kué'ē u é ntō'o ña ñuu tsíkan e kuán koo nantō'o ña i'xá o. Kidáa ntíi i'xá o ñuu tsíkan, naxee ñá ñuu sá'a ne, i'a tsi kuntoo ña, kunuu iní ñá ko", ka'an Xúva ko ni ñā.

⁸ Kidáā ne, xé'e Xuva ko xu'u ña ni Ābraán ne, dē kú'vē ña é tē'nte un siin kúñū é īxi un ntíí ntíí i'xa tíi san vata koo é dīto e ntáduku ntée ña Xuva kō. Dukuān né, dā káku i'xá ña é nani Isaa ne, dē ntaa Ābraan, é'nté ña kúñū é īxi i da kúvi ūna ntúvi káku ne, kuan tsí o dé Isaa ni i'xá ña é nani Jācoó ne, kuan tsí o dé xtuku Jacoo ni ún ntíí ntíí i'xá ña, divi ñā é uva ūxuvi tátá ña Israee.

⁹ I'xá Jacoo san ne, kūne'u iní ña ni enī ña, ñá nani Jōséé ne, díko ña Jōséé san. Ña ñuú Egítō ñíi ña ña é kāda tsiñu ñá iña ña. Ntá tsi ínūu mé'ñu Xuva ko Jōséé san ne,

¹⁰ nākākú ña ña é kānto'o ña. Xé'e ñā e dōo ki'in iní Josee nté koo vií ña ne, xé'e ñā e dōo kuinima reí ñuú Egítō sán ña, divi rei, ñá nani Farāuun. Reí san ne, nākaxnúu ña Josee é kodo nuū ñá ñuú Egító nī nú vi'i ña kān di.

¹¹ Kidáā ne, kútama ñuú Egító ni ñuú Canaan. Ñá ni nī'i ñáta kō é kā'xi ña. Dōo ntó'o ña dókō.

¹² Ntá tsi xee tú'ūn nta'a Jacoo tsí ió trigu ñuú Egítō sán ne, táxnūu ña i'xá ña, divi uva ata ika kō.

¹³ Dā kúvi uvi íto ñe'e ñá ne, da kidáā xe'e Josee kútuni ña é ēni míi ña ña ne, kidáā kútuni Fārauun é ñavi'i Joseé san ne, tátá Israee ña.

¹⁴ Kidáā ne, táxnūu Josee tú'ūn é kī'in úva ña Jācoo, ni ún ntíí ntíí ñavi'i ña, kikuntóo ña ñuú Egító. Úni

dīko xe'un ñá'a ña

¹⁵ xée ña é kuntōo ña ñuú Egítō. Ikān xi'í Jacóo ni ñata kō, ña intōo di'na.

¹⁶ Dā rkontûvi dá xi'i ñá ne, kue'en ní'i ña ña ñuú Siqueén ne, ikan ĩntú'xi ña ñaña e ñíi Abraan ntá'a i'xá Hamoo.

¹⁷ 'E dóo káxa ñá Israeé san ñuú Egítō da xee étsin ntuyi é ntūntaa é kaka'an Xúva ko dā xe'é ña xu'u ña ni Abraan.

¹⁸ Kidáā ne, xée tūku ña'a é vii ñá rei ñuú Egítō ne, rei tsikán ne, ña ni ĩnī ñá xoo e Jósee.

¹⁹ Rei sa'á ne, ĩni nta'ví ña ñata kō né, dōo nantó'o ña ña. Dē kú'vē ña é nakuitā ñá un ntí'i ĩ'xa tíi san é dā ve kakaku vata koo é na kūvi, tsí ntio ña é nantí'i ña tatá kō.

²⁰ Ntuyi tsikán ne, káku Muisee. Uni xóo xtúvi xu'u ña i má vi'i ña kán é nakuē'nu ña i, tsi dóo ntio Xuva ko ĩ.

²¹ Dā ña ni kuvi vií ka ña ni ĩ né, da miī é xtuví xaa ña i. Kidáā né, ðivi tsī diókō reí san kí'i ña i ne, nakué'nu ña i vata tsi te i'xá miī ñā.

²² Dukuān ne, kutú've Muiseé san é un ntí'ī é ĩni ña Egító ne, dōo ĩni ña nté koo ka'an ñá ne, dōo iō ña é vii ñá nee ntí'i ntí'i.

²³ 'Dā ntí'i ña uvi díko kuiá ña ne, dē kuení ña é k'ín ña, kikoto ní'ni ña ña'a ña, ña Israeé san.

²⁴ Ikān ĩni ña tsí uun ña'a ña Egító kanantō'o ña uun ña'a ña Israeé. Muiseé ne, nadá'an ña ñā'a ña, ña Israeé san ne, e'ní ña ña Egítō san.

²⁵ Kuiní ña té kūtuni ña'a ña é Xuva kō táxnūu ña ña é nakákū ñá ña. Ntá tsi ñá te kuan ō ni ñe'e díki ña Israeé san.

²⁶ Tuku ntuyi ne, ta'an túku Muisee úvi ña'a ñá Israeé, ntánaā ñá ne, ntio ña é naka'nté nuu ña, kaka'an ña: “¿Nté kui kuān ó de ntu nto? Tsí ñá vā'á ō é naa o ni ta'an kō”, ka'an ña.

27 Kidáā ne, uun ña'a ña, ña é kadē xení ni tā'an i ne, ti'vi nūu ña Muisee, kaká'an ña: “¿Xoó ntu kaka'an i é kadā kú'vē nto iñá nti, é xntēkú ku'vē ntó nti?”

28 ¿Vá ka'nī ntú nto ko vata ō é'ni nto ña Egítō san iku?”, ka'an ña.

29 Dā téku Muisee é kāka'an ñá ne, ĩnu ña ñuú Egítō, kué'en ña, kukutúvi ñá ñuú Madiaan. Ikān éni vi'i ña ne, xío ūvi i'xá ña.

30 Ítā nti'xin uvi díko kuiá ne, uun ntuvi kaika Muisee má kū'u kan etsin xuku é nani Sināii. Ikān ĩni ñá é kaī'xi ntá'a utun sán ne, ntii díto uun ánje Xuva kō mé'ñū ñu'u é kaī'xí san.

31 Koó dā kúdu'va Muisee da ĩni ña ne, xée ētsin ña é koto díto ña. Tēkú ña tatsin Xúva kō é kāka'an ñá ni ñā:

32 “Xu'ú ne, Xuva ñáta o Ābraan, Ísaa, ni Jácoo”, ka'an ña. Koó dā kan'i Muisee e dóo ū'ví ña ne, ú'ví ñá é kōto ña ñu'u san.

33 Ne, kaka'an Xúva ko ni ñā: “Nantiin nti'xen o, tsí ñu'u mí ntītsín san ne, ñu'u kuíko.

34 Xu'ú ne, é iní u é kuān nte ntántó'o ña'a ko ñuú Egítō. É tēkú ko e dóo nta'ví o ntátaan nuu ña. Dukuān é vē'xi ú é nakākú u ña. Ni'ín ve, tsí nataxnūu ú o ñuú Egítō”, ka'an ña.

35 'Kuān te nántii ni'ni ñata kō san Muisee dá ntáka'an ña: “¿Xoó ntu kaka'an i é kadā kú'vē nto iñá nti, é xntēkú ku'vē ntó iñá nti?”, ne, ñi'vi ñā é taxnuu Xuva kō é kadā kú'vē ntí'xe ña, é nakakū ñá ña Israeé san, tsí kuān ó kaka'an Xúva ko ni ñā da ntii díto ánje san mé'ñū ūtun é kaī'xí san.

36 ñi'vi Muisee san é nátava ña ñata kō san da ntáka ña ñuú Egítō. ñi'vi ñā e dé ña nuu i e dóo na'nu. Dōo kue'e kuénta xe'é ña dā intóo ña ñuú Egíto, dā ita

ntí'xin ñata ko Ntute Ñu'u Kuē'é ne, da nī íka ña uvi díko kuia má kū'u kán di.

³⁷ Dīvi tsi Muísee é kākā'an ñá nī ña Israeé san: “Xuva ko ne, taxnūu ña uun ña'a, ña é ka'án naa ña vata tsí ó de ú xu'u, uun ña'a, ña é dīvi tsi tāta ko”, ka'an Muísee.

³⁸ Muísee xtúku tsi san é itúvi ña ni ñata kō da náta ká nuu ña má kū'u kán ne, dīvi ña kākā'an ñá nī ánĵe rki uku Sínaí da xe'é Xuva kō tú'un ña é káta'xi ntuvi iña ko é káda ntaa o.

³⁹ Ntá tsi ñata kō sán ne, ña ni ntío ña kuintī'xe ña Muiseé ne, nántii nī'ni ña ña. Tīvi ínī ña e ntáka ña ñuú Egíto ne, ntío ña é ntiko kōo xtúku ña.

⁴⁰ Kidáā né, kaka'an ñá'a sán ni Āroon: “É ntío ntí ne, káda vá'a nto é kūvi xuva ko, é kodo nūú nuu ko, tsí ñá ini o nté ō kúvi ni Muísee, ñá natavā ko ñuú Egítō”, ka'an ña.

⁴¹ Kidáā ntavá'a nāá ñá uun i'xá duntiki e kúvi ti xuva ñá né, ē'ní ña kiti kantíto ntí'xe é ká'mi ña ti nuu kiti ntuvá'a nāá san vata kaa doméni é kuē'é ña ti. Tāvá ña dodīni iña xuva ñá e ntavá'a nāa mí ña.

⁴² Xuva kō né, tsoo mii ña ñá kídaa, ku ika ña ñá ne, xe'e ñá é dotō tsí kunuu inī ña ngántii ni xoo ni ūn ntíí ntíí xntívi é íó e dukún kan, vatā ó uve na'a iní tutu é de vá'a ña é kākā'án naa Xuva ko kídaa:

¿Amá ntu tá'xi nto kó doméni kiti é'ni nto da íka nto má ku'u kan da nī é ūvi díko kuiá san?

⁴³ Da mii kuē'en tsi é ido nto vi'i doo iña xuva nto Moloó ne,

ido nto xntívi iña xuva nto Refaan.

Ñá te dīví ú ntánuu iní nto ko,

tsí kudii e ntáva'a nāa míi nto ntánuu iní nto.

Dukuān né, natāvá u nto ñuú nto ne,

natsoo ú nto dií ka ikā é ñuú Babilonia,

ka'an Xúva ko nī ña Israeé san.

44 'Dā íka ñata kō má kū'u kán ne, ín'í ñá vi'i doo e kúvi xúkūn, mí ñu'u vá'a lei iña Xuva ko, ñá é ntáva'a nāá ña'a san vata tsi ō nañé'e Xuva kō Muisee.

45 Xúkūn vi'i doó san ne, kuvi iña ñáta kō kídaa ne, kuan tsí ō ntaído ñā dá xee ñá ni Jōsuee dá idé ña du'xen nī ña xio ñuu, é kí'i ña ñu'u ña, tsí Xuva kō nantii ña ña é ña te ña Israeé san vata koo é kúvi kuntoó ñata ko ñūú sa'a. Ne, i'a katúvi xúkūn vi'i doó san nté ntūvi dá itúvi rei Davii.

46 Rei Davii san ne, dōó ntio Xuva ko ñā. Ncho xntitsi ñá xúkūn kā'nu iña Xuva ko, é ñá tsi Xuva ñata ko Jācoo;

47 ntá tsi rei Salamuun kúvi idé ña xntitsi ñá xúkūn san.

48 Ntá tsi Xuva kō, ña e dōo ka'nu sán ne, ñá te ñi ukun e xntitsi ña'a san kutuvi ña. Tsí vatā ō kaka'an ña é kaka'an naa Xuva kó ne:

49 Vi'i antivi ā tuví u, kadē kú've u.

Ñuxiví san ne, vata kaa teu é nteku nti'i dē'in ko kaa. ¿Nté ntu kaa vi'i é xntitsi ntō iñá ko?

¿Ō mí'i ntu kūtuví da'na u?

50 ¿Ñā ntu te xú'u e dé kú've u neé nti'i nti'i é io? ka'an Xúva kō.

51 'Un nti'i kuē'en dú'va nto ne, ¿nté kuān nte ló'o ntu nto? ¿Ñā ntátekú kue'en xnto? Vata tsi tē ña íni nto xoo é Xuva kō. Ñá ntákuinti'xe kue'en xnto é kaka'an Espiritū Sántū san. Dadii xnto ni ñata ntō.

52 Dōo nantó'o ña da xōo ka ña'a, ña é ka'an naa Xuva kó ne, e'ní ña ña'a, ña é kaka'an é kí'xi uun ñatí, ña e dōo va'a é taxnuu Xuva kō. Vevii ne, é kí'xi ñá ne, ñá ntō díko nto ñá né, e'ní nto ña ña.

53 ñá tsi ntō ni'i ntó lei iña Xuva ko e kí'xi'ni ánje san kídaa ne, ntē ña ni kuinti'xe nto leí san. —Kuan ō ka'an Ésteba ni ñá odo nūu iña ñá Israeé san.

Dā xi'i Ésteba

⁵⁴ Dā téku ña'a san é kākā'an Éstebá ne, kūdiin kué'en ña. Vevíí tsi ka'xí kue'en ñá ña, kuiní ña.

⁵⁵ Ntá tsi Estebá ne, dōo nuu Espíritū Sántū nima ña. Ntāa ni'i ña nuu ñá e dukún kan, iní ña Xuva kō e dōo kaxi'í nuu ka'nu ña ne, ntitsí Jesuu díñi kua'a ña.

⁵⁶ Kidáā né, kaka'an ña:

—¡Un kaa é kainí u! Nākaán vi'i antīvi ne, kainí u Ña Vexkúvi Ñatī, ntitsí ña díñi kua'a Xuva kō —ka'an ña.

⁵⁷ Ntá tsi dutú san ne, kūdiin kué'en ña é kuān ó kaka'an ña. Ēdí ña lo'xo ñá ne, koó da vāntiñi ña tīn ña Esteba,

⁵⁸ kue'en ní'i ña ña díñi ñuú kán né, ikān xe'é xuu ña ñā. Ña ntátsi'i kuétsi ñā sán ne, tsoo vá'a ña doo ña nta'a uun ná kuetsī, ná nanī Saúlū.

⁵⁹ Ntá tsi, da nī ntáxe'é xuu ña ñā ne, kaka'an ntā'ví Esteba, kaka'an ña:

—Tō'ó ko Jesuu, naki'i nto nimá ko —ka'an ña.

⁶⁰ Kidáā ne, nakunchíti ña ne, un ntii tsi kākā'an ña:

—¡Xuvā, ka'nu vií nto nima ntó ni ña sá'a tsí kuān ó ntáde ña nī ko! —ka'an ña.

Dā kúvi ka'an ña sá'a ne, xí'i ñā.

8*Nté ō nantó'o Saúlū ña ntákuinti'xe i*

¹ Saúlū ne, iō ñá dodīni é kā'ní ña'a san Esteba.

Dīvi tsi ntūvi tsikan iñi ntu'u é dōo ntánantō'o ña'a san ña ntákuinti'xe i Jesuu, ña ntoo ñuú Jerusaleen. Ne, Inu ntí ntī ñá, dotō tsí kue'en ña, kukuntóo ña ñuú Judea ni ñuú Samaria. Mī sá pustrú san kantóo ña ñuú Jerusaleen.

² Ntá tsi iō ña'a, ña é dóo ntánuu iní i Xuva kō né, ñi vi ñā i'xí ña Estebá ne, dōo éku nteé ña ña.

³ Da nñ Saúlū né, kuan tsī ó de ña, kanantō'o ña ña ntákuinti'xe i san. Kata'vi ña xil'i ña'a sán ne, katavá ña ña, te tií te ñadī'i, é tsu'un kutu ña ña vi'i utun kān.

Dá kakā'an ntódo ña tú'ūn va'á san ñuú Samaria

⁴ Ntá tsi ña kuínti'xe i, ña e éka ñuú Jerusaleén ne, ta'án ñuu ta'án ñuú kue'en ña, ntáka'an ntódo ña tú'ūn va'á iña Jesús.

⁵ Uun ña'a, ñá nani Fēlipé ne, kué'en ñā uun ñuu é kāduku ntée ñuú Samariá ne, ikan kākā'an ñá ni ñā'a iñá Cristu.

⁶ Nataká nuu ña'a san é kīni ña é kākā'an ñá ne, uun ito tsi kuínti'xe ntíí ntīí ñá é kākā'an Fēlipe. Ntaíni va'a vá'a sa un ntíí ntīí ña'a san é kākā'an ñá ni ñā ne, ntaíni ña tsí kade ña nuu i e dóo na'nu.

⁷ Xíō ña'a, ña é ñū'u é ña vá'ā nima í ne, koó dā ntákachu'u ntáa é ña vá'ā san da ntántii nima ñá'a san. Ne, dōo tíín ña natín nī ña xne'é ñi ne, ntuvá'a ña.

⁸ Uun ito tsi náku'un dini kue'en nima ñá'a san, ña ntoo ñuu tsíkan.

⁹ Ntá tsi uun ñatīi, ñá nani Sīmuún ne, tatān ña. Ēmá tsi kade tatan ña, kaeni nta'ví ña ña ntoo ñuú Samaria, kaka'an ñá tsi dóo ka'nu ña'a ña.

¹⁰ Un ntíí ntīí ña'a san, te kuetsi te na'nu ña ne, dōó ntaíni ña é kākā'an ñá ni ñā ne, kuínti'xe ña ña, ntáka'an ña:

—Ñā sā'á ne, dōó iō ñá é vii ñá. Vatā ó kade Xuva kō kade ña —ka'an ñá'a san.

¹¹ Dōo kuínti'xe ña'a san ña, tsí koó dā ntákudú'va ña nuu i é kākuvi kade ña. Tsi éma tsi kuān ó de ña, kaeni nta'ví ña ña'a san.

12 Ntá tsi dá xee Félipé ne, eni ntu'u nã kaka'an ntódo ña iña i mí kadē kû've Xuva kō, kaka'an ñá kuenta iña Jesúcristu. Kuĩnti'xe ña'a sán ne, titín ña ítsi ntute ña, te tií te ñadĩ'i.

13 Uun tsi nte Simuun kuĩnti'xe ña, ítsi ntute ña dí ne, dā éni ntu'u nã intíkin ñá Felipe. Koó dā kúdu'va ña é kaĩni ña nuu i é dōo na'nu san ni e dōo kue'e nuu i é edé ña.

14 Kidáa ne, xée tū'un nta'a pustru, ñá ntoo ñuú Jerusaleen, tsí e kuĩnti'xe ña ñuú Samaria tú'un Xuva kō né, ikān táxnuu ña Pedru ní Juaan, ku'éen ña.

15 Dā xee ña ñuú Samariá ne, ka'an ntá'vĩ ñá iña ñá ntoo ikān vata koo é nĩ'i ña Espíritū Sántū.

16 Tsí nté uun ña vata kunūu Espíritū Sántū nima ña; mii tsi kuēnta iña Tó'o ko Jēsuu ítsi ntute ña.

17 Kidáa ne, Pedru ní Juaan xntéku ña nta'a ña dikĩ ñá'a san ne, inúu Espíritū Sántū nima ña.

18 Dā íni Simuun tsí nĩ'i ña'a san Espíritū Sántū san dá xntéku pustrú san nta'a ña dikĩ ñá ne, kaxe'e kuétsi ña ña diu'un,

19 kaka'an ña:

—Ta'xĩ nto é kūvi víí u vatā ó de nto, vata koo é tē xntekú u nta'a ko dikĩ ñá'á san ne, ní'i ña Espíritū Sántū sán di —ka'an ña.

20 Kidáa kakā'án Pedru ni ña:

—¡Ñá tē diu'un o é ntio ko! ¡Na kūnaán miin ní diu'un o, tsí kuān ó kadē kuení o é kuiin diu'un o é kata'xi Xuva kō doméni!

21 Nã te sã'a é kãduku ntéen, tsí ña te vá'a nima o nuu Xuva ko.

22 Natu'vin kuetsi o, kákan nta'a Xuva kō é kãda ka'nu iní ña ni ó é kuān ó kadē kuení o.

23 Tsí ñuvin ne, dōo kûvé nima o, dōo kúkaven ni kuétsi o —ka'án Pedru ni ña.

24 Kidáā ne, kaka'an Símuun:

—Mii nto kākan ntó nta'a Xuva kō é ña kuan koo kúvi ko vatā ó kaka'an ntó san —ka'an ña.

25 Pustrú san ne, dā kúvi ka'an ntódo ña tú'un Xuva ko, ni dā kúvi ntaa ña ni ñā'a é un ntí'í e íni ña ne, kúnū'ú ña ñuú Jerusaleen. Ítā nti'xin ña titín ñuu é kāduku ntée ñuú Samariá di ne, ikān ka'an ntódo xtuku ña tú'un va'á iña Jesúcristu.

Dá kakā'an Félipe ni ñátū, ña vé'xi ñuú Etiopía

26 Kidáā ne, ntii dīto uun ánje Xuva ko nūu Félipe, káka'an ña:

—Kuē'en máa i kán mí nuu ítsi é kaíta ntí'xin ñuú Jerusaleen é kāñe'e ñuú Gaza —ka'an ña.

Itsi sá'á ne, da miī má kū'u mí xoxo ntoó i.

27 Felipé ne, kué'en ñā ne, itsi kán tá'an ña uun ña'a ñatū, ña vé'xi ñuú Etiopía. Ña tsíkán ne, ña tsiñu i, dikí í ña iñá reina ñuú Etiopía, ñā nani Cāndace. Itsi kan vē'xí ña sa'a é ñe'e ña ñuú Jerusaleen é vii ñā nchu'ún iña Xuva ko.

28 Ntiko koō ñā ñuú ña kán ne, nuu vá'a ña iní vi'i é kāñu'u ídu. Nuú ña, kanakuā'a ña tutu é de vá'a Isaía, ña kaka'án naa Xuva ko nte ntúvi di'na.

29 Kidáā ne, kaka'an Espíritū Sántū sán ni Félipe:

—Kuē'én, kūntikin ví'i é kāñu'u idú san —ka'an ña.

30 Koó dā kainu ña, kue'en ñā ne, xēe ntíkin ña vi'i é kāñu'u idú san. Tēkú ña é kanakuā'a ña ñuú Etiopía san tutu é de vá'a Isaía ne, tsixe'e ña ñā:

—¿Kāñe'e dikí ntu nto é kanakuā'a nto san? —ka'an ña.

31 Ña ñuú Etiopía san ne, kaka'an ña:

—¿Mí'i ntu? Dōó xu'ū ó kaka'an. ¿Xoó ntu kuvi vii í nañe'e í ko neé kani tú'un? Kixkene nto, kutuvī ntó diñi ko —ka'an ñā ni ñā.

—Kuvi di —ka'an Félipe.

³² Mí kanakuā'a ña tú'un Xuva kō né, du'vā ó kaka'an:

Tsí ntēka ña ña é ka'nī ñá ña
vata kaa uun a le'ntu é kā'ni ña i;
vata tsi kaa uun a le'ntu e dóo to'o,
é ña te kaítsu'ūn dá kādeté ña idi i ne,
kuān koo kuvi ña;
diin diin tsi kutuvī ñá di;
ñá kā'an kue'en tsí ña.

³³ Nantii ni'ni ña ña ne,
ñá ni ñē'e me'ñu ña é kūtuni ña kuétsi ñā.
¿Mí'i ntu xio i'xá ña?

Tsí náki'i ña'a san ntuvi iña ña ñúxivi sa.
Sá'a kakā'an tú'un Xuva kō mí nakua'a ña.

³⁴ Kidáā né, katsixe'ē ña ñuú Etiopía san Felipe,
káka'an ña:

—Vií nto da xe'e, ká'an nto nī ko: ¿Xoó ntu iña i é
kāka'an ñá sá'á, ña é kāka'án naa Xuva ko? ¿Iña mii
ntu ña kaká'an ñá ne, o iña tuku ñá'a? —ka'an ñá,
tsixe'e ñā.

³⁵ Kidáā né, eni ntu'u Fēlipe, kaka'an ñá ni ña,
kanañē'e ñá ña nee é kani tú'un tú'un Xuva kō mí
kanakua'a ña ne, kaka'an ñá ni ña iña Jesús.

³⁶ Kidáā né, dā ita ntí'xin ña uun itsi mí io ntúte
ne, kaka'an ñá ñuú Etiopía san:

—I'a io ntúte. ¿Vá ña kuvi ntu te kutsi ntuté u
vevii? —ka'an ña.

³⁷ —Nté kui ña'a, te kanī nima ntó kakuinti'xe
nto —ka'an Félipe. Ne, kaka'an ñá ñuú Etiopía san:

—Kakuinti'xé ko tsí Jesucristú ne, I'xá Xuva ko
ñā —ka'an ña.

³⁸ Kidáā ne, kaka'an ña é nākuntitsi da'na idú san.
Nū ña, ntuvi ñá Felipe, kué'en ña nú ntute san ne,
ikan tsī nakutsi ntúte Felipé san ña.

³⁹ Dā ntíi ña diñi ntute kân ne, xio kue'en níi Espíritū Sántū san Felipe. Nte kidáa ña ni iní ka ña ñuú Etiopía san ña; ne, dōó diní ña, nakunuu itsi xtuku ña.

⁴⁰ Felipé ne, é ñuú Azoto túvi ña dá kutuni ñá ne, ĩka ña ta'án ñuu ta'án ñuu, kaka'an ntódo ña tú'un va'á iña Jéssu un tsi da nté xee ña ñuú Cesarea.

9

Dā nátiivi ini Saúlū
(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Da nii kākudiin dukuan Saúlū ne, kainchu'vi ñá ña kuínti'xe i Tó'o ko Jéssu, ncho ka'ní ña ña. Dukuān ne, kué'en ña, kūkoto ñá tó'o dutu.

² Íkan ña tūtú é kuē'é ña un ntí'i dūtu úkun ñuú Damascu é ní'i ña itsi é tñn ña ña é kuínti'xe i Jesuu, te tíi te ñadĩ'i, é kī'in ní'i ña ña vi'i utun ñuú Jerusaleen.

³ Ntá tsi da xee étsin ña diñi ñuú Damascú ne, koó dā kúdu'va ña dá xi'í nuu ñu'u é vē'xi e dukún kân.

⁴ Nantúve Saúlū ñu'u kân ne, kidáa téku ña uun tatsin é kāka'an ni ña:

—Saúlū, ¿nté kui kanantō'on ntun ko? —ka'an tátsín san.

⁵ Kidáa ne, tsixe'e Saúlū:

—¿Xoó ntu ña'a nto? —ka'an ña.

Ne, kaka'an tátsín san:

—Xu'u é Jesuu. Divī ú e dóo kanantō'on ko. ¿Nté kui kantukun kuī'in mín ntun kúñu ō? —ka'an ñá ní Saúlū san.

⁶ Saúlū ne, koó da kán'íi kantei ña, kaka'an ña:

—Tō'o, ¿neé ntu ntio nto é víi u? —ka'an ña.

Ne, kaka'an Jéssu ni ña:

—Nakuntítsin, kuē'én ñuú Damascú ne, ikan kā'an ñá nee iña é vīin —ka'an ña.

⁷ Ñatīi, ña ntaika dadii nī Saúlū né, dōo ú'vī ña, tsí téku ña tatsín san, ntá tsi nté uun xoxo ni iní ña.

⁸ Kidáā ne, nákontītsí Saúlū é tūví ña ñu'u kán. Ntá tsi dā nákaán ña ntuxnúu ña ne, ñá ni xī'í kue'en tsi. Kañū'u ña nta'a ña, kue'en ní'i ña ña ñuú Damascu.

⁹ Ikān katúvi ña uni ntúvi ne, ñá ni xī'í nuu ña; ntē ña ni e'xí ña ne, nté ntūte ña ni xi'i ñá di.

¹⁰ Ñuú Damascú san tuví uun ña'a ña kuínti'xe i Jesuu, ñá nani Anānia. Kaka'an Tó'o ko ni ñā, vata tsi tē ntitsí ña nuu ña, kaka'an ñá ni ñā:

—jō né, Anania! —ka'an ña.

—I'a tuví u —ka'an ña.

¹¹ Kidáā ne, kaka'an Tó'o ko ni ñā:

—Nakuntītsin ne, kuē'én itsi é nani Ītsi Ntaa. Ne, ikan kuē'én, tsixe'ēn nú vi'i Júda te tuví uun ñatīi, ñá nani Saúlū, ñá vē'xi ñuú Tarsu. Tsí veví ne, ikān tuví ña, kaka'an ntā'ví ña.

¹² Ne, é xé'e ú é kinī ñá tsí uun ñatīi, ñá nani Anānia, ntitsí ña nuu ña, kúk'ví ña iní vi'i ña kán né, xntekū ñá nta'a ña diki ñá vata koo é nāxi'í ntuxnúu ña —ka'an Tó'o ko ni Anāniá san.

¹³ Ananiá ne, ntíko koō ñá, kaka'an ña:

—Iní ntó, Tó'ō, tsí é dóo ntáka'an ña'a iña ñá sā'a. Ntáka'an ñá tsi dóo kini idé ña ni ña kuínti'xe i nto, ña ntoo ñuú Jerusaleen.

¹⁴ Veví ne, xee ña i'a, ni'i ña tutú é xe'e tó'ō dutú san é tññ ña un ntí ntí ña'a, ña é ntákaku ni'i diví nto —ka'an Ánania.

¹⁵ Ntá tsi kaka'an Tó'o ko ni ñā:

—Ña té ĩni. Kue'ēn kán, tsi é nakaxnúu ú ñatī'í sa'a é kā'an ña kuenta iñá ko ni ūn ntí ntí ña'a, ña túku ñuú, ni ña odo nūu iña ñá ne, nī ña Israeé san di.

¹⁶ Nañ'é u ña é ña te nté kaa ió é ntō'o ña kuenta iñá ko —ka'an Tó'o ko ni Anāniá san.

17 Kidáā ne, kué'en Anānia nú vi'ī mí tuví Saúlū. Kúkŕ'ví ña ne, xntekū ñá nta'a ña dikí ña, kaká'an ña:

—Ení ko, Saúlū, ña ini nto tsí Tó'o ko Jēsuú ne, ña ña é ntii díto ña mí'i ĩtsi vé'xi nto ne, ña ña táxnūu ña ko é vé'xi ú vata koo é na nāxi'í xtuku ntuxnūú nto ne, vata koo é kunūu Espiritū Sántū san nima nto —ka'an Ananiá san.

18 Ura dú'va tsi i ntii ntee vata kaa diden é nuu ntí'u ntuxnūu ña ne, nākiní xtuku ña. Kidáā ne, nākuntítsí Saúlū ne, ura tsí i ĩtsi ntute ña.

19 Kidáā né, ē'xí ña ita ne, nakunūu ntii ña. Kūkuií ña katúvi ña ni ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Damascu.

Dá kakā'an ntódo Saúlū ñuú Damascu

20 Ura tsí i eni ntu'ū Saúlū kākā'an ntódo ña ini ukún ña Israee, kākā'an ñá tsí Jesuú ne, ña ña é I'xá Xuva kō.

21 Un ntí'í ntí'í ña'a san ne, ntaíni ña Saúlū ne, koó dā kúdu'va ña da téku ña é kākā'an ña. Ntáka'an ñá'a san:

—¿Ñā ntu te ñá sā'a e dóo inchu'vi ña ña kuínti'xe Jesuu, ñá ntoo ñuú Jerusaleen? ¿Ñā ntu te i'a vé'xi ña, vextiín xtuku ña ña'a é kūnteka ña ña nta'a tó'ō dutu? —ka'an ñá'a san, ntátsixe'e tā'an ña.

22 Ntá tsi Saúlū ne, díí ka xio ntii ña kaka'an ntódo ña. Un tsi kúdana iní ña Israee, ñá ntoo ñuú Damascu, tsí Saúlū ne, kanañē'e ña ña tsí Jesuú ne, ña ña é Cristu ñá, ña ña é intétu o ni ñata kō é kixnakakū ñá kō.

Dā nákaaku Saúlū é ncho ka'ni ña Israee san ña

23 Dā kú titín ntuvi ne, ña Israee san natée ta'an ña xu'u ña, ntukū nuu iní ña nté koo ka'ni ña Saúlū san.

24 Ntá tsi kútuní Saúlū é kuān koo vií ña ni ñā. Ntē ntúvi, ntē niñu ntantétu ña ña xi'i kan mí kī ña diñi ñuú san, é ka'ni ñá ña.

25 Ntá tsi ña kuínti'xe i Jesuú san ne, xnūu ña Saúlū ini xika ka'nu niñú a ne, nanúu ña ña ntíká nto'o é kánti'u núu diñi ñuú san ne, dukuan ō nakáku ña.

Dā náxee Saúlū ñuú Jerusaleen

26 Dā náxee Saúlū ñuú Jerusaleén ne, ntio ña é kuntoo dadii ña ni ña kuínti'xe i san; ntá tsi un ntíi ntíi ña ú'vi ñá ña, tsí ña ni kuínti'xe ña te nūu é ntaā i é kuínti'xe Saúlū Jēsuu.

27 Ntá tsi uun ña'a, ñá nani Bernābeé ne, intéka ña ña nta'a pustru, kántaa ña ni pustrú san nté ō ini Saúlū Tó'o ko Jēsuu ítsi kán ne, nté ō kaka'an Tó'o ko ni ñā ne, nté ō dé ña da itúvi ña ñuú Damascu, é ntē ña ni u'ví kue'en ña kaka'an ntódo ña iña Jēsuu.

28 Saúlū ne, kátūví ña ñuú Jerusaleen, ika dadii ña ni pustrú san da mí'i ká mí ñē'e ña.

29 Ñá te kau'vi ñá kaka'an ñá iña Tó'o ko Jēsuu, kánantiko koō ñá tú'ūn é ntáka'an ña Israee, ñá ntáka'an tú'ūn griegu; ntá tsi ña Israee san ne, dōo ntuku nuu ini ña nté koo ka'ni ña ña.

30 Dā kútuni ña kuínti'xe i sán ne, ntēka ña Saúlū ñuú Cesareá ne, ikán táxnuu tuku ña ña ñuú Tarsu.

31 Da kidāā ne, kántōo vá'a un ntíi ntíi ña kuínti'xe i da mí'i ka mí ntoo ña: ō ñuú Judeá ne, ō ñuú Galilea, ō ñuú Samaria. Dōo vá'a ō intóo ña ne, dōo ntánuu ini ña Tó'o ko Jēsuu. Nāxnuu ka'nu Espiritū Sántū nima ñá di ne, dōo kútitín ña kidaā.

Da ntuvá'a Enea

32 Da n̄i kaika Pedru ta'án ñuu ta'án ñuú, kaito ní'ni ña ña kuínti'xe i ne, nakuíta nti'xin ña, íto ní'ni ña ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Lidá dí.

33 Ikān nání'i ña uun ñatī, ñá nani Ēnea. E una kuía ntékú ña nú ító ña é natín ña.

34 Pedrú ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Nakuntítsin, Enea, tsí Jesucristú ne, é ntāvá'a ña o. Naxntítsin íto o vē —ka'an ña.

Eneá ne, ura dú'va tsi i nakuntítsi ña.

35 Un ntí n̄i ña ntoo ñuú Lida ni ñá ntoo ñuú Saruún ne, iní ña é nakuntítsi ña. Kidáā né, tsoo mii ñā é ntántik̄in ña dí'na ne, eni ntu'u ñā intik̄in ña Tó'o ko Jēsuu.

Dā ntótō Dórcā é xi'i ña

36 Xío uun ñadī'i, ña kuínti'xe i, ñá nani Tābita (é ncho ka'an Dórcā é tū'ún griegu), ña tuví ñuú Jope. Ñadī'í sa'á ne, dōo vá'ā o dé ña, dōo xntíi ña ña kataan núu i.

37 Ntuví tsikán ne, iñi ntú'ū nchókuví ña ne, xí'i ñā. Dā kúvī ntántoo ña ña ne, xtuví ñá ña má vi'i nínu k̄an, tsí ūvi odo nti'i tá'an vi'i ña.

38 Tuví étsin ñuú Jopé san ñuú Lida, mí tuví Pedru. Iní ña kuínti'xe i san tsí ikān tuví ña ne, táxnūu ña uvi ña'a ñátī é kūkoto ña ña:

—Kantī'í sá nto kue'ēn ntó ñuú Jope —ka'an ña.

39 Kidáā ne, kué'ēn Pedru ni ña. Dā xee ñá ne, kue'en ní'i ña ña má vi'i mí tūvī ntāa ñá xi'í san. Un ntí n̄i ñadī'í kií ntoo ña, ntaéku nteé ña ña. Náñ'e ñá Pedru dá'ma ni dū'nu e dé vá'a Dórcā dá katúvi ña.

40 Kidáā né, k̄i ñu'u Pedru ñá, un ntí n̄i ñá ne, inchíti ña, kaka'an ntâ'ví ña. Kidáā ne, kaito ña nuu ñá xi'í san, kaka'an ña:

—¡Tābita! ¡Nakuntítsin! —ka'an ña.

Ura dú'va tsi i nákaán ña nuu ña ne, dā íni ña Pedrú san ne, nákutuvī tixi ña.

⁴¹ Irkāa Pedru ntá'a ña, naxntitsī ñá ña. Kidáā ne, kána ña ña kuínti'xe i san ni ñadī'i kií san, náñē'e ñá ña tsi e ntóto ña.

⁴² Un ntíí ntíí ña'a, ña ntoo ñuú Jopé ne, téku ña é kuan ō kúvi ne, ñá te da dīi ña kuínti'xe ña Tó'o ko Jēsuu.

⁴³ Pedrú ne, kūkuií ka ña katúvi ña ñuú tsikan nú vi'i Sīmuun, ña é katsoo itsi ñii kiti.

10

Pedru ni Córneliu

¹ Ñuú Cesareá ne, tūví uun ñatīi, ñá nani Córneliu, ñá de kú've iña uun sientu sntadun é nani Itāliano.

² Ña sá'á ne, dōo va'á ña'a ña ni ūn ntíí ntíí ñavi'i ña. Kuān te ñá te ña Israee ña, ntá tsi dōo kanúu ini ña Xuva kō né, dōo íni xntii ña nee é kātaan núu ña Israee, é nguentúvi ini ka'an ntâ'vi ña ni Xuva kō.

³ Uun ntuvi dá kaeku uni kuáa ne, koó dā kúdu'va Corneliu dá xēe núu ña uun ánje Xuva kō. Kaka'an ánje sán ni ñā:

—¡Córneliu! —ka'an ña.

⁴ Corneliú ne, dōo u'ví ña da íto ña nuu ánje sán ne, katsixe'e ña ñā:

—¿Neé ntu ntio nto, Tó'ō? —ka'an ña.

Kidáā ne, kaka'an ánje san:

—É tēkú Xuva kō é kāka'an ntâ'vín ni ñā ne, ini ña tsí kaxntiin ña kataan núu i.

⁵ Vi'a ve ne, taxnūun ña'a ñuú Jope é kikana ña uun ña'a, ñá nani Sīmuun Pedru.

⁶ Tuví ña nú vi'i tuku Simuun, ña katsoo itsi ñii kiti. Diñí ntute ñu'u kán tuví vi'i ña. Sīmuun Pedrú

san ne, ka'an ñá ni ō nté koo viin —ka'an ánjē sán ni Cōrneliu.

⁷ Dā ntáka ánjē san da kúvi ka'an ñá ni ñā ne, kidáā kána ña uvi ña'a ña kade tsiñu iña ñá, ni sntādun, ña e dóo kaxntii ña, ña e dóo kanuu iní i Xuva kō,

⁸ kantaa ntí'i ña ni ña vata ō ka'an ánjē san ni ña, dā táxnūu ña ña é kī'in ñá ñuú Jope.

⁹ Tévāá san ne, dā xee étsin ña ñuú Jópe ne, ñivi tsi ūra kuxée Pedru rkí vi'i kán é kūka'an ntâ'ví ña, tsí é kâ'ñú ntuvi.

¹⁰ Dóo kakakin ña, ntá tsi da ñii kākuvá'a é kâ'xi ñá ne, vata kúvi é nakueni o,

¹¹ iñi ntú'ū iní ña é nákaan e dukún kán ne, vé'xi vata kaa uun doo mánta ka'nu é kantikin kútū ngimi ntíkō diñi i ne, un tsi nte mi túvi ña nakutúvi.

¹² Iní doo mánta sán ñu'u un ntí'i kiti, kiti íó kimi d'ín i, ni kiti ntáñu'u xido i, ni un ntí'i nūu láa san, kiti ntaíko e dukún kán.

¹³ Kidáā né, tēkú ña uun tátsín i é kākā'an ni ña:

—O ne, Pedru, ka'nín kiti sá'a, dá kâ'xín ti —ka'an tátsín san.

¹⁴ Ntá tsi nantiko kóo Pedru, kaka'an ña:

—¡Ñá'ā, Tó'ō! tsí nté uun ito vata ka'xí u kiti kuān ntáa san, kiti é ka'an nto é ña vá'a é ka'xi o. Tsi dóo xii kaa é kuān koo ka'xí u é ña Israeé u —ka'an ña.

¹⁵ Ntá tsi kaka'an xtúku tatsín san ni ñā:

—Nuu i é ntantoo Xúva kō ne, ñá ku kâ'an té ña vá'a —ka'an.

¹⁶ Úni ito kuan o kúvi. Kidáā ne, kúntāa doo mántá san e dukún kán.

¹⁷ Pedrú ne, koó dā kúdana iní ña nee iñá kani tú'un é xēe núu ña ne, ñivi tsi ūra í xee ñátíí san, ña e táxnūu Corneliu, ntáñī ntée ña ña, ntátsixe'e ña vī'i Simuun.

¹⁸ Tsixe'e ña xi'i kan te ikān tuví ña nani Sīmuun Pedru.

¹⁹ Pedrú ne, nteku dukuan ñá rki vi'i kan, kadē kuení ña nuu i é xēe núu ña. Kidáā ne, kaka'an Espíritū Sántū sán ni ñā:

—Pedrú, kuē'én, kūkoton, tsí uni ña'a ntánantuku ña ō.

²⁰ Kuē'én ni ñā mí'i kī'in ni'i ña o. Kuān te ñá te ña Israee ña, ñá ku dē kuení o, tsí xu'ú kaka'án u é kīxkueka ña o —ka'an Espíritū Sántū san.

²¹ Nūu Pedru mí ntāñi ñátí san, ña táxnūu Corneliu. Kidáā ne, kaka'án Pedru:

—Xu'u é ntánantuku ntō ko. ¿Neē ntú tsiñu vé'xi nto? —ka'an ñá ni ñā.

²² Nantíko koō ñá, kaka'an ña:

—Ña nani Cōrneliu, tó'ō sntadun, táxnūu ña ntí. Dōo va'á ña'a ña, dōo kanuu iní ña Xuva kō ne, dōo vá'a tiin ñá ni ūn ntí ntí ña Israee. É kaka'an ánje Xuva ko ni ñā é kána ña nto é kī'in nto nú vi'i ña kán vata koo é kiní ña nee iña é kā'an ntó ni ñā —ka'an ña.

²³ Kidáā ne, kaka'án Pedru ni ña:

—Kuítā nti'xin nto má vi'i a, kuntōo da'na nto —ka'an ña.

Tévāá san ne, kué'én Pedru ni ñá ne, kaxio ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Jope, é kué'en ñá ni ñā di.

²⁴ Uun ká tuku ntuvi ne, xēe ña ñuú Cesarea. Ikan kāntétu Corneliu ni ūn ntí ntí ñavi'i ña ni ña vá'a tiin ni'i ñā, ña e kána ña.

²⁵ Dā xéé Pedru nú vi'i ña kán ne, vé'xi Cōrneliu, náknchiti ña nūu ña é kunuu iní ñá ña.

²⁶ Ntá tsi Pedrú ne, naxntitsí ñá ña, kaka'an ña:

—Nakuntísi nto, tsí ñatí ni'i tsi ko ntō —ka'an ñá ni Cōrneliu.

²⁷ Ntatín ña, kūntí'vi ña iní vi'i kán né, iní Pedru e dóo ntoo ña'a.

28 Ne, kaka'an ñá ni ñā'a san:

—Ini nto tsi dóo xii kaa é kuntōo dadii ñá Israee ni ña tuku ñuu; ntá tsi dā vé nañē'e Xúva kō ko tsi ña kúvi ká'án u te ña vá'a da xōó ka ña'a, kuān té ña te ña Israee ña.

29 Dukuān ne, ñá ni de dīkó u é kī'xi ú da kána nto ko. Ká'an nto vē: ¿neé ntu tsiñu kána nto ko? —ka'an ña.

30 Kidáā ne, kaka'an Córneliu:

—Dā kú kimi ntuví ne, ura sá'a tuví u, kaka'an ntâ'ví u má vi'í kó a ne, dā nēní ko ntitsi uun ñatí nuú ko, ña e dóo kaxi'í nuu doo í ne,

31 kaka'an ñá ni ko: “Córneliu, é tēkú Xuva kō é kākā'an ntâ'vín ni ñā ne, ini ña tsi kaxntiin ña kataan núu i.

32 Vi'a ve ne, taxnūun ña'a ñuú Jope é kikaná ña ña nani Simuun Pedru. Tuví ña nú vi'í tuku Simuun, ñá katsoo itsi ñii kití, ña tuví diñi ntute ñu'u kán. Te kī'xi ña ne, io é ká'ān ñá ni ō”, ka'an ñá ni ko.

33 Dukuān ne, ura dú'va tsi i táxnūu ú tú'ūn é ki'xí ntó ne, dōo vá'ā o dé nto é vē'xí nto. Vevíí ne, i'a ntoo ntí'i ntí nuú Xuva kō é kīni ntí un ntí'í e ntío Xuva kō é ká'an ntó ni ntí —ka'an Córneliu.

Dā nañē'e Pedru ñá'a san nú vi'í Córneliu

34 Kidáā né, eni ntu'ū Pedru, kaká'an ñá ni ñā:

—Vevíí ne, kutuní ko tsi nuu é ntaā i é dadii tsi ntío Xuva ko kō, un ntíí ntíí ó, kuān te ñá Israee o, kuān te xio ñuú kō,

35 tsi naki'i ña da xóo ka ña'a e kuínti'xe i ña, e kade é vā'á, da mí'í ká ñuu ñuxiví a.

36 Tsi Xuva kō ne, ká'an ña ni ña Israee nté koo kuntoo vá'a o ni ña kuēnta iña i é edé Jesucristu, ñi'vi ñā é Tó'o ko, ūn ntíí ntíí o.

37 É ìni nto nte o kúvi dá kanii ñuú Judea ni ñuú Galilea. Tsí di'na Juaan Bautista íka ña, kaka'an ntódo ña é nātivi iní ko kuētsí kō ne, kutsi ntute ō.

38 Kidāā ne, xée Jesuu, ña vé'xi ñuú Nazaree. Tsí Xuva kō ntío ña é kūvi vií ña nee ntí'i ntí'i, tsi dóo nuu Espíritū Sántū nima ña. Kidāā né, íka ña, kade ña nuu i é vā'á, kantavá'a ña ña'a é ñu'u nta'a tó'ō é ña vā'ā san. Tsí mii Xuva kō nuu mé'ñu ña ña.

39 Dīvī ntí ne, kuví ntada ntaá ntí tsí ìní ntí un ntí'í é edé ña da íka ña ñuú Judea ni ñuú Jerusaleen. Ña'a é'ni ña ña, é naxnteē ñá ña ntíkā krusi kan.

40 Ntá tsi da kúvi uni ntúvi ne, nantóto Xuva ko ñā ne, tá'xi ña é kīnī ntí ña.

41 Ná te un ntí'í ntí'í ña'a san ni ìni ña ña da ntoto ña, ntá tsi mií ntí iní ntí ña. Tsí nte dí'na náxaxnuu Xuva kō ntí é ntāda ntaá ntí nee é ìni ntí. Tsí ntí'í ne, dadii intóo ntí ni ñā ne, dadii é'xi ntí ni ña da ntóto ña é xi'í ña.

42 Kidāā né, Xuva kō tée tsiñu ña ntí é ntāda ntaá ntí tsí dīvi Jesuú, ña e dé kú've Xuva kō é xntékú ku've ñā un ntí'í ntí'í ña'a, ña ntántito ne, ō ña xi'í.

43 Tsí nte ntúvi di'na ntáka'an ñá ka'án naa Xuva ko tsí da xōó ka ña'a, ña é kuínti'xe i Jesuú ne, kada ka'nu iní Xuva ko ni ña kuētsí ña kuenta iña Jesuu —ka'án Pedru ni ña.

Ña é ña te ña Israeé ne, nī'i ña Espíritū Sántū

44 Kaka'an dúkuān Pedru ni ña da xee Espíritū Sántū, inúu ña nima ña ntaíni tú'ūn san, un ntí'í ntí'í ña.

45 Ña kuínti'xe i, ña Israee, ñá vé'xi dadii ni Pēdrú ne, koó dā kúdu'va ña é kuān ó inúu Espíritū Sántū nima ñá'a san, kuān te ñá te ña Israee ña.

46 Tsi téku ña é ntáka'an ña tú'ūn e ñá ini ñá ne, ntáka'an ña e dóo ka'nu Xuva kō.

47 Kidáā ne, kaka'án Pedru:

—¿Nté kui ña kuvi kutsi ntúte ña sã'a? Tsí é ntūdadii ña ni ko é dadii nuu Espíritū Sántū nima ña —ka'an ña.

48 Kidáā ne, xé'e ña itsi é kūtsi ntute ña'a san kuenta iña Jesúcristu. Dā kúvi itsi ntute ña ne, ntáka'an ñá ni Pēdrú te kūkuii ka ñá kutuvī ñá ni ñā.

11

Dā xe'é Pedru kuénta ntá'a ña kuínti'xe i, ña ñuú Jerusaleen

1 Xée tū'un nta'a pustrú san nī ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Jerusaleen, tsí e kuínti'xe ña é ña te ña Israee tú'un Xuva kō.

2 Ntá tsi dā ntíko kōo Pedru ñuú Jerusaleén ne, dōo ntáka'an ña kuínti'xe i, ña Israee san, ntátsi'i kuétsi ña ña,

3 ntáka'an ña:

—¿Nté kui kí'vi ntu ntō má vi'i ña é ña te ña Israee? ¿Nté kui é'xi dadii ntu nto ni ñā? —ka'an ña.

4 Kidáā ne, eni ntu'ū Pedru kantáa ña ni ña un nti'ī e kúvi nte dá iñi ntu'ū, kaka'an ña:

5 —Xu'ú ne, dā itúvi ú ñuú Jope, kaka'an ntâ'ví u ni Xuva kō ne, xée nūú ko uun doo mánta ká'nu é kantīkin kútu ngimi ntíkō diñi i. Nte e dukún kán vé'xi ne, un tsi nte mi túvi ú nakutúvi.

6 Dā íto vá'a ú doo mántá san ne, ínī u odo da nēé ka nuu kiti é ío kimi dí'in i, kiti diin, ni kiti ntáñu'u xído i, nī láa, kiti ntaíko e dukún kán.

7 Kidáā téku ko uun tatsin é kaka'an ní ko: “Nakuntítsin, Pedru, ka'nín kiti san, dá ka'xīn tí”, ka'an tátsín san.

⁸ Ntá tsi xu'ú ne, kaka'án u: “¡Ñá'ā, Tó'ō! tsí nté uun ito vata kuan koo vií u ni kīti é kā'an nto é ña vá'a é kā'xi o”, ka'án u.

⁹ Kidáā ne, kaka'an xtúku tátsín san nte e dukún kán, kaka'an: “É ntantoo Xuva kō ne, ñá ku kā'an té ña vá'a”, ka'an tátsín san.

¹⁰ Úni ito kuan ō kúvi ne, dá kūntáa e dukún kán.

¹¹ Ura dú'va tsi i xee úni ña'a ñatíí nú vi'í mí tuví u. Nté ñúú Cesarea vé'xi ña, vexnántuku ñā ko.

¹² Kidáā ne, kaka'an Espíritū Sántū san ní ko é ña ku dé kuení ko é kī'ín u ni ñatíí san mí kī'ín ni'i ñá ko, kuān té ña te ña Israee ña. Dad# ñe'é u, ni ntí'í iñu ení ko ña sā'a, k'vī ntí'í ntí iní vi'í ñatíi, ñá nani Cōrneliu.

¹³ Corneliú san ne, kántaa ña nī ntí nté ō íni ña uun ánje Xuva kō, ntitsí ña má vi'í ña kán ne, kaka'an ánjē sán ni ñā: “Taxnūún ña'a ñúú Jope, na kíkoto ñá uun ña'a, ñá nani Sīmuun Pedru,

¹⁴ tsí dīvi ña kā'an ñá ni ō nté koo nakākú Xuva ko o ni ūn ntíí ntíí ñavi'í o”, ka'an ña.

¹⁵ Kidáā né, dā éni ntu'ū ú kaka'án u ni ñā'a sán ne, ura tsí i xée Espíritū Sántū san, inúu ñá nima ún ntíí ntíí ña'a san, vata tsī ó inúu ñá nima ko xo'o dá iñi ntu'ū.

¹⁶ Kidáā né, naka'ān kó tú'ūn é kaka'an Tó'o ko Jēsuu kídaā dá kakā'an ña: “Nuu é ntaā i tsí Juaán ne, ntute nakutsi ntúte ña nto. Ntá tsi xu'ú ne, ña te ntúte nakütsi ntute ú nto, tsí ta'xi u é kunūu Espíritū Sántū nima nto”, ka'an ña.

¹⁷ Vevii ne, te Xuva ko kǎxé'e ña tuku ña'a vata tsi ō tá'xi ña ko xo'ō dá kuínti'xe kō Tó'o ko Jesūcristú ne, ña kúvi kā'nté nuu ú neé ncho vii ña —ka'án Pedru ni ña.

¹⁸ Dā téku ña'a san é kaka'án Pedru ni ñá ne, ñá ni kā'án ka ña. Da mii tsí é dé ka'nu ña Xuva kō ne,

ntáka'an ña:

—Nuu é ntāa ntí'xe i tsí kaxé'e Xuva kō é vā'á iña ña é ña te ña Israeé di. Tsí kaxé'e ña é kūvi nativi iní ña kuétsi ña dí ne, dukuān é nī'i ña ntuví va'á iña ña nta'a Xúva ko vata ō nī'i ko xo'o —ka'an ña.

Ña kuínti'xe i, ñá ntoo ñuú Antioquia

¹⁹ Ña kuínti'xe i san kué'en ña, kukuntóo ña un tsi nte ñuú Fenicia ni ñuú Chipre, ni ñuú Antioquiá di dā dóo nanto'o ña'a san ña dá xi'i Ésteba. Ikān ntáka'an ntódo ña tú'ūn é vā'á san. Ntá tsi da mii tsī é ntáka'an ñá nī ña Israeé san; ñá ni kā'an ñá ni ñā'a, ña é ña te ña Israeé.

²⁰ Ntá tsi xío ña kuínti'xe i, ña vé'xi ñuú Cirene ni ñuú Chipré ne, dā xee ñá ñuú Antioquiá ne, eni ntuvu ña ntáka'an ñá ni ñā'a, ña é ña te ña Israeé tú'ūn va'á iña Tó'o ko Jēsuu.

²¹ Xuva kō xntíi ña ña ne, dukuān né, titín ña'a, ña é ña te ña Israeé san tsóo mii ña nēe é kuínti'xe dí'na ña ne, eni ntuvu ña kuínti'xe ña Tó'o kō.

²² Dā téku ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Jerusaleen, é kuínti'xe ña é ña te ña Israeé ne, kidāā táxnūu ña Bernabee, kué'en ña ñuú Antioquia.

²³ Dā xéé ña ikān né, iní ña tsí dóo vá'ā o dé Xuva ko ni ñā'a sán ne, nakunuu díní nima ña. Kidāā ne, xé'e ña itsi un ntíí ntíí ña'a san, ntáka'an ña:

—Uun tsi nima ntó kuínti'xe nto Tó'o ko Jēsuu. Ñá ku xtuví mii nto ña —ka'an ña.

²⁴ Tsí Bernabeé san ne, dōo va'á ña'a ña. Dōo nuu Espíritū Sántū nima ñá ne, dōo kuínti'xe ña Xuva kō. Kidāā né, dōo kukue'e ña'a, ña kuínti'xe i Tó'o kō.

²⁵ Kidāā ne, kué'en Bernābee ñuú Tarsu, kúnantúku ña Saúlū.

²⁶ Ikān nání'i ña ña ne, ñe'e ní'i ña ña ñuú Antioquia. Ikān kantóo ña nī ña kuínti'xe i san uun kuia

n̄i. Dōo titín ña'a nakuā'a ña. Divi ñuú Antioquiá san éni ntu'u ñā xntánteē ñá cristianu ña kuínti'xe i san.

²⁷ Ntuvi tsikán ne, xío ña ntáka'án naa Xuva ko ñuú Jerusaleen. Xée ña sã'a ñuú Antioquia.

²⁸ Ne, uun ña'a ña, ñá nani Āgabú ne, nákontĩtsí ña mé'ñū ña kuínti'xe i san, kaka'an ntódo ña tú'ūn é xe'é Espíritū Sántū é kūtuni ña, kaka'an ñá e dóo koo tama dá kan̄i ñūxivi. Ne, kuan ō kúvi ntí'xe ntuvi dá de kú've ñá nanī Claudiu.

²⁹ Kidáa ne, ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Antioquiá ne, xío ntaa iní ña é xntii ña tā'an ña, ña ntoo ñuú Judea, váta tsi kaa kutíi nuu ña.

³⁰ Dukuān né, tēe tsiñu ña Bernabee ni Saúlū é k̄'in ni'i ña doméni iña ña kuínti'xe i nta'a ñata, ña odo nūú ñuú Judea.

12

Dā xi'i Sántiau ni dá inúu kutū Pedru

¹ Ntuvi tsikán ne, eni ntu'ū rei Heróde kanakutsu'un ñā ña kuínti'xe i.

² Tēe tsiñu ña sntadún san é k̄ika'ní ña Santiau, ení Juaan. Kāa é ntiko ntuví o diñi i é'nté tu'un ña d̄iki ña.

³ Dā iní Heróde é xkúntee ini ña Israeé san é kuān o dé ña ne, t̄in ña Pedrú d̄i. Sá'ā kúvi da kúvi viko é naka'an ñā nté ō nakáku Xuva ko ñā ñuú Egítō.

⁴ Dā t̄in ña Pedrú ne, xnuu kutu ña ñā ví'i utun, tsóo ña k̄imi ítsi k̄imi k̄imi sntadun é vii ñá ña kuenta. Un tsi da nté kuíta ntí'xin viko, da kidáa natavā ñá ña é xntĩtsí me'ñū ñá ña.

⁵ Ntá tsi da ñi nuu kutū Pedrú ne, ntáka'an ntâ'ví ña kuínti'xe i san iña ña nté ntūvi nte níñu.

Dā nántii Xuva kō Pedru ví'i utun k̄an

⁶ Uun niñu di'na dá xēe ntúvi e xtúví Heróde é natavā ñá Pedru é xntĩtsí me'ñu ñá ña ne, kakidí Pedru mé'ñu sntadun, kanú'ni ña uvi kádena. Ntáñĩ ntée sntadun áta xi'i kán di, e ntáde ña kuenta xi'i vi'i útun san.

⁷ Kidáa ne, vé'xi ánje Xuva kō ne, xi'í nuu iní vi'i utun kán. Ánjē sán ne, tiin nta'a ñā Pedru vata koo é nantōto ña ña ne, dā náxntitsí ñá ña, kaka'an ña:

—¡Kamán san, nakuntĩsin! —ka'an ña.

Kidáa ne, kadena é kánú'ni nta'a ña ne, kó'xō.

⁸ Kaka'an ánjē sán ni ñā:

—Naxnū'nín doo í'xi o, nakuní'nin nti'xen o —ka'an ña.

Dā kúvi ña ne, kaka'an xtúku ña:

—Nakunúun kutuun ó ne, kuntíkín ko —ka'an ña.

⁹ Kidáa né, ntĩ ña, kuntíkín ña ánjē san. Ntá tsi ña ni kutúni ña tē nuu é ntaā i. Da ñuu éni kán, kuiní ña.

¹⁰ Dā ita ntí'xin ña uvi itsi mí ntoo sntadún san ne, xee ñá uun xi'i e kúvi káā é kantii itsi ka'nu kán ne, nākaan mí xi'í san. Kĩ ña, kue'en ña nte mí ntíi tuku itsi. Da kidáa xtúvĩ mii ánjē san ña.

¹¹ Dā ntútuni Pedrú ne, kaka'an ña:

—Nuu é ntāa ntí'xe i tsí Xuva kō ne, táxnūu ña ánje ñā é nakakū ñá ko, tsí Heróde ni ūn ntíí ntíí ña Israeé san ncho ka'ní ña ko —ka'an ña.

¹² Dā kútuní Pedru tsí nuu é ntaā i é nakáku ña vi'i utun kán ne, kué'en ñā nú vi'i Māria, di'í Juaan, ñá naní Marcú di. Ikán né, dōó ntoo ña'a, ntáka'an ntâ'ví ña.

¹³ Nake'xen ñā xi'í ne, vé'xi ūun ta'nú kuetsí, ta'nú naní Rode, é kūkotó tun xoo ñá'a.

¹⁴ Dā téku tun é tãtsín Pedrú ne, ñá ni nakāán tun xi'í san, tsí dōo dīnī tun ne, kaxkainu ntaá

tun, kue'én tun, kukotó tun ña'a san, tsí ntitsí ntēé Pedru atá xi'i kan.

¹⁵ Ntá tsi ña ni kuínti'xe ña'a san. Tē da kaka'án tun, kuiní ña. Ntá tsi n̄i kue'én ini tún kaka'án tun tsí nuu é ntaā i. Kidáā ne, kaka'an ñá é kūdii ntíxi Pedru é íní tun.

¹⁶ Ntá tsi Pedrú ne, ntitsí ntēe dúkuan ña, kanake'xen ña xi'i kan. Dā nákaán ña xí'í san ne, íní ña tsí ñi'vi ntí'xe ña. Koó dā kúdu'va ña.

¹⁷ Ntá tsi Pedrú ne, kanakuiko ña nta'a ña vata koo é ña ku neé ka'an ña'a san. Kidáā ne, kántaa ña ni ña nté ō dé Xuva ko ni ña dá natavā ñá ña vi'i utun kán, kaka'an ña:

—Kue'én ntó, kukoto nto Santiau ni ún ntíí ntíí ení kō vata koo é kūtuni ña —ka'an ña.

Kidáā ne, ntāka Pedru, kué'en ña xio itsi.

¹⁸ Dā tuví ne, un vá'a tsi itsu'un sntadún san, tsí xoxó ka Pedrú san vi'i utun kán.

¹⁹ Reí Heróde sán ne, dōo nantúku ña ñā, ntá tsi ña ni nani'i kué'en ñá ña. Kidáā né, dōo tsíxe'e ñā sntadun, ñá ntáde kuenta xí'í san, nte o kúvi ntíí Pedru. Dā kúvi tsíxe'e ña ñā ne, kaka'an ña é na kūví ntíí ntíí sntadún san. Ñi'vi tsi ntūvi kíi Heróde ñuú Judea, kué'en ña kukutúvi ña ñuú Cesarea.

Dā xí'í rei Heróde

²⁰ Heróde ne, dōo kúdiin ña nī ña ntoo ñuú Tíru ni ñuú Siduun. Ntá tsi xee ñá'a san, ntáka'an ñá nī ñá nanī Blastu, ñá kade tsiñu iña reí san. Ntáka'an ña tsí ntio ña é ntūvá'a ña nī reí san, ntio ña é kuntōo vá'a ña, tsí ñi'vi tsi ñuú reí san e ntákii un ntíí ntíí e ntaé'xi ña.

²¹ Heróde ne, xtuví ñá uun ntuvi é ká'an ñá ni ñā. Dā xee ntúvī sán ne, nákunū ña doo vá'a ña, nákutūví ña nú tēu ñá ne, dā éni ntu'u ña káka'an ñá ni ñā'a san.

²² Ná'ā sán ne, koó da vāntiñi ña, ntáka'an ña:

—¡Ñá te da ña'a ña kaka'an, tsí Xuva kō! —ka'an ña.

²³ Kidáā ne, ura dú'va tsi i xée ūun ánje Xuva ko, ntuku kui'i ñá Heróde, tsí dóo ka'nu ncho vií ña ne, ñá te ni de ka'nu ña Xuva kō. Kidáā ne, tintaku tsi é'xi ti ña ne, xí'i ñā.

²⁴ Ntá tsi kidáā ne, ñá te da dīi ña'a téku ña tú'un Xuva kō né, dōo kútítín ña kuínti'xe i san.

²⁵ Bernabee ni Saúlū né, dā ntí'i tsiñu ña ñuú Jerusaleén ne, ntúko kōo xtúku ña ñuú Antioquia ní Juaan, ña é nanī Marcú di.

13

Dā éni ntu'u Bernābee ni Saúlū dé tsiñu ña iña Xuva ko

¹ Ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Antioquia ne, iō ñá ne, ntáka'an ñá naa Xuva ko; iō ñá ne, ntánakuā'a ña ña'a tú'un Xuva kō. Ña sá'á ne: Bernabee, ni Símuun, ñá nani Ña Nteē dí; ni Lūciu, ña vé'xi ñuú Cirene; ni Manāeen, ña é'nu dadíi ni Hērode, ñá odo nūu ñuú Galilea; ni Saúlū di.

² Uun ntuvi sá'á ne, ntoo ña, ntáka'an ntâ'ví ña ni Xuva kō; ntoo ixu ñā di. Kidáā né, kaka'an Espíritū Sántū san ni ña:

—Nakaxnúu nto Bernabee ni Saúlū é vií ñá tsiñu é ntio ko —ka'an ña.

³ Kidáā né, dā kúvi ka'an ntâ'ví ña, dā kúvi intóo ixu ñā né, xntekū ñá nta'a ña díki Bernābee ni Saúlū, da táxnūu ña ña é kī'in ña, kikadá tsiñu ña iña Xuva ko.

Dā ka'an ntódo pustrú san ñuú Chipre

⁴ Kidáā ne, kué'en ñā, ntuvi ña, e táxnūu Espíritū Sántū sán ña, xée ña ñuú Seleucia. Ikān nú'u ña tun

ntōo ka'nu é k̄'in ñá ñuú Chipre, ñuu é tuví mé'ñu ntute ñu'u k̄an.

⁵ Dā xee ñá ñuú Salamina é tuví diñi ntute ñu'u k̄an né, ik̄an éni ntu'u ñā ka'an ntódo ña tú'un Xuva kō ini ukún ña Israee. Nt̄i ni'i ñā Juaan, é xntii na ñā di.

⁶ Kué'en ñā, ita ntí'xin ña kan̄i ñūú san dá ntē xee ñá ñuú Pafu. Ik̄an nani'i ñá uun ña'a ña Israee, ñá nani Barjesuu, ñá tatan. Kaeni nta'ví ña ña'a é k̄aka'an ñá naa Xuva ko; ntá tsi ñá tē nuu é ntaā i é k̄aka'an ña.

⁷ Ña s̄á'á ne, dōo vá'a tiin ña ni ña tsiñu i ña odo nūu, ñá nanī Sergiu Paulu, ña e dōo ki'in inī i. Kakana Sergiu Paulú san Bernabee ni Saúlū, tsí ntio ña kini ña tú'un Xuva kō.

⁸ Ntá tsi ña tatan Barjesuu, ñá nani Ēlima dí ne, ē'nté nuu ña vata koo é ña kuintí'xe Sergiu Paulú san.

⁹ Kidáā ne, Saúlū, ñá nanī Pablú di ne, dōo xntíi Espiritū Sántu ñā né, ito va'a vá'a ña Elima,

¹⁰ kaka'an ña:

—Xō'on e dōo kaenin nta'vín ña'a, e dōo kini ó den, xō'on é i'xá Tó'ō é ña vá'a, xō'on é ña ntío o é vā'á, ¿amá ntu teén da'nan é kan̄xnteén xo'on itsi vā'á iña Xuva ko?

¹¹ Vi'a ve ne, Xuva ko tā'xi ña o é ntō'o o, é kūkuaan ne, ñá inī o nēe ntúvi naxi'í nuu o —ka'án Pablu ni ña.

Ura dú'va tsi i kúneé kue'en nuu ña. Kaika ña, kantuku ña xoo é kuñu'u i ña, tsí ña kaíni kue'én ka ña.

¹² Dā inī Sergiu Paulú san é kuan ō kúvi ña ne, kuínti'xe ña Tó'ō ko J̄esuu, tsí koó dā kúdu'va ña é kuān nte vá'a tú'ūn é k̄aka'án Pablu iña Xuva ko.

Dā xee Pablu ni Bernabee xío ñuu é nani Antiōquia

13 Kidáā né, ntāka Pablu ni ún ntíí ntíí ta'an ña ñuú Pafu, ñú'u ña tun ntóó ka'nu, xée ña ñuú Perge, é kaduku ntee ñuú Panfilia; ntá tsi Juaán ne, tsoo mii ña ña, kunú'u ña ñuú Jerusaleen.

14 Kidáā né, ntāka ña ñuú Perge, kue'en ña xio ñuu é nani Antiōquia, é kāduku ntee ñuú Pisidia. Ikān ne, ntuvi dá ntoo da'na ña ne, kúk'ví ña ini ukún ña Israeé ne, ikān intóo ña uun da'na.

15 Kidáā ne, da kúvi nakua'a ña'á san tutú lei Muísee ní tutú e de vá'a ña ka'án naa Xuva ko ne, ña odo nūu iña úkūn sán ne, kāna ña Pablu ni Bernábee, kaka'an ñá ni ñā:

—Ēní, te iō kúdii é kā'an nto é kuē'e nto itsi ña'a sán ne, ká'an nto ni ñā vevii —ka'an ña.

16 Kidáā ne, nákontĩtsí Pablu, káde ña nta'a ña é diin diin tsi na kuntōo ña'a sán ne, kaka'an ña:

—Un ntí'i kuē'en dú'va nto, ña Israee ni ña nguí san, ña ntaíko ñu'u Xuva kō ne, kini nto é kā'án u ni ntō:

17 Xuva kō, ña é nakaxnúu uva ata kō ña Israee, ña intóo kídaā né, de ka'nu ña ñata kō da intóo ña ñuú Egítō, é ña te ñuú mii ñā. Xío ntii Xuva kō nátavā ñá ñata ko ñuú tsikan.

18 Ne, kutíi Xuva kō nima ñá ni ñā da dóo du'xen dé ña da nī íka ña má kū'u kan é uvi díko kuiá san.

19 Uun ito tsi nantí'i Xuva kō é ū'xe ñuu na'nu é intóo ñuú Canaán ne, dā e'nté dava ña ñu'u san, xé'e ña un ntíí ntíí ñata kō.

20 'Rkontúví ne, de kú'vē ñá ña kada kú've iña ña'a san kimi sientu nte dáva kuia, uun tsi nte ntúvi da íka Samuee, ñá ka'án naa Xuva ko.

21 Kidáā ne, íkan ñata kō sán uun rei é kadā kú'vē ña. Xé'e Xuva ko Sāuu, i'xá Kii, ñatíí tatá Benjamiin, é vii ñá rei iña ña uvi díko kuia.

22 Rkontúví da nantii Xuva ko Sāuú ne, naxnūu ña Davii é vii ñá rei iña ña. Kaka'an Xúva ko iña Dávii: “Iní u tsí Davii, i'xá Isaií ne, uun tsi nima ñá nī ko. Vii ñá da nēé ka nuu i é ntio ko”, ka'an Xúva kō.

23 Taxnuu Xuva ko ūun i'xá ika Dāvií, ñivi Jēsuu, é nakakū ñá ko, xo'ō é ña Israee ó, vata ō ka'an Xúva kō kídaā.

24 Tsí di'na Juaan kí'xi ña, kixka'an ntódo ña ni ūn ntíí ntíí ña Israee san é na nātivi iní ña kuétsi ñá ne, na kūtsi ntute ña. Da kidáa kī'xi Jesuu.

25 Di'na da kuví Juaán ne, kaka'an ña: “¿Xoó ntu ña'a u, té kuinī nto? Ñá te xū'ú é nakaxnúu Xuva kō é kadā kú'vé u iña nto, tsí ñivi ñá né, dā ve vé'xi ña. Xu'ú ne, ntē ña nuu á'vi u é nantii ú nti'xen ña, tsí ñivi ñá é kā'nu ña'a ña”, ka'án Juaan.

26 'Ēní ko, i'xá tatá Abraan, ni ñá nguii san, ña ntaíko ñu'u Xuva kō ne: iña nto tú'ūn e táxnūu ña nté koo nakáku ō.

27 Tsí ña ntoó ñuú Jerusaleen ni ñá odo nūú san ne, ñá ni kutūni ñá xoó nti'xe é Jesuu dá kī'xi ña. Ntē ña ni ñé'le dikí ña tú'ūn é ūve na'a é ntáka'an ñá ka'án naa Xuva ko, ña intóo kídaā. Ntánakuā'a ña tú'ūn san ma ukún kán vata dá sábadu, ntá tsi ña ni ini ña é ñivi tsi ña dé ntaā ñá vata ō uve na'a kaka'an, dá ka'an ña é kúví Jesuu.

28 Kuān té ña tuví nēe kuetsí ña, ntá tsi ikan ña nta'a Pīlatu é na kuē'é ña itsi é kā'ní ña ña.

29 Ne, dā kúvi dé ntaa ntí'í ña un nti'í é ūve na'a é kúvi Jesuú ne, nántii ntēé ña ña ntiká krusí ne, kue'en ní'í ña ña nú ñaña ña.

30 Ntá tsi Xuva kō nantóto ñá ña.

31 Ne, dōó ki'in itō ká ntii díto ña. Íni ña'a ña, ñivi ñá'a é dadii ntáka ña ñuú Galilea é xee ñá ñuú Jerusaleen. ñivi ña sá'a ntáda ntaá ña ni ñá'a san

nee e ini ña.

³² Divi ntí di ne, ntántaa ntí ni ntō tú'ūn e dōo vá'a é kaka'an Xúva ko ni ñata kō, ña intōo di'na.

³³ Vevii ne, é dē ntaa Xúva kō é kaka'an ñá ni ñata kō kídaā, tsí nantóto xtūku ñá Jesuu kuénta iña ko xo'o. Vata ō úve na'a ini sálmu é kuvi ūví ne: “Divin é i'xá mií ko. E tá'xi ú ntuvi iña o vevii”, ka'an Xúva kō.

³⁴ Nté di'na kaka'an Xúva kō tsí nantóto ña ña vata koo é ña te'u kúñu ña tē xi'i ña, tsí uve na'a kaká'an ña: “Nuu é ntaā i é tā'xi ú o é vā'á, vata tsi ō ka'án u ni Dāvii”, ka'an ña.

³⁵ Dukuān ne, é tūku sálmu úve na'a, kaka'an: “Ñá kué'é nto itsi é tē'u kúñu i'xá nto, ña e dōo va'a”, ka'an ña.

³⁶ Tsí Davii ne, nuu é ntaā i e xntii ña ña intōo dá itúvi ña, vatā ó kaka'an Xúva kō é vii ña. Dā xi'i ñá ne, dadii kantú'xi ña ni ñata ñā ne, té'ū kúñu ñā di.

³⁷ Ntá tsi kúñu Jēsuu é nantóto Xuva kō ne, ñá ni tē'u.

³⁸ Sá'a kaka'án u ni ntō, tsí ntio ko é kūtuni nto, ení, tsí kuenta iña Jēsuu é kūvi vii Xuva kō kada ka'nu iní ña ni ko kuétsí kō.

³⁹ Ne, kuenta iña ñá di ne, un ntíí ntíí ña'a, ña é kuínti'xe i ña ne, nakate Xuva ko kuetsi ñā. Tsí ña ni kúvi víi lei Muíseé san nakate kuétsi kō; ntá tsi divi Jēsuú ne, kūvi idé ña é ntuntoo kuétsi kō.

⁴⁰ Kuenta tsí vii nto vata koo é ña nto'o nto vatā ó uve na'a ntáka'an ñá intōo di'na, ña ka'án naa Xuva ko, é kaka'an:

⁴¹ Koto nto, un ntíí ntíí ntó ve, vata ō nto é kanantii ni'ni ña nto ne,

koó dā kúdu'va nto vé te iní ntó nté koo vii u ne, kuan tsí koo kunaá nto.

Tsí xu'ú ne, víi u uun nuu i e dōo ka'nu é ña kuínti'xe kue'en nto,

kuān te ká'an ñá'a ni ntō tsí nuu é ntaā i.
Kuan ō ka'an Xúva kō kídaā —ka'án Pablu.

⁴² Dā ntíi Pablu ni ña ntíi ní'i ñā ukún ña Israeé san ne, ntáka'an ñá'a san ni ñā:

—Vii nto da xe'e, ki'xí xtuku nto sábadu vité ve, kixntaa ntó nī ntí vata ó kantaa ntó vevii —ka'an ña.

⁴³ Ne, dā ntíi ña ma ukún kán ne, titín ña Israee ni ña túku tatá, ña é dadíi tsi kuínti'xe i Xuva kō ne, kuntíkin ña Pablu ni Bernábee. Divi ñā ne, ntáka'an ñá ni ñā'a san te ña tee dá'na ña é kuntíkin ñá Xuva kō, tsí divi ñā é xntíi ña ña.

⁴⁴ É kuvi ūvi sabadú san ne, da kaníi ñūú san náataká nuu ña é kiní ñá tú'un Xuva kō.

⁴⁵ Kídaā né, iní ña Israeé san e vānchu'un títín ña'a ntoo ña ne, dōo kúne'u iní ña. Ēni ntú'u ña ka'an ntée ña Pablú ne, ká'an kīni ña iña ñá di.

⁴⁶ Pablu ni Bernábee ne, ñá ni ū'ví kue'en ña é nantiko koō ñá ne, kaka'an ña:

—Di'na nto é ña Israee nto é kántio é ká'án ntí ni ntō tú'un Xuva kō, ntá tsi ña ncho kiní nto tú'un ñā. Mii ntō ntádē kuení nto é ña te neé nuu á'vi nto é ní'i nto ntuví va'á nta'a Xúva kō. Dukuān ne, xio k'ín nti, kika'an ntódo nti tú'un Xuva ko nī ña é ña te ña Israeé san.

⁴⁷ Tsí kuān o dé kú've Xuva kō, kaka'an ñá ni kō:
É xtūví u o é vīn vata kaa uun ñu'u iña ñá xio ñuu,
ñā é ña te ña Israee,
vata koo é na nākáku ña'a dá kaníi ñūxivi,
ka'an Xúva kō —ka'án Pablu.

⁴⁸ Dā téku ña ntoo san, ña é ña te ña Israeé ne, náku'un díni kue'én nima ñá, ntáka'an ñá tsi dóo ka'nu tú'un Xuva kō ne, un ntíi ntíi ña é nakaxnúu Xuva kō é ní'i ña ntuví va'á iña ñá ne, kuínti'xe ntíi ntíi ña.

49 Kidáā ne, kue'en ní'i ña'a san tú'un Xuva kō. Kué'en ñā, ntáka'an ñá ni ñā'a san da mí'í ka mí ntaíka ña ñuú sa'a.

50 Ntá tsi ña Israeé san ne, ntáka'an ñá ni ñadĩi, ña e dóo va'á ña'a, ña e dóo ntánuu iní i Xuva ko, ni ñata, ña odo nūú ñuú san. Tsi'í ña dikĩ ña é natēñu nuu ña Pablu ni Bernábee, é nantīi ña ña ñuú san.

51 Ntá tsi Pablu ni Bernábee ne, nakidi ña xáka dī'in ña vata koo é kūtuni ñá'a san é ña vá'a o ni ide ña ni ñā ne, dá kue'ēn ñá ñuú Iconiu.

52 Ntá tsi ña kuínti'xe i sán ne, dōo dīnī ña ntoo ña, tsi dóo nuu Espíritū Sántū nima ña.

14

Dá kakā'an ntódo Pablu ni Bernábee ñuú Iconiu

1 Dā xeé Pablu ni Bernábee ñuú Iconiú ne, kúkĩ'ví ña ini ukún ña Israeé ne, eni ntu'u ña kākā'an ntódo ña ni ñā'a san. Dōo vá'ā ó kaka'an ña. Dukuān ne, vānchu'un tītīn ña Israeé ni ñá'a é ña te ña Israeé dī, kuínti'xe ña Tó'o ko Jēsuu.

2 Ntá tsi iō ñá Israeé é ña ni kuínti'xe ña. Dīvi ñā nateñu núu ña ña é ña te ña Israeé san ne, tsi'í ña dikĩ ña é kadā kuení kini ña iña ña kuínti'xe i san.

3 Kidáā né, na'ā intóo Pablu ni Bernábee ñuú tsikan ne, ñá ni ū'ví kue'en ña é kā'an ntódo ña, tsí ini ña tsí Xuva ko kaxntii ña ñā. Ntáka'an ña é kuān nte vá'ā o dé Xuva ko ni kō. Xuva kō né, ntāda ntaa ña é kākā'an ñá iña ña, tsí xe'é ña ntii ñā é kūvi víi ña nuu i e dóo na'nu, e dóo kue'e kuenta kué'e ña.

4 Ntá tsi ña ntoo ñuu tsikán ne, ñá te dadīi tsí ó ntádē kuení ña; tsi iō ñá ne, ña Israeé ntántikīn ñá ne, iō ñá ne, pustrú san ntántikīn ña.

5 Kidáā ne, ña Israeé san ni ña nguii sán ne, nātee tá'an ña xu'u ña ni ña odo nūu iña ña, é ntukū nuu

ini ña nté koo nantō'o ña pustrú san ne, nté koo kue'é xuu ña ña di.

⁶ Ntá tsi kútuni Pablu ni Bernábeé ne, ĩnu ña, kue'en ña ñuú Lистра ni ñuú Derbe, ñuu é ntáduku ntée ñuú Licaunia. Kué'en ñā ntíkō diñi ñuú san di,

⁷ ntaíka ña, ntáka'an ntódo ña tú'ūn va'á iña Jesús.

Dā xe'é xuu ña Pablu ñuú Lистра

⁸ Ñuú Listrá ne, ítūví uun ñatīi, ña natīn dī'in ī. E dúkuan kāa ña nte da káku ña. Nté uun ito ña ni kuvi kaka ña.

⁹ Ña sā'á ne, tekú ña é kāka'an Páblu. Pablú ne, ĩto vá'a vá'a ña ña ne, kūtuni ña tsí nī kue'én ini ña intée ini ña é kūvi ntuvá'a ña.

¹⁰ Kidáā ne, un ntīi tsi kāka'an Pablu ni ña:

—¡Nakuntísin! —ka'an ña.

Koó dā kaentíta ntaa ñatīi san nakuntísi ña ne, eni ntu'u ña kaíka ña.

¹¹ Dā ĩni ña'a san é kúvi idé Pablu ntavá'a ña ña ne, koó da vañi ñā ntatīn ña:

—¡É ĩ'a xée úvi ñā'a é uva kō é vē'xí nte e dukún kán ne, vata ntāa ñatīi ntāa! —ka'an ñā'a san é tū'ún Licaunia ntáka'an ña.

¹² Ntáka'an ña é Bernábeé ne, ñi uva ñā, ñá nanī Zeú ne, ntáka'an ña é Pablú ne, ñi uva ñā, ñá nanī Herme, tsí ñi ñā é kāka'an ntódo ña.

¹³ Kidáā ne, xée dutu úkun Zeu é tuví diñi ñuú kán. Xée ña, ntēka ña duntiki ni le'e é ntukutu lāa. Tsí ntio ña'a san é ka'nī ñā duntiki san é kué'é ña domēni iña pustrú san, tsí xuva ñā, kuíni ña.

¹⁴ Ntá tsi dā kútuni Bernábee ni Páblu é ncho víi ña'a sán ne, nākatsin ña du'nu ñā vata xkoó ini ña da dóo u'vi kakúvi ña ne, koó dā ntaínu ña kue'en ña mé'ñū ña'a san ne, un ntīi tsī ka'an ñā ni ñā:

¹⁵ —¿Nté kui kuān ó ntáde ntu nto? Ntī'í ne, ñatīi ni'ī ntí nto. É ve'xi ntī é kā'an ntódo ntí ni ntō

vata koo é xtuvī mii nto é dótō tsi ntaíntíkīn nto é ña kaidiá'vi vata koo é kuntíkīn ntó Xuva kō, ña kantító. Davi ñā de kú've ñá vi'i antiví ni ñūxiví, ni ntute ñu'u, ni un ntí'í é íó da mí'í ka.

¹⁶ Ntuvi di'na ne, xé'e Xuva kō é kuntíkīn ñá'a da nēé ka itsi e ntío ña; ñá ni ē'nté nuu ña.

¹⁷ Ntá tsi ña ni tsoo mií kue'en ñá nto, tsi náñe'e ñá nto é Xuva nti'xe ko ñā da é dóo vá'ā o dé ña ni ntō. Tsí kanakīn ña davi nte e dukún kán ne, kata'xi ña é kūvi é tata, kata'xi ña é kō'o é kā'xi ntó, kanaxnuu dínī ñá nima nto.

¹⁸ Sá'ā ka'án pustrú san ni ñā. Ntá tsi dá kuētsi kúvi idé ña é'nte nuu ña é kā'ní ña'a san duntíkí san kuenta iña ña.

¹⁹ Kidáā ne, xēé ña Israee, ña vé'xi ñuú Antioquia ni ñuú Iconiu, tsí'í ña dikí ña'á san é kué'é xuu ña Pablu. Dā kúvi ne, kī ñu'u ña ña diñi ñuú san, tsí e xí'í ña, kuíní ña.

²⁰ Ntá tsi ña kuínti'xe i sán ne, nātaká nuu ña, ntáñī ntée ña ña. Kidáā ne, nákuntítsí Pablu, kúkī'ví xtuku ña má ñuú Listra. Utén san ne, kué'en ñā, ntuvi ñá Bernabee, ñuú Derbe.

²¹ Dā kúvi ka'an ntódo ña tú'ūn va'á san ñuú Derbé ne, kúvi idé ña e dóo titín ña'a kuínti'xe ña Jesuu. Kidáā ne, ntíko koō ñá, ita ntí'xin xtuku ña ñuú Listra, ni ñuú Iconiu, ni ñuú Antioquia.

²² Ikān ne, nátsu'un ka'nu ña nima ñá kuínti'xe i san, ntáka'an ñá ni ñā é ña ku tee dá'na ñā é kuínti'xe ña Xuva kō ne, xé'e ñā é kūtuni ña tsí kue'e ío é nto'o ko ñūxiví a é xēe o mí kadē kú've Xuva kō.

²³ Kidáā ne, nakaxnúu ña ñatā, ña é kodo nūu é un é un xúkun ña kuínti'xe i. Ka'an ntá'vī ñá, intóo ixu ña ne, dā ntáda ña ña kuenta ntá'a Tó'o kō, ña é intée ini ña.

Dā náxee xtúku Pablu ni Bernábee ñuú Antioquia

24 Kidáā ne, ítā nti'xin ña, ntuvi ña, dá kanñi ñuú Pisidia, xee ña ñuú Panfilia.

25 Kué'en ña, kūka'an ntódo ña ñuú Pergé ne, dá kué'en ña ñuú Ataliá di.

26 Ikān ñu'ú ña tun ntóo ka'nu, kué'en ña, náxee ña ñuú Antioquia, mí eka ña da táxnūu ña kuínti'xe i san ña é vii ñá tsiñu é xe'e Xúva ko ñā. Ne, é kūvi dé ntaa ntí'i ña tsiñu san.

27 Dā ve tsi náxee ña ñuú Antioquiá ne, kāna ña un ntí' ntí' ña kuínti'xe i san é na nataká nuu ña ne, dá ntaa ña ni ña un ntí'í nté o dé Xuva ko ni ñā, nté o xe'é ña itsi é kuínti'xe ña'a, ña é ña te ña Israeé san di.

28 Kidáā né, dōo na'a ĩntóo ña nī ña kuínti'xe i san.

15

Dā xió junta iña ñá odo nūu iña ña kuínti'xe i ñuú Jerusaleen

1 Ntuvia tsikán ne, xío ñatīi, ña e éka ñuú Judea, xee ña ñuú Antioquiá ne, ikān éni ntu'u ñā ntánañē'e ña ña kuínti'xe i san, ntáka'an ña:

—Tē ntio nto nakáku nto nta'a Xuva kō né, da mií é tē'nte un siin kúñū é ixi nto, vata o xtúvi Muísee é vii o —ka'an ña.

2 Ntá tsi Pablu ni Bernábeé ne, ñá nī xkúntee iní kue'en tsí ña é ntáka'an ñá tsikan. Dukuān ne, ña kuínti'xe i sán ne, nakaxnúu ña Pablu, ni Bernábeé, ni uvi uní ka ení ña, ña kuínti'xe i di, táxnūu ña ña é kī'in ñá ñuú Jerusaleen, kíkoto ña pustrú san, ni ñata, ña odo nūú iña ña kuínti'xe i san, tsíxe'e ña kuēnta iña i é kākā'an ñá'a san é vii ña.

3 Kué'ēn ña kuínti'xe i san, kuntéka itsi ña ña. Dā ita ntí'xin ña ñuú Fenicia ni ñuú Samariá ne, ikān ntáa ña ni ñā nté o kuínti'xe ña é ña te ña Israeé san, é tsoo mii ñā e kuínti'xe di'na ña ne, eni ntu'u ñā

ntántikin ñá Xuva kō. Dā téku ña kuínti'xe i sán ne, dōo dīnī ña.

⁴ Dā xee Pablu ni Bernábee ñuú Jerusaleén ne, kué'en ñā mí ntoo ña kuínti'xe i san, nī pustrú san, ni ñata, ña odo nūú iña ñá ne, dōo dīnī ña dá xee ña. Ikan tsī ntáa ña ni ña un nti'i nté o dé Xuva ko ni ña.

⁵ Ntá tsī ió ña fariseu, ña kuínti'xe i, ntáka'an ña tsí da mií é tē'nté kúñū é ixi ña é ña te ña Israeé san, é da mií é káda ntaa ña lei Muíseé di.

⁶ Kidáa né, mii tsī pustrú san ni ñata, ña odo nūú iña ña kuínti'xe i san, nátaká nuu ña, ntánatín ña nté koo ka'an ña.

⁷ Dā ku e ví'i ntánatín ña ne, nákontítsí Pedru, kaka'an ñá ni ñā:

—Ení, é ñini nto tsí Xuva kō ne, nté dī'na nakaxnúu ña ko é ká'án u ni ñā'a, ña é ña te ña Israeé san, tú'ün va'á iña Tó'o ko Jēsuu vata koo é kuínti'xe ña ña.

⁸ Xuva kō ini ñá nima ko nté ntaa ne, náñē'e ñá kō tsí intee ini ña é kī'i ña ña'a, ña é ña te ña Israeé san, tsí xe'é ña é kunūu Espíritū Sántū nima ñá vata tsí o dé ña ni ko xo'ō dá kuínti'xe ko ñā.

⁹ Vevíi ne, é ntudadii ña ni kō, tsí Xuva kō ntántoo ña nima ñá di dā kuínti'xe ña.

¹⁰ Vi'a ve ne, ¿nté kui kakini nteē ntó Xuva kō? Ña kúvi nakuido o ña'a san é kada ntaa ña un nti'i e xkoó ini o e xtúví ñata kō é víi o. Tsí nté ñata kō, nté xo'ō, ñá ni kūtíi o káda ntaa o.

¹¹ É ñini nto tsí doméni tsi nakáku o nta'a Xuva kō ne, dóméni tsi nakaku ña é ña te ña Israeé san dí tē kuínti'xe ña —ka'án Pedru ni ña.

¹² Kidáa ne, diin diin tsi nakuntoo ña vata koo é kīni vá'a ña é ntáka'an Pablu ni Bernábee, é ntaa ña ni ña un nti'i nuú i e dōo na'nu é edé Xuva ko ni ña é ña te ña Israeé san.

¹³ Dā kúvi ntáa nti'i ña ne, eni ntu'u Sántiau kaká'an ñá ni ñā:

—Kini nto ve é kāka'án u ni nto, ēni:

¹⁴ Ntāa Simuun Pedru ní kō nte o dé Xuva kō. Tsi nté dī'na xe'é ña itsi é ni'i ña é ña te ña Israeé san é vā'á nta'a ña, ña é nākaxnúu ña é kuvi i'xá ña.

¹⁵ Sá'ā né, vata tsí ó uve na'a nte dí'na dá ka'an ñá ka'án naa Xuva ko:

¹⁶ Da kidáā ne, nti'xi ú, naxtūví u uun i'xá Davii é vii ñá rei vata o dé Davii da itúvi ña.

¹⁷ Kidáā ne, un ntí ntí ña'a, ña é ña te ña Israeé, ña é nakaxnúu ú é kūvi ña iñá ko ne, ñi'vi ña nantúku ña kó é kuntikin ñá ko.

¹⁸ Sá'a kāka'an Xúva kō; nté dī'na tá'xi ña kútūní ko tsí kuan kōo kuvi, ka'an ñá ka'án naa ña kídaā.

¹⁹ Dukuān ne, ká'án ú tē ña nateñu núu o ña é ña te ña Israeé san e xtúvī mii ña é kuinti'xe di'na ña vata koo é kuntikin ñá Xuva kō.

²⁰ Mii tsí é taxnuu o tūtú iña ña, ká'an o ni ñā é ñá ku kā'xi ñá kúñū kiti é intāa ntéé xuva ñā, ña inúu ini ñā ne, ña vii ña é kini kaa ni ñadí'í ne, ñá kā'xi ñá kúñū kiti é ña ni kii ntí'í niñi i, nté niñi ti ña ká'xi ña. Sá'a tsi kā'án o é vii ña.

²¹ Tsí ini ña'a é kuān koo vii o nté ntūvi di'na. Tsí dā mí'i ka ñuú iō ñá ntáka'an ntódo lei Muísee, tsí vata dá sábadu ntánakuā'a ña lei san má ūkún ña Israeé san —ka'an Sántiau.

²² Kidáā ne, pustrú san ni ñatā sán, ni ūn ntí ntí ñá kuinti'xe i sán ne, íntēe iní ña é nakaxnúu ña uvi ña'a ení ña é ki'in ñá nī Pablu ni Bernábee ñuú Antioquia. Nakaxnúu ña Juda Barsabaa ni Sílā. Ñatí sa'á ne, dōó na'nu ña'a ña iña ña kuinti'xe i san.

²³ Táxnūu ña tutú ñi é kī'in ni'i ña. Kaka'an tutú san:

“Nti'í é pustrú ntí, ni ñata, ña odo nūú, ni ūn ntí ntí ñá kuinti'xe i ne, taxnūu ntí ntiusi iña ení ntí,

ña é ña te ña Israee, ña ntoo ñuú Antioquia, ni ñuú Siria, ni ñuú Cilicia di.

²⁴ Dā vé kutuní ntí tsi ío ña'a, ña ñe'e ñuú mí ntoo nto, ña é nateñu núu ña nto vata koo é nādama nto é ntákuinti'xe nto. Ña tsikán ne, ntáka'an ña tsí da mií é tē'nte kúñū é ixi ntó, da mií é kāda ntaa nto lei Muísee. Ntá tsi ña te ntí'i ní taxnūu ntí ña.

²⁵ Dukuān né, un tsi dē kuení ntí é nāxanūu ntí uyi ña'a ení ntí é taxnūu ntí ña é ki'in ña ni Bernābee ní Pablu, ení kō, ña dōo kakuinima ko.

²⁶ Dīvi ñā ne, ñā ni u'vī ni'i ña ntuvi iña ña, é kuān te na kuví ña kuenta iña Tó'o ko Jesūcristu.

²⁷ Dukuān ne, táxnūu ntí Júda nī Sílā, é kā'an míi ña ni ntō, é nañē'e ñá nto un ntí'i sā'a.

²⁸ Sá'ā xío ntaa iní ntí nī Espíritū Sántū, é ña vá'a ō é nantō'o ntí nto. Mii tsi nuū i sá'a é kantio é vii nto:

²⁹ Ña ká'xi nto kúñū kití e xntāa ntēé ña'a xuva ñā; ñá ka'xī ntó niñi ti, nté kití é ña ni kii vá'a niñi ti. Ñá vii nto é kini kaa ni ñadī'í di. Sá'a tsí é kā'án ntí ni ntō: Te kāda ntaa nto sá'a ne, vá'a koo kuntōo nto”, ka'an ñá ini tutú san.

³⁰ Kidáā né, kīi ña, kue'en ña mí táxnūu ña ña ñuú Antioquia. Dā náxee ñá ikān né, kāna ña un ntí ntí ña kuínti'xe i san é na nātaká nuu ña é kuē'é ña ña tutú san.

³¹ Dā kúvi nakua'a ña tutú san ne, náku'un dīnī nima ñá, tsi dōo vá'ā ó kaka'an.

³² Júda nī Sílā ne, ña ntáka'án naa Xuva ko dí ne, dōo nátsu'un ka'nu ña nima ñá kuínti'xe i san, ntaxé'e ña ña itsi nté koo vií ña.

³³ Dā kú titín ntuvi ntoo ña ikān ne, ña kuínti'xe i san nátsu'un itsi ña ña, kaka'an ñá ni ñā:

—Va'a vá'a tsi kunú'u nto mí ntoo ení nto, ña táxnūu nto —ka'an ña.

³⁴ Ntá tsi Sílā né, ntōo ña é kūkuií ka ña, kutuvī ñá ñuú Antioquia. Ñá ni nū'u kantí'i ña.

³⁵ Pablu ni Bernábeé di ne, kántoo ña ni ñā. Dōo titín ka ña kantóo ña é nakuā'a ña ña'a san, kaka'an ntódo ña tú'ūn Tó'o ko Jēsuu.

Dá kuē'en Pablu, kúka'an ntódo ña e kúvi ūvi íto

³⁶ Dā kú titín ntuvi ne, kaka'an Páblu ni Bernábee: —Kí'in xtuku ō, kikoto ní'ni o ení kō, ña kuínti'xe i san, da mí'i ká ñuu mí ñe'e o, íxka'an ntódo ō tú'ūn Tó'o ko Jēsuu. Kikoto ntódo ō nté o de ña —ka'an ña.

³⁷ —Kuvi ni —ka'an Bernábee—. Ntá tsi kunteka ō Juan Marcú di —ka'an ña.

³⁸ —Ñá'ā —ka'án Pablu—. Tsí divi ñā né, tsoo mii ña kō dá ñe'e o ñuú Panfilia. Ñá ni de ntaā ñá tsiñu ña —ka'án Pablu.

³⁹ Kidáā ne, naa núu ña ntuvi ñá ne, kīi nteé xio tá'an ña. Bernabeé ne, kué'en ña, ntēka ñá Juan Marcú. Ñu'u ña tun ntōó ka'nu, kué'en ña ñuú Chipre.

⁴⁰ Pablú ne, nākáxnúu ña Sílā é kī'in ni'i ña ña. Kué'en ñā, ntuvi ña, da kúvi ka'an ntâ'ví ení ña iña ña. Ntáka'an ña é na kūnuu mé'ñu, kūnuu dava Xuya ko ña.

⁴¹ Kidáā ne, ítā nti'xin ña ñuú Siria ni ñuú Ciliciá ne, ntánatsu'un ka'nu ña nima ñá kuínti'xe i san.

16

Dá kuē'en dád# Timoteu ní Pablu ni Sílā

¹ Pablú ne, xée ña ñuú Derbé ne, dá kuē'en ñá ñuú Listra. Ikān ne, nání'i ña uun ña'a, ña kuínti'xe i, ñá nani Timōteu. Di'i ñā ne, ña Israeé ne, kakuínti'xe ña Jesuu. Uva ñā ne, ñá te ña Israeé ña, tsí ña griegu.

² Un ntíí ntíí ña kuínti'xe i, ña ñuú Listra, ni ña ñuú Iconiú ne, kaka'an ñá tsi dóo va'á ña'a Timoteu.

³ Ntío Pablu é dadíi kí'in ñá ni ñā, ntá tsi di'na te'nte kúñū é ixi ñá vata koo é ña kadá kuení kini ña Israee, ñá ntoo mí kí'in ña, tsí ini ntíí ntíí ñá tsí uva ñā ne, ña griegu.

⁴ Un ntíí ntíí ñuu mí kaita nti'xin ñá ne, xé'e ñā é kūtuni ení ña, ña kuínti'xe i san, tú'ūn e táxnūu pustrú san ni ñata, ña odo nūu iña ña kuínti'xe i ñuú Jerusaleen, é kākā'an ñá ni ñā nté koo vií ña.

⁵ Dukuān ne, díí díí ka nīi kue'én ini ña'a san kuínti'xe ña Xuva kō. Utén utén kakutitín ña kuínti'xe i.

Dā íni Pablu é kii dito úun ñatíí, ña ñuú Macedonia

⁶ Ña ni xé'e Espíritū Sántu ítsi é kí'in ña, kika'an ntódo ña tú'ūn san ñuú Asia, tsí xio ñuu ntío ña é kí'in ña. Dukuān ne, ñuú Frigia ni ñuú Galacia ita ntí'xin ña ne,

⁷ xée ña dííi ñuú Misia. Kidáā ne, ntio ña é kí'in ña nte ñuú Bitinia, ntá tsi Espíritū Sántū sán ne, ña ni ntío xtūku ña é kí'in ñá ikān.

⁸ Dukuān ne, ído ntūú ña ñuú Misia, kúntíí ña ñuú Troa, mí kanaxee tún ntóo na'nu.

⁹ Niñu tsikán ne, xée nūú Pablu úun ñatíí, ña ñuú Macedonia. Ntitsí ña, kaka'an ña: “Kí'xi kudii nto ñuú ntí, dá xntii ntō ntí”, ka'an ña.

¹⁰ Dá kuān o íni Pablú ne, xío ntií ntí é kí'in ntí ni ña ñuú Macedonia, tsí kútuní ntí tsí mii Xuva ko kākana ña ntí é kí'in ntí, kika'an ntódo ntí nī ña ntoo Macedonia tú'ūn va'á san.

Dā xéé Pablu ni Síla ñuú Filipu

¹¹ Kidáā ne, ñú'ū ntí tun ntóo ka'nu ñuú Troa, kue'en ntáa ntí ñuu é tuvi mé'ñu ntute ñu'u kán, ñuu é nani Samōtracia. Utén san ne, xéé ntí ñuú Neapoli.

12 Da kidáā xeé ntí ñuú Filipu, mí ntoo ña vé'xi ñuú Roma. D'ivi ñūu é díi ka ka'nu é un ntíí ntíí ñuu é kāduku ntée ñuú Macedonia. Títín ntuvi intóo ntí ikān.

13 Dā xee ntúvi iō dá'na ne, ntíi ntí diñi ñuú san, kue'én ntí diñi ntute ka'nu kán mí é dukuān xkoó ka'an ntá'ví ña'a san, kuíni ntí. Ikan tsí ñu'ú ntí, ntáka'an ntódo ntí ni ñadī'í, ña náta'ká nuu ikān, tú'ūn va'á iña Jesús.

14 Uun ña'a, ñá nanī Lidiá ne, ñuú Tiatira vé'xi ña. Doo kué'e kadiko ña. Ña sá'á ne, dōó kanuu iní ña Xuva kō. Xuva kō dé vitā ñá nima ñá vata koo é kinī ña é kāká'án Pablú ne, kuínti'xe ña.

15 Kidáā ítsi ntuté ña ni ūn ntíí ntíí ñavi'i ña ne, kaka'an ñá nī ntí:

—Te kadē kuení nto é nuu é ntaā i e kuínti'xe kó Tó'o ko Jesúcrístú ne, ki'xi nto, kixkúntōo nto nú ví'i kó kán —ka'an ña.

Xē'e kuétsi ña ntí é kuntōo ntí.

16 Uun ntuvi ñe'e xtúku ntí mí é dukuān xkoó ka'an ntá'ví ña. Dá kué'én ntí itsi kán né, tā'án ntí ni ūn ta'nú kuetsi, ta'nú nuu é ña vá'á nima í ne, dōo kue'é diu'un ní'í tun iña tó'ō tún tsí kanakoto ntodó tun.

17 Tá'nu sá'á ne, íntíkín tun ntí ne, koó da kākachu'u ntáa tún, kaka'án tun:

—Ñatí sa'á ne, ntáde tsiñu ña kuenta iña Xuva ko, ña e dōo ka'nu ne, ntáka'an ñá ni kō nté koo nakáku o nta'a Xuva kō —ka'án tun.

18 Títín ntuvi kuan o dé tun, da nté ña ni kutíi ká Pablú nima ña. Kidáā né, xkokōto ña, kaka'an ñá nī é ña vá'á san é nuu nimá tun:

—Kuenta iña Jesúcrístu, ntíin nimá tun —ka'an ña.

Ne, ura dú'va tsi i ntíi é ña vá'á san.

19 Tō'ó tun ne, dā kútuni ña tsí ña tuví ka nté koo ni'i ñá diu'ún ne, t̄in ña Pablu ni Sílā, íntēka ña ña nta'a ña tsíñu i un tsi nte me'ñú i k̄an.

20 Ntāda ña ña kuenta ntá'a to'o, kaka'an ña:

—Ñatíí sa'á ne, ña Israee ñá ne, ntánatēñu nuu ña ña ñuú kō.

21 Tsí un nti'í é vatā xkoó ini ña ñuú ña k̄an ntánañē'e ñá kō ne, ña kúvi vii o, tsí xo'ō ne, ña ñuú Roma o —ka'an ña.

22 Kidáā ne, un ntíí ntíí ña'a san ínchu'vi ñá ña ne, xé'e tō'ó san itsi é nantíí ñá ña ne, dā natií nuu ña ña ntuku.

23 Un vá'a tsi natií nuu ña ñá ne, dā tsú'un kutu ña ña vi'i utun. Tēe tsiñu ña ña kade kuenta xí'i vi'i útun é kuēnta tsí vii ña vata koo é ña ntii ña.

24 Ña kade kuenta xí'i vi'i útun sán ne, dē ntaa ña é k̄aka'an tó'ó san ne, tsú'un kutu ña Pablu ni Síla ūun tsi nte iní i k̄an ne, ini útun tsu'un ntido ña d̄í'in ña vata koo é ña kaka ña.

25 Dā kú dava ñuú ne, ñu'u Pablu ni Sílā, ntáka'an ntâ'ví ña, ntaíta ña nchu'ún Xuva kō ne, ntaíni ntíí ntíí ña ñu'u kutū san.

26 Dā nēnī ña dá un vá'a tsi ntíí táan. Dá kan̄ vi'i utun san kantá nuu. Kidáā né, nākaan míi ūn ntíí ntíí xi'i vi'i utun sán ne, ntíi nuu ta'an ntí'i kadena é odō kútu d̄í'in ña ñu'u kutū san.

27 Da kidáā ntóto ña kade kuenta xí'i vi'i útun san. Dā kútuni ña tsí kantíi ntaa ntí'i xi'i vi'i útun sán ne, ura tsí i táva ña káa ña é k̄a'ni míi ña kúñu ña, tsi é ntíí ntí'i ña ñu'u kutū san, kuíni ña.

28 Ntá tsi Pablú ne, un ntii tsí ka'an ña:

—¡Ñá ku kuān xkoó de ntō! tsí ntí'í ne, i'a ñu'u ntí'i ntí —ka'an ña.

29 Kidáā ne, ña kade kuenta xí'i vi'i útun sán ne, íkan ña ñu'ú ne, kaxkainu ña kukí'vi ña iní vi'i utun

kān. Koó da kān'í'í ña inchítí ña nú dī'ín Pablu ni Sílā.

³⁰ Kidáā ne, nantíi ña ñā vi'i utun sán ne, tsixe'e ña ñā:

—Dívi ntō, ¿nté ntu koo vií u é nakáku ú nta'a Xuva kō? —ka'an ña.

³¹ —Kuinti'xe nto Tó'o ko Jesūcristú ne, nakaku ntó nta'a Xuva ko, ni ūn ntíí ntíí ñavi'i nto dī —ka'an ñā ni ñā.

³² Ne, ntáka'an ntódo ña ni ñā tú'ūn va'á iña Xuva kó, ni ūn ntíí ntíí ña ntoo nú vi'i ña kān dī.

³³ Dívi tsi niñú san ne, ña kade kuenta xí'i vi'i útun sán ne, nākate nuu ña mí ni'i kui'í Pablu ni Sílā. Kidáā né, itsi ntute ña, ni ūn ntíí ntíí ñavi'i ña dī.

³⁴ Kidáā ne, kúxee ni'i ñā Pablu ni Síla íní vi'i ña kān né, ikān xe'é ña é kā'xi ña. Dōo dīní ña ni ūn ntíí ntíí ñavi'i ña tsi e kuínti'xe ña Xuva ko vē.

³⁵ Dā tuví ne, táxnūu to'ó san mau é kūkoto ná te nantíi ña Pablu ni Sílā.

³⁶ Kidáā ne, kāka'an ñā kade kuenta xí'i vi'i útun san:

—É tā'xi to'o itsi é nantíi ú nto. É kūvi ntii nto ve ne, vá'ā o vá'a tsi kué'en nto —ka'an ña.

³⁷ Ntá tsi Pablú ne, kaka'an ña:

—¿Mí'i ntū? Tsi ntí'í ne, ña ñuú Romá ntí ne, dívi ñā natií nuu ña ntí ntuku mé'ñū ña'a san dá vāta xntekú ku've ñā leí san iñá ntí. Dotō tsi tsú'un kutu ñā ntí vi'i utun. Vevíi ne, ntio ña é nantíi xu'ū ñā ntí. ¡Ñá'ā! Na ki'xi mii ñā, dá nantíi ña ntí —ka'an ña.

³⁸ Kidáā né, ntiko kōó maú san, kunú'u na ne, ntaa na ni tō'ó san é kāka'án Pablu. To'ó san ne, dōo u'ví ña da kútuni ña tsí ña ñuú Roma.

³⁹ Kidáā ne, kué'en ña, kūnaka'nu ña iní Pablu ni Sílā ne, kidáā ne, nantíi ña ña, kaka'an ña:

—Víi nto da xe'e, ntii nto ñuú ntí —ka'an ña.

40 Dā ntíi ña vi'i utun sán ne, kúnū'u ña nú vi'i Lidia. Ikān náataká nuu ña un ntíi ntíi ení ña, ña kuínti'xe i sán ne, nāxnuu ka'nu ña iní ña. Da kidáā ntíi ña, kue'en ña.

17

Dā itsú'un ña ñuú Tesalonica

¹ Kué'en Pablu ni Sílā, ita ntí'xin ña ñuú Anfipoli ni ñuú Apolonia, xée ña ñuú Tesalonica, mí tuví xúkūn ña Israee.

² Vata xkoó ini Pablú ne, ñé'e ñā má ūkún kan ntūvi dá iō dá'na. Úni īto ñe'e ña é tíin ña ni ñā'a san,

³ kanañ'e ña ña mí uve na'a Tú'un Xuva kō nte dí'na é da mií é ntō'o Cristu, ña nakaxnúu Xuva kō ne, da mií é ntotō xtuku ña te xi'i ña. Kaka'an ña:

—Divi tsi Jēsuu é kākā'án ntí ni ntō né, divi ñā é Cristu ñā, divi ñā é taxnuu Xuva ko ñā —ka'an ña.

⁴ Iō ñā Israee san ne, kuínti'xe ña é kākā'an Páblu ne, kúdadāi ñā nī Pablu ni Sílā. Nā te da dīi ñā griegu, ña é ntánuu iní i Xuva ko, ni ñadī'i, ña e dōo na'nu ña'a ne, kuínti'xe ña di.

⁵ Ntá tsi ña Israee, ña é ña ni kuínti'xe i ne, kūne'u iní ña ni ñā. Kidáā né, īde ña é nāataká nuu natīi kini ntāa, na é dotō tsí ntáñi dú'xen nu â'ví kán. Nāataká nuu na ne, dā nakutsú'un na da kanāi ñuú san. Kidáā ne, ínti'u na nú vi'i ña nani Jāsuun, ntánantuku nā Pablu ni Sílā é ntāda na ña kuenta ntā'a ña tsíñu i.

⁶ Ntá tsi ña ni naní'i na ña. Mii tsi Jāsuun, ni túku ení ña, ña kuínti'xe i san naní'i na. Ntáñū'u na ña, kue'en ni'i na ña nta'a ña tsíñu i san ne, koó da vāntiñi na ntāka'an na, ntátsi'i kuétsi nā Pablu ni Sílā:

—Ñã sã'á ne, da kaniñ ñũxivi a ntaíka ñã, ntánakutsú'un ñã ñã'a. Vevii ne, un tsi nte í'a xee ñá ve ne,

⁷ Jásuun san ne, xé'e ñã vī'i ñã é kuntōo ñã. E ntáde ñã sá'a ne, dōo xíi kaa. Nã te kaiko ñu'u ñã rei ñuú Roma, tsí ntáka'an ñã é iō túku rei, ñá nani Jēsuu —ka'an na.

⁸ Un ntíí ntíí ñã'a san ni ñã tsíñu i san ne, dōo ítsu'un ñã da téku ñã sá'a.

⁹ Kidáã né, kī'i ñã diu'un Jásuun ni ñã ntíi ní'i ñã ne, nangáva ñã ñã.

Dã intóo Pablu ni Síla ñuú Berea

¹⁰ Dã kuáa ne, táxnūu ñã kuínti'xe i san Pablu ni Síla é na kī'in ñá ñuú Berea. Dã xee ñá ikān ne, kué'en xtūku ñã má ūkún ñã Israee.

¹¹ Ñã Israee, ñá ntoo ñuú Bereá san ne, dií ka vita ini ñã é ñã ntoo ñuú Tesalonica, tsí nñ kue'én ini ñã ntaíni ñã Tú'un Xuva kō ne, utén uten nántuku ñã mí ūve na'a Tú'un Xuva kō da nté kutuni ñá tē nuu é ntaā i é kāka'an ñá ni ñã.

¹² Dukuan ne, dōó titín ñã Israee kuínti'xe ñã, nī ñã griegú di, tē tíi te ñadī'í, kuān te dōo na'nu ñã'a ñã ne, kuínti'xe ñã di.

¹³ Ntá tsi dā kútuni ñá Israee, ñá ntoo ñuú Tesalonica, é kāka'an ntódo xtuku Pablu tú'un Xuva ko ñuú Bereá ne, xée ñã é nakutsu'un xtūku ñã ñã'a san.

¹⁴ Ntá tsi ñã kuínti'xe i sán ne, ura tsí i táxnūu ñã Pablu é na kī'in ñã nu ntute ñu'u kan. Mii tsí Síla ni Timōteu kántoo mii ñã ñuú Berea.

¹⁵ Ñã ixntéka itsi Pablú ne, kué'en ñã ni ñã un tsi nte ñuú Atena. Dã ntíko kōo xtúku ñã, kaka'an ñá nī Síla ni Timōteu é na kī'in kantí'i ñã, kíkuntóo ñã nī Pablu.

Dã itúvi Pablu ñuú Atena

16 Nii dukuān tuví Pablu ñuú Atena é kantétu ña Síla ni Timôteú ne, dōo dé kuení ña dá ini ña tsí ña ntoo ñuú Atená ne, da miī kue'en tsi sántu ntūvá'a naa iō iña ña.

17 Dōo ki'in itō ñe'e ña má ūkún kán é natíin ña nī ña Israeé san ni ūn ntíí ntíí ña'a, ña ntánuu iní i Xuva kō. Utén utén ñe'e ña nu â'ví kán dí, kaka'an ñá nī ña ntánataká nuu ikān.

18 Ikān ne, xíō ña'a, ña ntántikin túku nchu'un iña ñá nani Epīcurú ne, xíō túku ña'a, ña ntántikín nchu'un é nani ēstoicu. Ña sá'á ne, ntáka'an ña:

—¿Neé ntu kani tú'un é kuān nte kaká'an ña? —
ka'an ña.

Íō ñá ne, ntáka'an ña:

—Vata tē é tūkú xuva ncho nañe'e ñá kō —ka'an ña.

Tsí Pablú ne, kaka'an ntódo ña tú'ūn va'á iña Jésuú ne, kaka'an ñá e ntóto xtuku ña dá xi'i ña.

19 Kidáā ne, ntánteka ñā Pablu, kue'en ní'i ña ña uun mí nani Areōpagu, mí é dukuān ntánataká nuu ñata ña odo nūu, ntaxé'e ña itsi ña ñuú i san. Tsixe'e ñā Pablu:

—Ká'an kūdii ntó, na kīni nti neé nchu'un xee é vexní'i ntō.

20 Tsí ntí'í ne, ñá te kāñe'e dikí nti é kākā'an nto, tsí tuku nchu'un é iní nti. Nañe'e kudii ntó nti nee é kani tú'un é kākā'an nto —ka'an ña.

21 Tsí ña ñuú Atena ni ña da xee ntóo ikān né, da mii kuē'en tsi nchó kini ña nee é dā ve kakuvi é natíin ña.

22 Kidáā ne, nákuntītsí Pablu mé'ñū ña'a san Areopagu kán ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Divi ntō, ña ñuú Atena, é iní u tsí dōo iō xuva ntō e ntánuu iní nto.

23 Dā ítā nti'xin ú ñuú nto, kaito dītō u nee ntí'i nti'i iña nto e ntánuu iní nto ne, nāni'í ko uun nú

naa kan mí ūve na'a kaka'an: “Iña xúva kō, ña e ñá ini o xoo ñá'a”, ka'an. Dìvi tsi xuva ntō, ña e ñá ini ntó ne, dìvi Xuva kō é kākā'án u ni ntō vevii.

24 Tsí Xuva kō né, dē kú'vē ñá ñuxiví ni un ntí'í é iō. Dìvi ñā Tó'ō e dukún kan ni ñūxiví a. Ña te ví'í mí de vá'a ña'a tuví ña.

25 Nté ña túvi nee iña é kūvi kué'e o ñā, tsí ña tuví nee iña é kātaan núu ña. Mii ña kāta'xi ña ntuvi iña ko ni tatsin é ta'ni o, ni un ntí'í é iō iña ko, xe un xé un ō.

26 Uun tsi niñi ko dé kú've Xuva ko un ntí'í ntí o é ntoo o da kanñi ñūxiví a. Mii ña de kú've ña nté kaa ntuvi kuntoo o ñūxiví a nī mí'í ñūú kuntoo o, xe un xé un ō.

27 Kuān o dé Xuva kō, tsi ntío ña é nantuku o ñā, un ntí'í ntí o, da nté koo é nani'í ko ña. Ntá tsi ña te nté sa ikā tuví ña,

28 tsí dìvi ña ta'xi ña ntuvi iña ko, nī é kakantá nuu o, nī é tuví ō. Kuān ó uve na'a, kaka'an ñáta ntō, ña de vá'a tutú san, kaka'an ña: “Xo'ō ne, i'xá Xuva ko ō”, ka'an ña.

29 Tē nuu é ntaā i é i'xá Xuva kō kúvi ō ne, ña kúvi kā'an o é Xuva ko da nēé ka ntí'i, tē kaá kuaan, tē kaá kuí'xín, o xuu e ntáva'a naa ña'a vata ō dé kuení mii ña é vata kaa Xuva kō.

30 Ntuvi dì'na ne, dé ka'nu iní Xuva ko nī ña intóo kídaā e kuán o dé ña, tsí ña ni iní ña nté koo ví'í ña. Ntá tsi vevii ne, ntio Xuva kō é nadama ō nima kíni kaa ko.

31 Tsi e xtúví Xuva ko ūun ntuvi é xntēkú ku've ñá da kanñi ñūxiví. Tsí é nakaxnúu ña uun ñatí, ña é xntēku kú've. É ini ó xoo ñá'a, tsí nantóto Xuva ko ñā dá xi'í ña —ka'an ña. Dukuan ō ka'án Pablu ni ña.

32 Dā téku ña'a san é kākā'án Pablu é ntóto xtuku uun ña'a é xi'í ñá ne, iō ña ntáxkuntée ña ña. Iō ñá

ne, ntáka'an ña:

—Dá nte ūun ká tuku ntuvi ka'an ntó nī ntí sá'a
—ka'an ña.

³³ Kidáā né, kīi Pablu, kué'en ña.

³⁴ Iō ñá ne, kantikin ñá Pablú ne, kuīnti'xe ña é
kāka'an ña. Uun ña'a ña ne, Dionisiu nání ña; tsiñu
ña Areopagu. Uun ñadĩí, ña nani Dāmarí di ne, iō
ka tuku ña'a kuīnti'xe i di.

18

Dā itúvi Pablu ñuú Corintu

¹ Kidáā né, ntíi Pablu ñuú Atena, kué'en ña ñuú
Corintu.

² Ikān nání'i ña uun ñatīi, ñá Israee, ñá nani
Āquila. Ñuu é nanī Pontu vé'xi ña. Vata e ná'a xee
ña, ntuvi ñá ñadi'ĩ ña, ñá nani Prīsila. Tsí e ntíi
ña ñuú Italia da nakunú rei Claudiu ún ntíi ntíi ña
Israee san ñuú Roma. Kué'en Pablu, kúkoto ní'ni ña
ña ne,

³ ikan tsī katúvi ña ni ñā. Dadīi tsi de vá'a ña vi'i
doo, tsí ñi'vi tsi tsīñu ini ñá di.

⁴ Vatā dá iō dá'na ne, kañe'é Pablu má ūkún kan,
kanañe'e ña ña Israee san nī ña é ña te ña Israee san
di nté koo kuīnti'xe ña Tó'o ko Jesūcristu.

⁵ Dā xeé Síla ni Timōteu, é vē'xí ña ñuú Mace-
doniá ne, nguentúvi kaka'an ntódo Pablu tú'ūn
va'á san, kaka'an ñá nī ña Israee san tsí Jesuú ne,
ñi'vi ñā é Cristu, ñá nakaxnúu Xuva kō.

⁶ Ña Israee san ne, naa núu ña ni ñā ne, dōó kini
ka'an ñá ni ñā. Dukuān ne, Pablú ne, nākidi ña doo
ña vata koo é kuē'é ña kuenta é ña te vá'a o ntáde
ña. Kaka'an ñá ni ñā:

—Kuenta iña mii nto ve te ña ní'i nto é vā'á nta'a
Xuva kō. Xu'ú ne, ña túvi kuētsí ko, tsí é kāka'án u

ni ntō. Vi'a ve ne, xio ñuú ki'ín u, kík'a'an ntódo ú ni tūku ña'a, ña é ña te ña Israee —ka'an ña.

⁷ Kidáa ne, ntī ña má ūkún kán, kué'en ña má vi'lī ñá nanī Justo, ña dóo kanuu iní i Xuva kō. Etsin tsi mí ntītsi xúkūn san tuví vi'lī ña.

⁸ Ña odo nūu ini ukun, ñá nanī Crispú ne, kuīnti'xe ña Tó'o ko Jesūcristu ni ún ntí ntí ñavi'lī ña. Ñá te da dī ña'a, ña ñuú Corintú di, dā téku ña é kāk'a'an Pablú ne, kuīnti'xe ña ne, ĩtsi ntute ña.

⁹ Uun niñú ne, vata tsi tē ĩni Pablu é kāk'a'an Xúva ko ni ñā:

—Ñá ku u'vī o é kāk'a'an ntódon. Kuan tsī koo ka'an vātā ó den,

¹⁰ tsí xu'ú kunuu mé'ñū ú o. Xōxó kuvi víi i ni o, tsi dóo iō ñá'a ko ñuú sa'a —ka'an Xúva ko ni ñā.

¹¹ Kidáa ne, uun kuia nte dáva kátúvi ña ñuú Corintu, nakuá'a ña ña'a san tú'un Xuva kō.

¹² Ntūvi tsikán ne, dā inúu ñá nani Gáliuun, de kú'vē ñá ñuú Acayá ne, nātaká nuu ña Israeé san ne, tīn ña Pablu, kue'en ní'i ña ña nta'a ña tsíñu i ne,

¹³ ikān tsí'i kuétsi ña ña, ntáka'an ña:

—Ñatī sa'á ne, kanañē'e ñá ña'a é kūnuu ini ñá Xuva kō, ntá tsi ña te vatā ó kāk'a'an leí san. Dōo xíi kaa é vīi o é kāk'a'an ña —ka'an ña.

¹⁴ Dā vata kani ntú'u Pablu ká'an ñá ne, di'na ña tsíñu ka'nu i Gáliuún san kāk'a'an ñá nī ña Israeé san:

—Tē dí dóo xii kaa nti'xé nuu i é kanañē'e ña ne, kiní u é ntátsi'i kuétsi nto, ¿nté kui ña'a?

¹⁵ Ntá tsi ntō'ó ne, kūdii kuénta iña lei míi nto ntánāa núu nto. Mii nto kadā kú'vē ntó ve. Ñá te xū'u é kāduku ntée ú sá'a —ka'an ñá ni ñā.

¹⁶ Kidáa ne, kī ñu'u ña ña kí'i kán ne,

17 ña ntáñī ntée kān né, ntāva ntodó ña ñá odo nūu iña úkūn, ñá nani Sōstené ne, ikan tsī é'ni diín ña ña nuu ña tsíñu i san. Ntá tsi Galiuún san ne, ña ni íde ña kuenta.

Dā ntíko kōó Pablu ñuú Antioquíá ne, kué'en ña kūka'an ntódo ña é kuvi ūni íto

18 Pablú ne, na'ā itúvi ña ñuú Corintu. Kidáā ne, kaka'an ñá ni ēní ña ña kuínti'xe i san é nū'u xtúku ña ñuú Siria. Kántéká ña Prisila ni xí ña Aquila, kué'en ña. Di'na dá ntáka ña ñuú Cencreá ne, kūntíí tdu'u díkí Pablu váta koo é kue'e ña kuenta tsí xe'é ña xu'u ña ni Xuva kō.

19 Kidáā ne, ñú'u ña tun ntōó ka'nu, xee ñá ñuú Efesú ne, ikān kantóo mii Prīsila ni Áquila. Pablú ne, di'na dá ntaka ña ne, kué'en ña má ūkún kān é ká'an ñá ni ña Israee.

20 Ña Israee san ne, ntáka'an ña:

—Vií nto da xe'e, kutuvī ká nto nī ntī —ka'an ña.

Ntá tsi ña ni ntío Pablu.

21 Dā ntáka ña ne, kaka'an ña:

—Da miī é kantio é kutūví u ñuú Jerusaleen é kūvi viko. Te Xuva kō ntio ñá ne, ntí'xi xtuku ú, ntixkoto ni'ni ú nto —ka'an ña.

Kidáā ne, nákunūu ña tun ntōó ka'nu da ntáka ña ñuú Efesu, kué'en ña.

22 Dā xee ñá ñuú Cesareá ne, di'na ñuú Jerusaleen ita ntí'xin ña é ká'an ñá ntiusi ni ña kuínti'xe i sán ne, da kidáā ntíi ña, kue'en ña ñuú Antioquíá.

23 Dā kú titín ntuvi itúvi ña ikān né, eni ntu'ū xtuku ña ika ña. Ítā ntí'xin xtuku ña ñuú Galacia ni ñuú Frigia é xntíi ña ña kuínti'xe Xuva ko, nātsu'un ka'nu ña iní ña.

Dá kakā'an ntódo Apolo ñuú Efesu

24 Ntuvia tsikán ne, xée uun ñatīi, ñá nani Āpolo, ñuú Efesu. Ñuú Alejandria vé'xi ña, ntá tsi ña Israee ña. Ña sã'á ne, dōo vá'ā ó kaka'an ña, kaka'an ntódo ña; dōo ini ña tú'un Xuva kō é ũve na'a nte dí'na.

25 Dōo ini ñá nchu'un Xúva kō ñi. Nñ kue'én ini ña kaka'an ntódo ña ne, nuu é ntaā í un nti'í é kaka'an ñá ña Jesuu, kuān te mii tsi é nakutsi ntute Juuan Bautista íni ña.

26 Ñá te kau'vī ña, kaka'an ntódo ña ini ukún ña Israee san. Dā téku Prisila ni Áquila é kaka'an ñá ne, kāna xio ña ña ne, náñē'é ka ñá ña ña Xuva ko.

27 Apoló ne, ntio ña é kī'in ñá ñuú Acáya. Xíō ntaa iní ña kuínti'xe i san. Táxnūu ña tutú nta'a ña kuínti'xe i, ña ntoo ñuú Acaya, na vā'á koo nakuetu ña Apoló san tē xee ña ikan. Dā xee ñá ñuú Acayá ne, dōo kue'e xntíi ña ña kuínti'xe i Jesuu, tsí dōo vá'ā o dé Xuva ko ñi ñá.

28 Tsí Apoló ne, dōo ini ña nté koo ka'an ñá ñi ña Israee san mé'ñū ña'a san, kanañē'e ñá ña tsí nuu é ntāa ntí'xe i tsí Jesuú ne, ñi'vi ñá é Cristú, ñi'vi ñá é nakaxnúu Xuva ko ñá é kodo nuū ñá, vatā ó uve na'a tú'un Xuva kō nte dí'na.

19

Dā itúvi Pablu ñuú Efesu

1 Nñ dukuān tuví Apolo ñuú Corintú ne, kué'ēn Pablu, ita ntí'xin ña itsí rki uku kan, xée ña ñuú Efesu. Ikān náni'i ña titín kudii ña kuínti'xe i san.

2 Pablú ne, kaka'an ñá ñi ña, katsixe'e ña ñá:

—¿Inúu ntu Espíritū Sántū nima nto da kuínti'xe nto? —ka'an ña.

—Á te ña'a. Ntē vata kiní nti xoo é Espíritū Sántū —ka'an ña.

³ Kidáā né, katsixe'e xtuku Pablu:

—¿Neé ntu nchu'un e íni nto dá itsi ntute nto? —
ka'an ña.

—Nchu'ün é kaka'an Juaan Baútista —ka'an ña.

⁴ Pablú ne, kaka'an ña:

—Tsi Juaán ne, nákutsi ntüte ña ña'a vata koo é
kué'é ña kuenta é nādama ña nima kíni kaa ña. Ntá
tsi Juaán ne, kaka'an ñá te kuínti'xe ko uun ña'a, ña
é dā ve vé'xi. Ña tsíkán ne, e xée ñā. Jesuu nani ña
—ka'an ña.

⁵ Dā téku ña'a san é kaka'an ñá ne, itsi ntute xtuku
ña, ntákaku ni'i ña Tó'o ko Jēsuu.

⁶ Kidáā né, dā xntékú Pablu ntá'a ña diki ñá
ne, ínūu Espíritū Sántū nima ñá ne, eni ntu'u ñā
ntáka'an ñá tuku tú'ün e ñá ini ñá ne, ntáka'an ñá
tú'ün é xe'é Xuva ko ñā.

⁷ É un nti'i ñā ne, iō ñá te ūxuvi ñá'a ña.

⁸ Uni xóo ñe'é Pablu má ūkún ña Israee. Ñá ni u'vi
kue'en ña é ká'an ña. Kaka'an ntódo ña, kaka'an ña
tsí Xuva kō né, ñi'vi ñā é kadē kú'vē ña. Kaka'an ñá
ni ñā é vā'á vata koo é kuínti'xe ña Tó'o ko Jēsuu.

⁹ Ntá tsi iō ñá ne, dōó ka'xi nima ña. Ña ni ntío
ña kuínti'xe ña ña. Ntáka'an xení ña iña tú'ün va'á
san. Kidáā ne, xio kue'én Pablu, tsóo mii ña ña
ne, kántēka ña ña kuínti'xe i san, kue'en ni'i ña ña
nú vi'i skuela mí nakuā'a ñá nani Tiranú ne, ikān
natín ña ni ñā utén uten.

¹⁰ Uvi kuā é kuān o dé ña. Dukuān ne, un nti'ntí
ña'a, ña ntoo da kaní ñūú Asia, tē ña Israeé, tē ña é
ña te ña Israeé ne, tēkú ña tú'ün Tó'o ko Jēsuu.

¹¹ Xuva kō ne, xé'e ñā é kūvi vií Pablu nuu i e dóo
na'nu é nté uun ito vata kíni ña'a é kuān koo kúvi.

¹² Ntáñe'e ni'i ña'á san da neé ka doo é tññ nta'ā
Pablu, te doo dúkūn, o tē doo núu ne, ntáxe'e ña ña

nchokuví san ne, ntuvá'a ña. Ntīi ntī'i é ña vá'ā é ñū'u nima ñá dī.

13 Ntuvi tsikán ne, iō ñá Israee é ntaíka ña, ntánatava ña é ña vá'ā é ñū'u nima ñá'a san. Ntáka ni'i ña Tó'o ko Jēsuu dá natavā ñá ne, ntáka'an ña:

—Kuenta iña Jēsuu, ña é káka'an ntódo Pablu íña i, ka'án u ni ō: ¡Ntín nīma ña! —ka'an ña.

14 Du'va ō dé u'xe éni, i'xá dutu ñá odo nūu iña ñá Israee, ñá nani Ēseva.

15 Uun ntuvi ne, nantíko kōo é ña vá'ā san:

—Xu'ú ne, iní u xoo e Jēsuu. Iní u xoo é Pablú dī. Ntá tsi nto'ó ne, ¿xóo ntu ña'a nto? —ka'an.

16 Kidáa ne, kūdiin ñá ñū'u é ña vá'ā san nima í, ntāva ntodó ña ñatíí, ña u'xe ñá'a san. Kūvi dé e ña vá'ā sán ni ña ni'i kuí'í ñá ne, koó dā ntántíí ña kíi ña nú vi'í ña.

17 Un ntíí ntíí ña'a, ña ntoo ñuú Efesú, tē ña Israeé, tē ña é ña te ña Israeé ne, kūtuni ñá nte o kúvi ne, dōo u'ví ña ne, dōo vá'a ka'an ñá iña Tó'o ko Jēsuu.

18 Ñá te da dīi ña kuínti'xe i xee ña é nāna'ma ña kuétsj ña mē'ñú ña'a san.

19 Ñá te da dīi ña tātán xee ñá dī. Xee ní'i ña tutu é ntánakoto ntodó ña. Kidáa né, ē'mi ña tutú san mé'ñū ña'a san. Kántē'ví tutú san nté kaa xee tá'an xá'vi i ne, ínūu á'vi te ūvi díko u'xi miil diu'un kuí'xin.

20 Dukuān ne, ñá te da dīi ña'a kuínti'xe ña tú'un Xuva kō, tsi kūtuni ña tsí Xuva kō né, dōo iō ntíi tū'ún ña.

21 Rkontúvi dá ita ntí'xin sá'ā ne, kaka'án Pablu é kī'in ña, kikoto ni'ní ña ña ntoo ñuú Macedonia ni ñá ntoo ñuú Acaya nté o de ña ne, dá kī'in ña un tsi nte ñuú Jerusaleen.

—Tē ntáka ú ñuú Jerusaleén ne, kuétsī é kī'in u ñuú Roma —ka'an ña.

22 Kidáā ne, táxnūu ña uvi ña'a, ña é xntii ñā, ñá nani Timōteu ni Rastú ne, odo nuū ñá, kue'en ña ñuú Macedonia. Nii dukuān kúkuií ka Pablu itúvi ña ñuú Asia.

Dā itsu'un ña ñuú Efesu

23 Ntuvi tsikán ne, kuvi du'xen kuēnta iña tú'ūn va'á iña Jesús.

24 Tsí uun ñatī, ñá nani Dēmetriú ne, kāá ku'xín kade tsiñu ni'i ña, kantavá'a naa ña xúkun kuetsi vata ntāa xúkūn santu é nanī Diana. Titín ña'a ntāde tsiñu ni'i ña ne, kué'e diu'un ntāni'i ña.

25 Demetriú ne, kāna ña ña ntāde tsiñu ni'i ña ni un ntī'i ñā'a, ña ntāde tsiñu sá'a. Nātaká nuu ña ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Divi ntō ne, ini ntó tsi dóo va'á ntuvi iña ko é ntāde o tsiñu sā'a.

26 Ntá tsi é kūtuni nto tsí kaika uun ñatī, ñá nanī Pablu, kaká'an ntódo ña, kaka'an ñá tsi santu é ntavá'a nāā ña'a ne, ñá tē nuu é ntaa ī é Xuva kō. Ne, kūvi idé ña e dóo titín ña'a kuínti'xe ña é kākā'an ña. Ñá te da mii tsi ñuū ko, tsí da kanii ñūú Asia.

27 Sáā né, dōo xii kaa; tē ña'á ne, ntī'i tsiñu kō. Ñá te da mii tsi tsiñu kō dí, tsí dí'i kō Dianá di ne, ñá kuiko ñu'ū ká ña'a xúkun ñā. Tsí dí'i kō né, dōó ka'nu ña'a ña. Da kanii ñūú Asiá ne, da kanii ñūxivi ntaíko ñu'u ñā'a san ña —ka'an ña.

28 Dā téku ña'a san é kākā'an ñá ne, dōo kúdiin ña. Un tsi vāntiñi ña ntákachu'u ña, ntáka'an ña:

—¡Dōo ka'nu dí'i kō Diana, tó'o ñūú Efesu! —ka'an ña.

29 Kidáā né, tñn ña uvi ña'a, ña ñuú Macedonia, ña íka dadii nī Pablu, ñá nanī Gayu ni Áristarcú ne, ntaíñu'u kaduun ña ña ini nto'o mí nātaká nuu ña'a.

30 Pablú ne, ntio ña é kī'vi ña di é kā'an ñá ni ñā'a san, ntá tsi ña ni ntío ña kuínti'xe i san é kī'vi ña.

³¹ Un ña'a ña vá'a tiin ni'i ña, ña odo nūu ñuú Asia dí ne, táxnūu ña tutú nta'a Pablu é ña ku kí'vi ña íkān.

³² Un tsi vāntiñi ñá'a san, ntákachu'u ña ne, é tūku e túku nuu i ntáka'an ña. Dōo titín ña ne, ntē ñá ini ña nee tsiñu náta'ká nuu ña.

³³ Kidáā ne, ña Israeé san tsí'i ntido ñá uun ña'a, ñá nani Alējandru, é na kā'an ntódo ña ni ñā'a san. Alejandrú san ne, kade ña nta'a ña é diin diin tsi na kuntōo ña'a san, tsí ntio ña nada'an ñā ña Israeé san.

³⁴ Ntá tsi dā kútuni ñá'a san tsí Alejandrú ne, ña Israeé ñá ne, koó da vāntiñi ña ntákachu'u ña. Úvi ūra ntákachu'u ña, ntáka'an ña:

—¡Dōo ka'nu dí'i kō Diana, tó'o ñūú Efesu! — ka'an ña.

³⁵ Kidáā né, kūvi dé strivanu, intóo kadin ñá'a san. Ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Ō ñá ñuú Efesu, kini nto é kā'án nti ni ntō. Ini ntí ntí ña'a tsí ñuu ko Éfesú ne, kaduku ntée ñuu ko é vii ó kuenta xúkun iña dí'i kó Diana, ña é dōo ka'nu, é vii ó kuenta sántu ña é kō'xó e dukún kān.

³⁶ Xōxó kuvi ka'an i te ñá'a. Dukuān né, diin diin tsi kuntōo nto. Di'na kada kuení nto nté koo víi nto.

³⁷ Tsí ñatíi sā'a, ña é vēxní'i ntō ne, ñá ni kā'an kīni ña iña dí'i ko.

³⁸ Tē nee iña é tsí'i kuétsi Demetriu ni ña ntáde tsiñu ni'i ña ne, kantíi ví'i me'ñú kān; ntoo ña ntáxntékú kū've. Na kí'ín ka ña, kika'an ñá ni ña tsiñu i te neé nuu i tsí'i kuétsi ta'an ña.

³⁹ Tē neé ka tuku nuu i é ntio nto ka'an ntó ne, kuvi ka'an nto dá kōo junta.

⁴⁰ Tsi dōo ío kuenta te kūdiin ña tsiñu ka'nu i ñuú Roma é kuān ó de ō. Tsí du'xen iña ña tsiñu ka'nu i ntáde ō vevii, kuiní ña. ¿Neé ntu ka'an o ni ña te

tsixe'e ña kō nté kui vāntiñi ntu o ntóo ō i'a? —ka'an ña.

⁴¹ Dā kúvi ka'an ñá ne, nantáka ña ñā'a san, kunú'u ña.

20

Dā itúvi Pablu ñuú Macedonia ni ñuú Grecia

¹ Dā intóo kadin ña'a sán e dóo itsu'un ña ne, Pablú ne, kāna ña ña kuínti'xe i san é kuē'e ña ña itsi. Kidáā né, nānume ta'an ña ne, dā ntíi ña, kue'en ña ñuú Macedonia.

² Dā mí'i ká ñuu mí kaika ña ne, dōo kaka'an ñá ni ñā'a san vata koo é kīi nima ña. Kidáā ne, xée ña ñuú Grecia.

³ Uní xóō katúvi ña ikān. Kidáā né, ntīo ña é ku'un ña tun ntóo ka'nu é nū'u ñá ñuú Síria dá kútuni ña tsí ntántukū nuu iní ña Israeé san. Dukuān ne, ntíko koō ñá itsi ñuú Macedonia, kunú'u ña.

⁴ Títín kudii ña'a kue'en ní'i ñá di. Kue'en ní'i ña Sopater, i'xá Piru, ña ñuú Berea; ni Arīstarcu ni Ségundu, ña ñuú Tesalonica; ni Gáyu, ña ñuú Derbe; ni Timōteu; ni Tīquicu ni Trófimu, ña ñuú Asia.

⁵ Odo nuū ñá, kue'en ña ñuú Troa ne, ikān intétu ña ntí.

⁶ Ntí'í ne, dā inú kava viko é ntaé'xi ña tañú'u dukuān ne, ntīi ntí ñuú Filipu. Nū'ū ntí tun ntóo, kué'en ntí. Dā kúvi ū'un ntúvi ne, xeé ntí, nāni'i ta'an ntí ña ñuú Troa. Ikān ne, uun vité intóo ntí.

Dā itúvi Pablu ñuú Troa

⁷ Kuaá sabadu náataká nuu ntíí ntíí ntí é nakatsin dava ntí tañú'u, vatā o dé kú've Tó'o ko Jesūcristu. Pablú ne, kuan tsí ó kaka'an ntódo ká ña dá ku davā ñuú, tsí ntaka ñá teváa san.

⁸ Kué'e ñū'u kaí'xi iní vi'i nínu kān mí náataká nuu ntí.

⁹ Uun natii, ná nani Eüticu ne, ntéku na ventana kan. Dā dóo na'a kaka'án Pablú ne, xée nā ma'na ne, uun ito tsi kídi na. Kidáā ne, kó'xo na un tsi nte ñú'u kán. Tsí vi'i sán ne, úni ōdo nti'i ta'an. Dā ínaki'í ña na ne, e xí'i nā.

¹⁰ Pablú ne, nūu ña mí tuví na ne, katavi ntódo ña na, nánume ña na ne, kaka'an ñá ni ñā'a san:

—Ñá ku dē kuení nto. ¡Kantíto na! —ka'an ña.

¹¹ Kidáā ne, kúxēe xtúku Pablu má vi'i nínu kán ne, dā nákatsin dava ña tañú'ū san, da e'xí ña ne, dá kakā'an ntódo xtuku ña un tsi da nté tuví. Da kidáā ntáka ña, kunú'u ña.

¹² Ña'a sán ne, kunu'u ní'i ña natíi san, ntūka'nu iní ña tsí kantíto na.

Dā ntáka ña ñuú Troa, kué'en ña ñuú Miletu

¹³ Nti'í ne, odo nūú nti, naku'ún nti tun ntōo, ñé'e nti ñuú Asuun. Pablú ne, dī'ín ña kaika ña. Nakunúu ña tun ntōó san té xee ña, ká'an ña.

¹⁴ Nāni'i ta'án nti ña ñuú Asuún ne, ikān nakú'un dadii ntí ni ña tun ntōó san, dá kué'én nti ni ña ñuú Mitilene.

¹⁵ Tévvāá san ntíi ntí, kue'én nti, ído ntūú nti ñuú Quio. Tévvāá xtuku ne, xée ntí ñuú Samu. Íntōo da'na ntí ñuú Trogiliu ne, dá tevāa xee nti ñuú Miletu.

¹⁶ Ntio Pablu é kuído ntúu ña ñuú Efesu váta koo é ña kukuíi ña ñuu Ásiā, tsí ntio ña é kantí'i xee ña ñuú Jerusalem, váta koo é kutuví ñá te kúvi viko é kākā'an ñá Israee é viko é kanakué'e ña sintiá'vi iña é tāta.

Dá kakā'an ntódo Pablu ni ñátā, ña ñuú Efesu

¹⁷ Dā xee nti ñuú Miletú ne, taxnūú Pablu tú'ūn é kī'xi ntíi ntíi ñata, ña odo nūú iña ña kuínti'xe i ñuú Efesu.

18 Dā xee ñátā sán ne, kaka'án Pablu ni ña:

— Ìni nto nté ò dé u é tuví u ni ntō nté ntūvi dá xee ú ñuu Ásia ā.

19 Tsí kuenta iña Xúva kō kade tsiñu u. Ñá te kā'nu ncho vií u. Ìni nto nté kaa ntute nūú ko étì ú kuenta iña ntó ne, nté ò ntó'o kó nta'a ña Israeé san dā ntúku nuu iní ña nté koo vií ña nī ko.

20 Ñá te ni dē vīni u é kā'án u ni ntō nee ntí'í ntí'í é kāntio é kūtuni nto. Tsí kañakuā'á u nto mé'ñū ña'a ne, nú vi'í mii nto nakuā'á u nto di.

21 Dadii tsi kaka'án u ni ñā'a, te ñá Israee, te ña é ña te ña Israee ñá ne, na xtuvī mii ña é kīni kaá ne, na vii ña é vā'a. Kaka'án u ni ña te kuīnti'xe ña Tó'o ko Jesūcristu.

22 Vi'a ve ne, da miī é kī'ín u ñuú Jerusaleen, kaká'an Espíritū Sántu nī ko. Ntē ñá iní u nté koo kuví ko íkan tē xee u.

23 Dīvi tsí é dā mí'í ká ñuú kañe'é u ne, kata'xi Espíritū Sántū é kūtuní ko tsí da miī é ntó'o kó, da miī é xnuu kutu ñā kó vi'í utun te xee u ñuú Jerusaleen.

24 Ntá tsi ñā té ini kuān té kuví u, te kāda ntáa ú tsiñu e tá'xi Tó'o ko Jēsuu é vīí u: dīvi tsi tsiñu ko é kāka'an ntódo u tú'ūn va'á iña Xuva ko e dōo kakuinima ñá kō.

25 Dīvi ntō ne, é kāka'an ntódo ú ni nto iña Xuva ko, nté koo kuntoo o ntā'a ñá ne, iní u tsí ña kiní ka nto kó ñuxiví a.

26 Dukuān ne, kini vá'a nto é kāka'án u ni ntō, tsí nté uun nto ña kuví ká'an nto te ña ni de ntáa ú iña nto.

27 Tsí ña te ni dé vini kue'én u é kā'án u ni ntō é un ntí'í é kāka'an Xúva kō.

28 Kuenta tsí vií ntō kúñu nto ni ūn ntí'í ntí'í ña kuīnti'xe i san é tá'xi Espíritū Sántū é dīvi nto kodo nuū ntó iña ña. Vií nto vatā ó de paxtu é kade ña

kuenta á le'ntu ña. Kuenta tsí vií nto un ntíí ntíí ña kuínti'xe i Tó'o kō san, tsí niñi mii ña éti ña kuenta iña ña dá xi'i ña.

²⁹ Iní u tsí rkontuvi dá ntaka ú ne, ki'xi ña'a é nakutsu'un ña nto, vata tsí ó de xteé, kiti diin, é ña te kántuntā'ví ini ti a le'ntú san.

³⁰ Iō ñá'a iña ntó di ne, kuān koo vií ña di. Tsí ka'an ñá dovete é ntio ña é kintikin ña kuínti'xe i sán ña.

³¹ Kuenta tsí vií nto é ña kani nta'ví ña nto. Ñá ku kūnáa iní ntó tsí xu'ú ne, uni kuía katúvi u, nakuá'a ú nto nte ntúvi nte níñu ne, ñá te un siin ntute nūú ko éti ú kuenta iña ntó xe un xé un ntó.

³² 'Vi'a ve né, kuntoo ni'i nto Xuva kō. Kuntoo ni'i nto tū'un va'á san é kākā'an ñá di. Tsi dóo kaidiá'vi tú'un Xuva kō é kūtú've nto, vata koo é nī'i nto é vā'a é kāduku ntée i'xá Xuva kō, vata koo é dadii kuve ta'an nto ni ūn ntíí ntíí ña é nakaxnúu Xuva kō é kūvi i'xá mii ñā.

³³ Xu'ú ne, ñá tē ni ntío ko nee iña, ō diu'ún ne, ō doo vá'a iña ña'a.

³⁴ Ini nto tsí mií ú dé tsiñu ú vata koo é nī'í ko nee iña é ntio kó, nee iña é ntio ña ntíí ni'í ú di.

³⁵ Dukuan tsí o dé u vata koo é nañē'é u nto nté koo vií nto. Tsí te kuan kōo ne, kuvi xntii o ta'an kō nee é kataan núu ña. Tsí naka'an ko tū'un é kākā'an Tó'o ko Jēsuú ne: “Dií dií ka díní ña kaxe'é san é ña kanakí'i san”, ka'an ña. —Sá'ā ka'án Pablu ni ña.

³⁶ Dā kúvi ka'an ñá ne, ínchiti ñā, kaka'an ntā'ví ña ni ñatā san.

³⁷ Ēku ntíí ntíí ña. Kidāā né, nanume ta'an ña nī Pablu, e'xí ña xu'u ña.

³⁸ Dōo u'vi kúvi ña tsí kaka'an ña tsí ña kiní ka ña ña. Kidāā ne, kue'en ní'i ñā Pablu un tsi nte mi túvi tun ntóo san.

21

Dá kuē'én Pablu ñuú Jerusaleen

¹ Dā tsóo mii tā'an ntí ni ñatā, ña ñuú Efesú san ne, nakú'ün ntí iní tun ntóó san é k'í'n nti. Kue'en ntáa ntí ñuu é nanī Koo. Uun ká tuku ntuvi xeé ntí ñuú Ródā ne, da xeé ntí ñuú Patara.

² Ikān nání'í nti uun tun ntóo é k'í'n ñuú Fenicia. Ñú'ū ntí tun ntóó san, kue'én nti.

³ Dā kii ditó nti ñuú Chipré ne, ido ntūú nti diñi datsin ntí ne, dá kuē'én ka ntí ñuú Siria. Dā xeé nti ñuú Tirú ne, ikān itúvi da'na tun ntóó san vata koo é natavā ña xidō san.

⁴ Ikān nání'í nti ña kuínti'xe i Jesuú ne, dadii intóo ntí ni ña ūun vite. Un ntí ntí ñá ntáka'an ñá nī Pablu:

—Ñá ku ñe'ē ntó ñuú Jerusaleen —ka'an ña.

Tsi é xe'e Espíritū Sántū san kútuni ña te dóo nto'o Pablu te k'í'n ñá ikān.

⁵ Ntá tsi da xee tá'an ntuvi ne, ntíi ntí, kue'én nti. Íntēka itsi un ntí ntí ña'a sán nti ni ñadi'í ñá ni i'xā ñá, íntēka ña ntí nte díñi ñuú kán. Dā xeé nti ni ña diñi ntute ñu'u kán ne, ntánchití ntí, ntáka'an ntâ'ví nti.

⁶ Kidáā né, nānume ta'an ntí ni ñā. Dā náku'ün nti iní tun ntóó san ne, kúnū'ú ña'a san.

⁷ Ntíi ntí ñuú Tiru, kué'en ntí ñuú Tolemaida. Ikān ixkoto ní'ni nti ení kō, ña kuínti'xe i san. Uun ñúú kantóo ntí ni ñā.

⁸ Dá tevāá ne, ntíi ntí, kue'én nti ñuú Cesarea. Ikān ñe'é nti nú vi'í Fēlipe, ña kaka'an ntódo tú'ün va'á san. Divi ñā é nakaxnúu ña da nakaxnúu ña u'xe ñá'a, ña é xntíi san.

⁹ Íó kimi dióko ñā, ta'nú ña ni tánta'a, ta'nu ntáka'an náa Xuva ko.

¹⁰ Dā kú títin ntuvi ntoo ntí ikān ne, xée uun ñatīi, ña vé'xi ñuú Judea, ñá nani Āgabu. Ña ka'án naa Xuva ko ñá di, tsí kaxé'e Xuva ko kūtuni ña nté koo kuvi.

¹¹ Dā xee ñá mí ntoo ntí ne, kī'i ña nguenuu í'xi Pablu, ki'ní nuu ña nta'a ña ni dī'ín ña, kaka'an ña:

—Kaka'án Espíritū Sántū tsí kuān koo kuvi tó'ō nguenuu sá'a, tsí ña Israee, ñá ntoo ñuú Jerusaleén ne, kuān koo ki'ní ña ña ne, dá ntāda ña ña kuenta ntá'a ña'a, ña é ña te ña Israee —ka'an ña.

¹² Dā téku ntí é kākā'an ñá ne, un ntíí ntíí ntí ni ña ntoo ikān ne, ntáka'án ntí nī Pablu:

—Vií nto da xe'e, ñá ku ñe'e ntó ñuú Jerusaleen —ka'án ntí.

¹³ Ntá tsi Pablú ne, kaka'an ña:

—¿Nté kui dóo ntánti'i iní nto kuenta iñá ko? Tsí dóo u'vi kúvi ko é kuān ó ntáka'an nto. Vevíí ntiká nimá ko. Xu'ú ne, é iō tu've ko. Ñā té ini, kuān té koo kútu u, kuān té kuví u ñuú Jerusaleen kuénta iña Tó'o ko Jēsuu —ka'an ña.

¹⁴ Dā ña ni kuvi vií ntí ni ñā ne, ñá ni kā'án ka ntí. Mii tsí é kākā'án ntí:

—Nā kuvi nee iña é ntio Xuva ko —ka'án ntí.

¹⁵ Kidáā ne, natsoo vá'a ntí iñá ntí, dá kūntáa ntí nī Pablu ñuú Jerusaleen.

¹⁶ Dadíi kue'én ntí nī ña kuínti'xe i, ña vé'xi ñuú Cesarea. Kue'en ní'i ñā ntí nú vi'í mí kuntōo ntí, vi'í ñatīi, ña vé'xi ñuú Chipre, ñá nani Nāsuun. Dīvi ñā ne, nté ntūvi di'na kuínti'xe ña Jesuu.

Dá kuē'én Pablu, kúkoto ní'ni ña Jacóbo

¹⁷ Un ntíí ntíí ta'an ko, ña kuínti'xe i sán ne, dōo diní ña dá xée ntí ñuú Jerusaleen. Dōo vá'a o dé ña nī ntí.

18 Dā kúvi uvi ntúvi ntoo ntí ne, ñé'ē ntí nī Pablu, ixkoto ní'ni ntí Jacóbo. Ikān ntoo ntí ntí ñata, ña odo nūú san di.

19 Pablú ne, kaka'an ñá ni ñā ntiusi ne, dá kantaa ña ni ñā é un ntí'í é xe'é Xuva kō e kúvi idé ña mé'ñū ña é ña te ña Israee.

20 Dā téku ña é kākā'an Pablú ne, dōo ntákaku ni'i ña Xuva kō. Kidáā ne, kaka'an ñá nī Pablu:

—Ini ntó, eni, tsí ña te nté kaa miil ta'an ko ña Israee é kuínti'xe ña Tó'o ko Jesūcristu. Un ntí ntí ñá ne, ntáka'an ñá tsi da mií é kāda ntaa o lei é xtúví Muisee.

21 Tsí e téku ña tsí ðivi ntō né, kanakuā'a nto ña Israee é ntoo xio ñuu é ña kantío é kāda ntaa ña lei é xtúví Muisee, é ña kantío é kā'nté ña kúnū é ixi i'xá ña ne, é ña kantío é vii ñá vata xkoó ini o di.

22 Vi'a ve ne, ¿nté ntu koo vii o ve? Tsí da mií é nataká nuu ña tē kútuni ñá tsi é xeé nto.

23 Sá'a vii nto: I'á ntoo kīmi ñátī, ña é xe'é xu'u i Xuva kō tsí iō é vii ña.

24 Kuē'en ní'i nto ñátī sa'a é dadī ntuntoo nto ni ña nta'a Xuva kō. Xntii nto ña nēe kataan núu ña ði, vata koo é kúvi kuntí ðiki ña. Dukuān koo kutuni ntí ntí ña'a san tsí ñá tē nuu é ntaā i é ntáka'an ñá iña nto.

25 Kutuni ñá tsí ðivi ntō ne, kade ntaa ntí'i nto leí san. Ña kuínti'xe i san, ña é ña te ña Israee ne, e táxnūu ntí tutú nta'a ña te mií tsi sá'á é ña kuví vii ña: ñá kā'xi ñá kúnū é xntáa ntēé ña'a san nú nāa ña; ñá kā'xi ñá niñi kítī; ñá kā'xi ñá kúnū kítī é kué'ne; ñá vii ña é kini kaa ni ñadī'i tá'an ña. Sá'a tsi kakā'an ntí ni ñā é ña vii ña —ka'an ñátā san ní Pablu.

Dā tñn ña Pablu má ūkún ña Israee san

26 Kidáā ne, kue'en ní'i Pablu kīmi ñá'a, ñatī san. Utén san ne, dadī ntúntoo ña ni ña ntā'a Xúva kō ne,

da kí'vi ña ini ukún ka'nu é kuē'é ña kutuni dutú san nté kaa ntuvi da nte te kuvi ntúntoo ña, tsí da kidáa kā'mi ña kiti nú nāa kan é kuē'é ña doméni iña Xuva ko.

²⁷ Ntá tsi dá dokó sa xee tá'an u'xe ntúvi ne, ña Israee, ña vé'xi ñuu Ásiā né, dā íni ña tuví Pablu má ūkún kān ne, náakutsu'un ña ūn ntíí ntíí ña'a san. Tīn ña Pablú ne,

²⁸ koó da vāntiñi ña, ntáka'an ña:

—jō né, ña Israee, xntii ntō nti! Ña sā'á ne, divi ñā é kaika ña dá kaní ñūxivi, kanakuá'a ña ña'a é kā'an ntée ña ko, xo'o ña Israee. Kaka'an ntée ña lei Muíseé ne, ñá te kaiko ñu'u ña xūkún sa'a. Vevíí ne, ntíí ni'í ñā ña é ña te ña Israee, kakí'vi ni'í ña ña má ūkún a ne, ntáde dentu ña xūkún sa'a e dóo kuíko —ka'an ña.

²⁹ Sá'ā ntáka'an ña, tsí nté vī'í íni ña é ntíí ni'í Pablu ūun ñatíi, ña vé'xi ñuu Efesu, ñá nani Trōfímú ne, te kī'ví ni'í ña ña ini ukún ka'nu kān, kuiní ña.

³⁰ Dōo ntaítsu'un ña'a san da kaní ñūú san. Un ntíí ntíí ña'a san ne, koó dā ntáxkainu ña, vé'xi ña. Tīn ña Pablu, ntáñū'u ña ña, nátavā ñá ña má ūkún kan ne, dā nákadí kutu ña xi'í úkūn san.

³¹ Vevíí tsi ka'ní ña Pablu dá xee tú'un ntā'a tó'ō sntadun ñuu Roma tsí dóo ntaítsu'un ña'a san da kaní ñūú Jerusaleen.

³² Ura tsí i kána ña sntadún san ni ña odo nūú iña ñá ne, koó dā ntáxkainu ña, xee ña mi náataká nuu ña'a san. Dā íni ña'a san tsí e xee tó'ō sntadún san ni ūn ntíí ntíí sntadún san ne, téé da'na ña e ntaé'ní ña Pablu.

³³ Kidáā ne, xée ētsin tó'ō sntadún san, tīn ña Pablú ne, kaka'an ña é kōo kútu ña ūvi kádena. Da kidáā tsíxe'e ña xōo ñá'a ña ne, nté ō dé ña.

³⁴ Ntá tsi koó da vāntiñi ñá'a san, ntákachu'u ña ne, é tūku e túku nuu i ntáka'an ña. Ntē ña ni kuvi

teku tó'ō sntadún san é ntáka'an ña. Dukuān ne, kaka'an ña é kī'in ni'i ñá Pablu mí ntoo sntadún sān.

³⁵ Dā xée ētsin ña nú rkuei kán ne, da miī é intéku doko sntadún san Pablu, tsí dóo ntákudiin ñá'a san.

³⁶ Ntántikīn ntíí ntíí ña'a san ña, ntákachu'u ña:
—¡Ka'ní nto ña! —ka'an ña.

Dá kakā'án Pablu ni ñá'a san, kanadá'an ña kúñu ñā

³⁷ Dá dā vé kukí'vi ña ni ñā iní i mí ntoo sntadún san ne, kaka'án Pablu ni tó'ō sntadún san:

—Iō nuu i é kā'án u ni ntō —ka'an ña.

—¿Vá kakā'an ntún tú'ūn griegu? —ka'an tó'ō sntadún san—.

³⁸ ¿Ñā ntu te dívīn é ña ñuú Egítō, ña e dóo nakutsú'un ña'a sán kidáā é viī ñá du'xen iña ña tsiñu ka'nu i, ña é nteka kimi míil ña diki dú'xen san má kū'u kan? —ka'an ñá, tsixe'e ñā.

³⁹ —¡Ñā'á ni san! —ka'án Pablu—. Xu'ú ne, ña Israeé u. Vē'xí u ñuú Tarsu, ñuu é kāduku ntée ñuú Cilicia, é ña te ñuú lu'nti. Vií nto da xe'e, ta'xi kudii nto itsi é kā'án u ni ñā'a san —ka'an ña.

⁴⁰ —Ká'an kán ní —ka'an tó'ō sntadún san.

Kidáā ne, ntitsí Pablu nú rkuei kan, kade ña ntá'a ña tē diin diin tsi kuntōo kadin ña'a san. Dā intóo kadin ña ne, eni ntu'ū Pablu kaká'an ñá ni ñā tú'ūn hebreu:

22

¹ —Un ntí'i kuē'en dú'va nto, te kuetsi te na'nu ntó, kini nto é kaka'án u ni ntō é kanada'án ú kúñu ko —ka'án Pablu.

² Dā téku ña'a san tsí tú'ūn hebreu kaká'an ña ne, diin diin tsi kantóo ña. Pablú ne, kaka'an ña:

³ —Xu'ú ne, ña Israeé u. Tsí kaku ú ñuú Tarsu é kāduku ntée ñuú Cilicia, ntá tsi é'nu ú ñuú

Jerusaleen. I'a nakua'á u nta'a mastru Gámaliee. Kútú'vē kó un nti'i vatā ó kaka'an lei e xtúví ñata kō, ña intóo di'na. Xu'ú ne, n̄̄ kue'én ini ko dé ntaa u é un nti'í é kaka'an Xúva kō, vata tsī ó ntáde ntií n̄̄ ntó vevii.

⁴ Ixntík̄n ú ña kuínti'xe i Jesuú san ne, ntuku kuí'í u ña, e ntío ko é kúví nti'i ña. Ixt̄n ú ña, te t̄í, te ñadi'í ñá, e tsú'un kutū ú ña vi'i utun k̄n.

⁵ Iní dutu ñá odo nūú ni ūn ntií n̄̄ ña tsiñu i san tsí nuu é ntaā i é kaka'án u ni ntō. Tsí ñi'vi ñá tá'xi ña tutu é k̄'in ní'i ú iña ñá Israee, ñá ntoo ñuú Damascu. Ik̄n ñe'é u ínantukū ú ña kuínti'xe i san e k̄'in ní'i u ña ñuú Jerusaleen váta koo é ni'i ña é ntō'o ña.

*Dá kantāa Pablu ni ña nté ō kúvi da kuínti'xe ña
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ Dá nūu ú itsi k̄n é dokó sa xee ú ñuú Damascú ne, dā ká'ñu ntuvi ne, dā nēní ko xi'í nuu ñu'u ntíkō ñi'ni ko, ñu'u é dóo kaxi'í nuu é v̄'xí e dukún k̄n.

⁷ Uun ito tsi nantúvē ú ñu'u k̄n. Kidáā téku kó tatsin é kaka'an ní ko: “Saúlū, Saúlū, ¿nté kui kantukun kui'ín ntún ko?”, ka'an tátsin san.

⁸ Kidáā ne, tsixe'ē u: “¿Xoó ña'a ntu nto, Tó'ō?”, ka'án u. ñi'vi ña ne, kaka'an ña: “Xu'ú ne, Jesuu, ñá ñuú Nazareé u. ñi'vi u é kantukun kui'ín ko”, ka'an ñá n̄̄ ko.

⁹ Ña n̄̄ ni'í ú ne, dā kúdu'va ña dá ini ña tsí kaxi'í nuu, ntá tsi ña ni tekú ña tatsin é kaka'an ní ko.

¹⁰ Xu'ú ne, kaka'án u: “¿Neé ntu ntio nto é v̄i u ve, Tó'ō ko?”, ka'án u. Kidáa kaka'an Tó'o ko n̄̄ kó: “Nakuntítsin ve. Kue'én kán ñuú Damascu. Ikan tá'xi ñá kutuni o un nti'í nté ō kukû've tsiñu é v̄iin”, ka'an ña.

11 Xu'ú ne, kukuāá u da xi'í nuu ñu'ú san. Dukuān né, ña ntii ni'í ú ne, ntáñū'u ña ko, ixntéka ña kó ñuú Damascu.

12 'Ikān tuví uun ñatī, ñá nani Anānia, ñá e dóo kade ntaa lei Muísee. Un ntii ntii ña Israee, ñá ntoo ñuú Damascú ne, dóo vá'a ka'an ñá iña ña.

13 Xée ña, ntītsí ña diñi kó ne, kaka'an ñá nī kó: “Ō éni Saúlu, na nāxi'í nuu nto”, ka'an ña. Ura tsí i naxi'í nuú ko ne, kakuvi kainí u ña.

14 Kidáa ne, kaka'an ñá nī kó: “Xuva kō, ña é inúu ini ñata kō ne, nté ntūvi di'na é nakaxnúu ña nto é kūtuni nto nee iña é ntio ña, é kinī ntó I'xá ña, ña e dóo va'a, é tekū ntó tatsin ñá di.

15 Tsí ntaa nto ni ña'a un ntī'í é ĩni nto; ká'an ntī'í nto ni ñá é un ntī'í e téku nto é kāka'an Xúva ko ni ntō.

16 Vi'a ve ne, ñá ku kukuí ka nto. Kue'ēn ntó, kukutsí ntute nto. Nakate nto kuétsi ntō, kaku ni'í nto dīví Jesuu”, ka'an ñá nī ko.

Dá kantāa Pablu nté ō táxnuu Xuva ko ñá é kī'in ña, kīka'an ntódo ña nī ña é ña te ña Israee

17 'Dā ntīko kōo u, naxee ú Jerusaleén a ne, ñé'ē ú, ixka'an ntā'ví u má ūkún ka'nu kān. Kidáa ne, vata kúvi é nakuení u,

18 ĩní u Tó'o ko Jēsuu, kaka'an ñá nī kó: “Kantī'í sá kuē'en. Ntakan ñuú Jerusaleén ve, tsí ña ntoo i'a ne, ñá kuintī'xe ña é kāka'an kuenta iñá ko”, ka'an ña.

19 Ne, kaka'an u ni ñá: “Xuvā kó, é ĩni ntii ntii ña'a san nté o dé u é ñé'é u má ūkún kān, e íxtiin ú ña kuinti'xe i nto. Tsi dóo naká'xi va'á u ña ne, da tsú'un kutū ú ña vi'i utun kān.

20 Ntitsi dītó u da xe'é xuu ña'a san Ésteba, ñá kaka'an ntódo tú'un ntō. Tsi kúdadii ko é ka'nī ñá

ña ne, xu'u íto ú doo ña ntáxe' é xuu ña", ka'án u ni ñā.

²¹ Ntá tsi kaka'an xtúku Tó'o ko nī ko: “Kue'ēn kán ni, tsí taxnūu ú o e dóo ika kī'in. Tsí kī'in mí ntoo ña'a, ña é ña te ña Israee”, ka'an ñā nī ko — ka'án Pablu.

Dā itúvi Pablu nta'a tó'ō sntadún san

²² Ntaíni ña'a san é kākā'án Pablu da nté kaka'an ña tsí kī'in ña mí ntoo ña'a, ña é ña te ña Israee. Kidáā né, eni ntu'u ñā ntákachu'u ña:

—¿Ka'ní nto ña! ¡Ña kúvī ká kutuvī ñā ñuxiví a! — ka'an ña.

²³ Kuan tsī ó de ña'a san, ntákachu'u ña ne, ntántata ntaā ñā du'nu ña, ntánantavā ña xáka di. Ña ni ntío ña kuntōo kadin ña.

²⁴ Dukuān ne, kaka'an tó'ō sntadún san é nakí'vī ñā Pablu iní i mí ntoo sntadún san ne, dā naká'xí va'a ñā ña da nte koo e ntíka ña xu'u ña. Tsí ntío ña é kūtuni ña nté kuān nte ntákudiin ña'a san ni ñā.

²⁵ Ntá tsi da kí'ni ña Pablu é nakā'xí va'a ñā ña ne, katsixe'e Pablu sntadun ñā odo nūú san, tsí ikan tsī ntísi ña:

—¿Ñā ntu te dóo xii kaa te nakā'xí va'a ntó ko é ña ñuú Romá u? Ntē vata kuntekú kū'vé iñá ko — ka'an ña.

²⁶ Sntadun ñā odo nūú san ne, dā téku ña é kākā'án Pablú ne, kué'en ña, kūkoto ña tó'o ñā, kaka'an ña:

—¿Nté koo víi nto ña tsikan? Tsí ña ñuú Roma ña —ka'an ña.

²⁷ Kidáā ne, kué'ēn tó'ō sntadún san mí tuví Pablu, tsíxe'e ñā:

—¿Nuu é ntaā ntú i é ña ñuú Roma nto? —ka'an ña.

—Nuu é ntaā i —ka'án Pablu.

28 —Dìvī ú ne, dōo kue'é diu'un nantí'i u é vīi u ña ñuú Roma —ka'an tó'ō sntadún san. Pablú ne, kaka'an ña:

—Ntá tsi ñvī ú ne, dukuān ña ñuú Romá u nté dā káku u —ka'an ña.

29 Kidáā né, kīi nteé xio ta'an sntadun, ña é dā vé naká'xi vā'á Pablu, xtuví mii ña ña. Tō'ó sntadún san ne, ú'vī ña da kútuni ña tsí ña ñuú Roma ña, tsí ñvī ña é kākā'an ña é kōo kútu ña.

Kaka'án Pablu ni ñáta ña odo nūu iña ñá Israee

30 Tō'ó sntadún san ne, ntío ña kutuni ña nté kui ntátsi'i kuetsi ntí'xe ña Israeé san Pablú ne, utén san ne, nántii nūu ña kadena é kánú'ni Pablu. Kidáā né, kána ña ñá odo nūu iña dutu ñá Israee ni ñata ña odo nūu, é vīi ñá junta, da nátavā ñá Pablu, kue'en ní'i ña ña mé'ñū junta.

23

1 Pablú ne, īto ña ña'a san mé'ñū juntá ne, kaka'an ña:

—Ēní, nté ntūvi da káku ú un tsi nté vevíi ne, kade ntaá u é kākā'an Xúva kō. Ñá kākutuní ko te kīni kaa é kade u —ka'an ña.

2 Kidáā ne, tó'ō dutu, ñá nani Anāniá ne, kaka'an ñá nī ña ntáñi étsin san é kátú nuu ña xu'u Pablu.

3 Pablú ne, kaka'an ña:

—¡Kuān koo vií Xuva ko ni o, xō'on é kāden uvi nuu i! ¿Nté kui i'a tuvín kaxntēkún kū'ven iñá ko vatā ó kaka'an leí san ne, xō'ón ne, kaidon ntítan leí san é kākā'an te ka'ní ña ko? —ka'an ña.

4 Ña ntáñi étsin sán ne, ntáka'an ñá nī Pablu:

—¿Ña káu'vī ntú o te dóo kini o kākā'an ni tó'ō dutu Xúva kō? —ka'an ña.

5 —Ēní, ñá ni ĩní u te tó'ō dutu ña. Tsí uve na'ā Tú'un Xuva kō é ña kuvi ka'an káni o ĩña ñá odo nūú ñuu ko —ka'an ña.

6 Kidáā né, kūtuní Pablu tsí dava ña ntáde juntá san ne, ntántikin ñá nchu'ún ña saduceu; dava ña ne, ntántikin ñá nchu'ún ña fariseu. Ne, un ntii tsi káka'an ña:

—Ēní, xu'ú ne, ña fariseú u, tsí ña fariseu úvā kó di. Dìvi tsi nuu ĩ é ntáxntékú ku'vē ntó ĩñá ko vevii. Tsí kakuinti'xe ko tsí ntoto xtúku o tē xi'i o —ka'an ña.

7 Du'va ō ka'an ñá ne, ura tsí i eni ntu'ū ña fariseú san ntánaa núu ña nī ña saduceú san. Uun ito tsi te'nte núu juntá san.

8 Tsí ña saduceú san ne, ñá ntákuinti'xe ña te ntoto xtuku o tē xi'i ó, ntē ña ntákuinti'xe ña te ĩó ánjē. Ntē ña ntákuinti'xe ña te ĩó nima ko. Ntá tsi ña fariseú san ne, ntákuinti'xe ña é un ntí'xi nuū i sá'a.

9 Uun tsi vāntiñi ña'a san, ntánaa núu ña. ĩó mastru lei ñá fariseú ne, nākuiñi ña, ntánantiko koō ña é ntáka'an ña saduceú san, ntáka'an ña:

—Ñatí sa'á ne, ña túvi nee nuu i ni idé ña. Te káka'an ntí'xe ánje ni ñā ne, ña kúvi naa núu o ni Xuva kō —ka'an ña.

10 Uun ito tsi kúdiin kué'ēn ña'a san, ntánaa núu ña. Tō'ó sntadún san ne, ú'vī ñá te ni'i kui'i Pablu. Dukuān ne, táxnūu ña sntadún san é kūnatáva ña Pablu mé'ñū juntá san ne, da ntíxnteka ña ña, nakunuu vá'a ña iní i mí ntoo sntadún kān.

11 Kuáa ūtén san ne, ntitsí Tó'o ko Jesūcristu díñi Pablu, kaká'an ñá ni ñā:

—Ñá ku dē kuení o, Pablu, tsí kuan tsī koo ka'an kuénta ĩñá ko ñuú Roma váta tsī ó é káka'an kuénta ĩñá ko ñuú Jerusaleén a —ka'an ña.

Da ntántukū nuu iní ña Israeé san nté koo ka'ní ña Pablu

¹² Téväá san ne, uun tīñ ña Israeé san nátee ta'an ña xu'u ña, ntukū nuu iní ña nté koo ka'ní ña Pablu, ntáka'an ña:

—Xo'ō ne, ña ko'o o, ña ká'xi o tē ña ká'ni o Pablu. Na ta'xi Xuva kō é nto'o ko tē ña kuan koo víi o —ka'an ña.

¹³ Ñá te da ūvi díko ñatī, ñá xe'é xu'u i é kuān koo víi ña.

¹⁴ Kué'en ña, kūkoto ña tó'ō dutu ni ñátā san, ntáka'an ña:

—Nti'í ne, e xe'é ntí xu'u nti é ña ka'xí kue'én nti da nté kūví ka'ní nti Pablu.

¹⁵ Divi nto ni ūn ntií ntií ñatā, ña ntáde juntá san ne, kákan nto ntā'a tó'ō sntadun te teváa nāntixntéka ña Pablu mé'ñū juntá san vata koo é tsixe'e ká nto ña. Ntá tsi nti'í ne, koo tú've nti é ká'ní nti ña ítsi kán di'na dá xēe ña mí ntoo nto —ka'an ña.

¹⁶ Ntá tsi téku a kuetsi Pablu é ntáka'an ña nté koo víi ña. Kidáā ne, kué'en na vī'i mí ntoo sntadún san, xe'e nā é kūtuní Pablu tsi ntántukū nuu iní ña Israeé san nté koo ka'ní ña ña.

¹⁷ Pablú ne, kāna ña sntadun ñá odo nūu, kaka'an ña:

—Kue'en ni'i nto ná kudií sa ntā'a tó'ō ntō, tsi íō é ká'an ná ni ña —ka'an ña.

¹⁸ Kue'en ni'i ña na mí tuví tó'ō sntadún san, kaka'an ña:

—Ñá nuu kutū, ñá nanī Pablú ne, kāna ña kó, kaka'an ñá tē ki'in ni'í u na kudií sa mí tuví nto, tsi íō nuu i é ká'an ná ni ntō —ka'an ña.

¹⁹ Tō'ó sntadún san ne, írkāa ña nta'a na, kué'en xio ña ni nā né, katsixe'e ñā:

—¿Neé ntu ncho ka'an ní ko? —ka'an ña.

²⁰ Ne, kaka'an na:

—Ñã Israeé ne, é xiō ntaa iní ñã é kakān ñá nta'a nto te kīntéka nto Pablu teváa mé'ñū junta san é tsixe'e ká ñã ñã.

²¹ Ntá tsi ñã ku kuintí'xe nto é ntáka'an ñã, tsí ñã te nuu é ntaā i. Tsí ñã te da uvi díko ñã'a ñatī ntántī'u ñá itsi kān. É xē'é ñã xu'u ñã nta'a Xuva kō tsí ñã kó'o, ñã ká'xi ñã da nté kūví ka'ní ñã Pablu. Vevíí ne, da mii tsí e ntántétu ñã nté koo ka'an nto —ka'an na.

²² Kidáā ne, nantíí tó'ō sntadún san na, kúnū'ú na ne, kaka'an ñá ni nā:

—Ñá ku ká'an ni ñã'a te kaká'an ní ko —ka'an ñã.

Dā ntáda ñã Pablu kuénta ntá'a ñã tsiñu ka'nu i Feli

²³ Kidáā né, kāna tó'ō sntadún san uvi ñã'á sntadun ñá odo nūu, kaka'an ñá ni ñã:

—Nākoo tú'vē ntó uvi sientú sntadun, ni ūni díko u'xi sntadun, ñá ntántodó idu, ni ūví sientu ñá odō kaa, tsí kaeku iin níñu ve ki'in ntó ni ñã ñūú Cesarea.

²⁴ Nākoo tú'vē ntó idú di é kuntékú Pablu, vata koo é vā'á koo xee ñá nta'a ñã tsiñu ka'nu i Feli —ka'an ñã.

²⁵ Kidáā ne, de vá'a ñã tutú táxnūu ñã nta'a ñã tsiñu ka'nu i san, kaka'an ñã:

²⁶ “Xu'ú, Claudiu Lisia, táxnūú u ntiusi nto.

²⁷ Sá'a tsí é ká'án u ni ntó: Tsí ñã Israeé san ne, é tīn ñã ñã sá'a é ncho ka'ní ñã ñã. Ntá tsi dá kutuní ko tsí ñã ñūú Roma ñá ne, ñé'e ú ni sntādún ko é nakákú ntī ñã.

²⁸ Ntío kó kutuní ko nee núu i é ntátsi'i kuétsi ñã ñã. Dukuān ne, ñe'e ní'í ú ñã mé'ñū junta iña ñã Israeé san.

²⁹ Ntá tsi kūdii iña lei iña mii ñã é ntátsi'i kuétsi ñã ñã. Ñã túvi nee nuu i é ká'ní o ñã. Ntē ñã tuví nee nuu i é kunuu kutu ñã.

³⁰ Ntá tsi é kūtuní ko tsí ña Israeé san ne, ntántukū nuu iní ña nté koo ka'ní ña ña. Dukuān ne, ntada ú ña kuenta ntá'a nto. Ne, é kāka'án u nī ña Israeé san tē kika'an ñá ni nto te nēe nuu i é ntátsi'i kuétsi ña. Sá'a tsí é kā'án u ni ntō", ka'án tó'ō sntadún san ini tutú san.

³¹ Niñú sá'á ne, kué'ēn sntadún san, kue'en ni'i ñá Pablu. Xee ñá ñuú Antipatri.

³² Tévaá san ne, ntíko koo ntíí ntíí sntadún san, ntaíka ña dí'in ña, kūnú'u ña ví'i sntadún san. Mii tsí sntadun, ñá ntántódó idú san ne, kué'ēn ká ña nī Pablu.

³³ Dā xee ñá ñuú Cesareá ne, xé'e ñā tutú san nta'a ña tsiñu ka'nu i san ne, dā ntáda ña Pablu kuénta ntá'a ña.

³⁴ Dā kúvi nakua'a ña tsiñu ka'nu i san tutú san ne, tsixe'e ñā Pablu mí'i ñuū ña. Dā ka'an ñá tsi ñuú Ciliciá ne,

³⁵ kaka'an ñá tsiñu ka'nu i san:

—Kini ú nee é ntáka'an ña íña nto tē xee ña ntátsi'i kuétsi nto —ka'an ña.

Kidáā ne, kaka'an ñá te kunuu kutū Pablu má ví'i ka'nu íña rei Heródē.

24

Dá kanada'ān Pablu kúñu ñā nta'a ña tsiñu ka'nu i

¹ Dā kúvi u'un ntúvi ne, xéé tó'ō dutu, ñá nani Anānia, ni ñátā sán, ni uun ña kanada'ān, ñá nani Tértulu. Xéé ntíí ntíí ñá nta'a ña tsiñu ka'nu i san é tsí'i kuétsi ña Pablu.

² Kidáā kána ña Pablu é kí'xi ña ne, da éni ntu'u Tértulú san katsi'i kuétsi ña ña. Kaka'an ñá nī ña tsiñu ka'nu i, ñá nanī Felí san:

—Divi ntō é kāde nto e dōo vá'ā ó ntoo ntī. E dōo ini nto nté koo kadā kú've nto ne, é kantuvá'a ñuu kó vevii.

³ Divi ntō né, dōo ka'nu ñá'a nto. Dā mí'lí ká ntoo ntí ne, da mii kuē'en tsi e ntánakué'e ntí sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña nto, é kuān nte vá'ā ó kade kú'vē nto.

⁴ Vi'a ve ne, ñá ntōo ntí natekū du'xén ntī nto. Uun da'na tsi kini kudii nto é kā'án ntī ni ntō.

⁵ Tsí ñatíí sa'á ne, dōo du'xen de ñā. Da mii kuē'en tsi é kanakutsu'un ñā ña Israeé san dā mí'lí ká ñuu. Tsí odo nuū ñá iña ña ntántikin Jésuu, ñá ñuú Nazaree.

⁶ Ntío ña é nativi ñā xúkun kā'nu ntí di. Kidáā né, tñn ntí ña. Tsí ntio ntī é xntékú kú've ntī iña ñá vatā ó kaka'an leí ntī.

⁷ Ntá tsi ura tsí i xee tó'ō sntadun, ñá nanī Lisiá ne, dá kuētsi nangava ñá Pablu da tñn ntí ña.

⁸ Kidáā ne, kaka'an ñá nī ntī é kī'ín ntī, kitsi'lí kuétsi ntí ña nta'a nto. Te mii nto tsixe'e nto ñā ne, kutuni nto nee ntí'i ntí'i nuū i é ntátsi'lí kuétsi ntí ña —ka'an ña.

⁹ Un ntíí ntíí ña Israeé san ne, ntāda ntaa ña é kāka'an ña.

¹⁰ Kidáā ne, ēde ña tsiñu ka'nu i san ntá'a ña é kā'án Pablu. Pablú ne, kaka'an ña:

—Vi'a ve ne, dōo diní ko é nakākú u kúñū kó nta'a nto, tsí iní u tsí divi ntō ne, é tñín kuia kadē kú'vē ntó ñuú sa'a.

¹¹ Kuvi ntada ntaa nto tsí da ve kúvi uxuvi ntúvi xee ú Jerusaleen é nanu'u ú iní ko Xuva kō.

¹² Ñá tē neé ni íde u. Ñá te ni nāa núū ú ni ñā'a san; ñá te ni nakutsu'ūn ú ña, nté ini ukún ka'nu kan, nté ini ukún kuetsī, nté itsi kán di.

¹³ Ña kúvi ntāda ntaa ña nuu i é ntátsi'lí kuétsi ña kó vevii.

14 Mii tsi nuū i sá'ā é nuu é ntaā i é ntáka'an ña iñá ko: Tsí kanuu iní ko Xuva kō, ña é inúu ini ñatā ntí, ntá tsi kanuu iní ko ña vatā ó de ña ntántikin Jéssu, é ntáka'an ña é tūku nchu'un. Ntá tsi kakuinti'xe ko un ntí'i vatā ó kaka'an lei Muísee ni ún ntí'i é ūve na'a, ntáka'an ñá ka'án naa Xuva ko nté ntūvi di'na.

15 Vata tsí ó kuinti'xe ña Xuva kō né, kuan tsí ó kakuinti'xe kó tsí ntoto xtúku o tē xi'i ó, kuān te vá'a o, kuān té ña vá'a ō.

16 Dukuān ne, kaxió ntii u é kāda ntaa ntí'i u é kāka'an Xúva kō, vata koo é ña koo kuétsi ko nta'a Xuva ko ni tā'an ko.

17 É kū titín kuia é kaika ú xio ñuú ne, ntiko kōó u ñuú ko é kixnī'í u diu'un é xntiī ú ña ñuú ko, é kixkué'e ú doméni iña Xuva kó di.

18 Sá'a tsí é kāde ú da íni ña Israeé san kó, ña vé'xi ñuú Asia, dá tūví u má ūkún ka'nu kán. Xu'ú ne, é ntūntoo ú nta'a Xuva kō dá ini ña ko. Nte'vi tsi ña'a ntoo ña nī ntí má ūkún kán ne, diin diin tsi ntoo ntí ni ña; ñá te ni itsu'un ña.

19 Tē dí ni ki'xi ña tsikán ne, kuvi ka'an ñá te nee iñá ni ídé u é tsí'i kuétsi ña ko.

20 Ntá tsi kuvi ka'an ñá ntoo san tsí ña te nee iñá ni ídé u dá tūví u mé'ñū junta iña ña Israeé san.

21 Uun tsi nuu i é kúvi tsí'i kuétsi ñá kó ne: tsí un ntii tsi kāka'án u ni ña: “É kaxntékú ku'vē nto iñá ko vevii, tsí kakuinti'xe ko tsí ntoto xtuku o tē xi'i o.” Kuan ō ka'án u ni ña —ka'án Pablu.

22 Felí ne, é dōo kue'e íni ña nchu'un iña Jéssu ne, ntio ña é nainú kava ña nuu i sá'a. Dukuān ne, kaka'an ña:

—Te kī'xi tó'ō sntadun, ñá nanī Lisiá ne, da kidáa kīnī ka ú nuu i sá'a —ka'an ña.

23 Kidáa ne, kaka'an ñá nī sntadun ñá odo nūu te kōto ká ña Pablu, ntá tsi ñá te kunuu kutu ku'e'en

ña, tsí kuvi kaka kudii ña ne, kuvi ki'xi ña vá'a tiin ni'i ñā é xntii ña ña tē nee iña é kātāan núu ña.

²⁴ Dā kú titín ntuvi ne, ntí'xi xtuku Feli ni ñadi'í ña, ñá nani Drūsila. Divi ñā ne, ña Israee ña. Kidāā kána ña Pablu é kā'an xtúku ña ni ña iña é kuinti'xe ko Jesūcristu.

²⁵ Pablú ne, kaka'an ñá ni ña iña é ña vií ō é kīni kaa, é kadā kuení va'a kó nté koo vii o, tsi vé'xi ntuvi é xntékú kū'vé Xuva ko iña ko. Kidāā ne, ū'ví Feli é kuān ó kaka'an ñá ne, kaka'an ñá nī Pablu:

—Kué'ēn kán ve. Tē amá kune'é ko ne, kana xtukú u o —ka'an ña.

²⁶ Tsí kadē kuení Feli te kué'e Pablu diu'un vata koo é nantī ña ña. Dukuān ne, ki'in itō kána ña ña é kā'an ñá ni ñā.

²⁷ Ítā nti'xin uvi kuia é kuan ō dé ña. Da kidāā ne, ngāvá Feli, nákunūu ñá nanī Porciu Festu tsiñu ña. Feli ne, kuan tsí ó xnúu kutu mii ñā Pablu, tsí ntio ña é vā'á koo ka'an ñá Israeé san iña ña.

25

Dá ntītsí Pablu nuú Festu

¹ Da kidāā xeé Festú san é nākunúu ña tsiñu é vii ñá ña tsiñu ka'nu i. Dā kúvi unī ntúvi xee ñá ne, ntāka ña ñuú Cesarea, kuntāa ña ñuú Jerusaleen.

² Dá tūví ña ikān ne, xēé tó'ō dutu ni ñá odo nūu iña ñá Israeé san nta'a ña e tsi'i kuétsi ña Pablu.

³ Íkan ña nta'a ña te vii ñá da xe'e taxnūu ña tú'ūn é nāntixntéka ña Pablu ñuú Jerusaleen. Tsí ntántukū nuu iní ña nté koo ka'ní ña ña ítsi kán.

⁴ Ntá tsi Festú ne, tuku ō dé kuení ña. Kaka'an ñá ni ñā:

—Pablú sa ne, nuu kutu ña ñūú Cesarea. Xu'ú ne, dā ve ki'in xtúkū ú ikān.

⁵ Vá'ā ó tē dí kř'ín nti ni ña odo nūú iña nto. Tē neé kuetsi ío iña ñá ne, kuvi tsi'i kuétsi nto ña ikān —ka'an ña.

⁶ Kūvi ka úna u'xi ntúvi itúvi ña ñuú Jerusaleén ne, dā ntíi ña, kue'en ña ñuú Cesarea. Utén san ne, nákutūví ña me'ñú juntá ne, dā táxnūu ña ña é kīnantéka Pablu.

⁷ Ura tsí i dá xee ñá ne, nātaká nuu ña Israee, ña vé'xi ñuú Jerusaleen, ntíkō diñi ña ne, ñá te da dīi kuetsi ka'nu dá'vi ña ña. Ntá tsi ña ni kuvi vií ña ntada ntaa ña é ntáka'an ña.

⁸ Pablú ne, kanada'an ñā kúñu ña, kakā'an ña:

—Ñā túvi nēe kuetsí ko. Ñá tē nee iñá ni íde ú e ña vá'a iña lei ñá Israee, nté iña xukun san, nté iña rei ñuú Roma —ka'an ña.

⁹ Festú ne, ntío ña é vā'á koo ka'an ñá Israee san iña ña. Dukuān né, katsixe'e ñā Pablu:

—¿Ntío ntu nto ki'in ntó ñuú Jerusaleen váta koo é ikan xntékú kú've u iña nto? —ka'an ña.

¹⁰ —Ñā'á ni san —ka'an Pablu—. Xu'ú ne, i'a tuví u mé'ñū junta iña rei ñuú Roma. Da miī é xntékú ku've ntó iñá ko ve. É ĩni vá'a nto tsí ña tuví nee kuetsi é kūvi dá'vi ña Israee san ko.

¹¹ Tē dí nee iñá ni íde ú e dóo xii kaá ne, kuvi ka'ní nto ko, ¿nté kui ña'a? Ntá tsi kūdií dovete ntáka'an ñá iñá ko. Ñá te nuu é ntaā i é ío kuetsí ko. Dukuān né, xōxó kuvi vii i ntadá ko kuenta ntá'a ña. Xu'ú ne, ntio ko é miī rei ñuú Romá san xntékú ku've ñá iñá ko —ka'an ña.

¹² Kidáā ne, natíin Festu ni ñá tsiñu i san ne, dá kakā'an ña:

—É kākā'an ntó tsí ntio nto é miī rei ñuú Romá san xntékú ku've ñá iña ntó ne, kuan kōo. Da miī é kř'ín ntó nta'a ña ve —ka'an ña.

Dá ntītsí Pablu nuú rei Agripa

13 Dā kú titín ntuvi ne, xéē rei, ñá nani Āgripa ni tá'an ña, ñá nani Berēnice, ñuú Cesarea, vexkóto ni'ni ña Festú san.

14 É ku titín ntuvi ntóo ña ne, dá kakā'án Festu ni ña kuénta iñá Pablu:

—I'a ne, nuu kutu uun ña'a ñatīi, ña é xnuu kutu miī Feli da ngáva ña tsiñu ña.

15 Dā ñé'ē ú Jerusaleén ne, un ntíí ntīi tó'ō dutu nī ñáta ña odo nūu iña ñá Israeé san ne, ntátsi'i kuétsi ña ña. Ntio ña é kué'é u itsi é ka'nī ñá ña.

16 Kaka'án u ni ña tsí ntí'í é ña ñuú Romá ntí ne, ñá kuān xkoó iní ntí. Ná iní ntí é dotō tsi kué'ē ntí itsi te ka'nī ñá ña'a tē ña di'na xntékú kú've ntí iña ña, vata koo é kúvi ka'an ñá nuu ñá kaka'an véte san é nada'an ña kúñu ña. Dukuan ō ka'án u ni ñá.

17 Dā xee ñá i'a ne, ñá ni kukuíi ko é xntékú kú've u iña ña. Tsí utén san ne, kutūví u mé'ñū junta. Kidáā kána ú ñatíí san.

18 Dā nakuntáñi ña Israeé san, ntátsi'i kuétsi ña ña ne, tē dóo ka'nu kuétsi da'ví ña ña, kuiní ko.

19 ¿Mí'i ntū? Tsí kūdii núu i iñá nchu'ún mii ñá ntánāa núu ña ni ñá: Ntánatíin ña iña uun ñatíí, ña nani Jēsuu. E xí'i ñá, ntá tsi Pablú san ne, kaka'an ñá tsi kantíto ña.

20 Xu'ú ne, ñá ni iní u nté koo xntékú kú've u nuu i sá'a. Dukuān né, tsixe'ē ú ña te ntio ña é kī'in ñá ñuú Jerusaleen váta koo e íkan xntékú kú've u iña ña.

21 Ntá tsi ña ni ntío ña. Kunuu kutu mii ña dā nté miī rei ñuú Roma kúvi xntékú ku've ñá iña ñá, ka'an ña. Kidáā ne, kaka'án u te kunuu kutu miī ká ña da nté kúvi ntada ú ña kuenta ntá'a reí san —ka'an ña.

22 Agripá ne, kaka'an ñá nī Festu:

—Ntio kó kiní u ñatíí sa'a —ka'an ña.

—Kuvi ni. Utén kiní nto ña —ka'án Festu.

²³ Utén san ne, xée Āgripa ni Berénice. Dōo ntáde na'nu ñā dá vē'xí ñā é kī'ví ñā iní vi'i mē'ñú kan ni ūn ntíí ntíí sntadun ñá odo nūú, ni ñā'a, ñā e dōo na'nu ñā'a. Festú ne, kāna ñā Pablu é kī'xi ñā.

²⁴ Kidáā ne, kaka'an ñā:

—Ō rei Agripa, ni un ntí'i kue'en dú'va nto, ñā ntoo i'a ne: é ĩni ntó ñatíi sa'a. Un ntíí ntíí ñā Israee, ñā ntoo ñuú Jerusaleen, ni ñā ntoo ñuú sa'á ne, da mii kué'en tsi é ntátsi'i kuétsi ñā ñā. Koó da vāntiñi ñā, ntáka'an ñā nī kó é kūvi ñā.

²⁵ Ntá tsi xu'ú kuiní ko ne, ñā te neé ni ĩde ñā é kūvi ñā. Mii ñā ntio ñā é ntāda ú ñā kuenta ntá'a rei ñuú Romá ne, kuān koo vii u.

²⁶ Ntá tsi ñā iní u nté koo kada vá'a u kuétsi ñā é taxnūu ú ñā nta'a rei san. Dukuān ne, i'a vexni'i ú ñā di'na nta'a nto, rei Agripa, ni ún ntíí ntíí ntó é ntoo nto, vata koo é tsixe'e nto ñā ne, dá kūvi ka'an ntó nté koo kada vá'a u kuétsi ñā.

²⁷ Tsí ¿nté ntú koo vii u taxnūu ú ñā nta'a rei san tē ñā tuvi kuétsi ñā? —ka'an ñā.

26

Dá kanakākú Pablu kúñu ñā nta'a rei Agripa

¹ Kidáā ne, kaka'an Āgripa ní Pablu:

—Vi'a ve ne, ta'xi ú itsi te kā'an ve, te ncho nakākun kúñu ō —ka'an ñā.

Pablú ne, nakāa ñā nta'a ñā ne, da éni ntu'u ñā kāka'an ñā:

²—Kini ntō, rei Agripa, dōo diní ko tsí i'a ntitsí u nuu nto vevii é nantiko kōó u un ntí'i nuū i é ntátsi'i kuétsi ñā Israee san ko.

³Tsí ñā ñā ntō né, dōo vá'a ini nto vata xkoó ini o, xo'o é ñā Israee ne, dōo vá'a ini nto é un ntí'i nuū i é ini natíin o ni ta'an kō. Dukuān ne, vii nto da xe'e, kini kúdii nto é kā'án u ni ntō.

Ntuvi iñá Pablu dá vāta kuinti'xe ña Jesuu

⁴ Ini ntíí ntíí ña Israeé san nté kaa ntuvi iñá ko nte da ku lú'nti u.

⁵ Ini ñá ko nte da káku ú ñuú miī kó ne, dā é'nu ú ñuú Jerusaleen. Ēmá tsi ini ñá ko. Tē dí ntio ña ne, kuví ka'an ña tsí xu'ú ne, ña fariseú u. Ini nto tsí ntí'í ña fariseú ne, ðivī ntí é dií dií ka dé ntaa ntí lei Muísee.

⁶ Vevíí ne, da miī sá é kantétu u tē amá ntuntaa tú'ūn é kākā'an Xúva ko ni ñata kō, ña é intóo nte dí'na, dá kakā'an ñá tsí nantoto xtuku ñá ko tē xi'i o. Kuenta iña i sá'ā é ntátsi'i kuétsi ña kó vevii.

⁷ Ne, ðivi tsi nuū í e ntantétu uxuvi tátá ko ña Israeé tē amá ntuntaa. Dukuān né, ntē ntúvi, ntē níñu ntánanū'u ñá iní ña Xuva kō. Kini ntō, reí, ðivi tsi nuū i é ntátsi'i kuétsi ña Israeé san ko.

⁸ ¿Vá ña kákuinti'xe ntu nto te kúvi vií Xuva kō é nantoto xtuku ña ko tē xi'i o?

Dá kantāa Pablu nté o dé ña dá ntuku kui'í ñá ña kuinti'xe i san

⁹ Xu'ú ne, dē kuení ko di'na tsí vá'ā o é kade ú é kaínchu'ví u ña kuinti'xe i Jesuu, ñá ñuú Nazaree.

¹⁰ Kuan ō dé u dá itúvi u ñuú Jerusaleen. Nǎ te da ðii ña kuinti'xe i san é tsu'un kutū ú ña vi'i utun. Tsí miī tó'ō dutú san tá'xi ña itsi é kuān koo vií u ne, kūdadii kó ni ñá dá kakā'an ñá tsiñu i san te kuví ña.

¹¹ Ki'in itō nanto'ó u ña má ūkún kán vata koo é kā'an ña tsí ña te nuu é ntaa i e ntákuinti'xe ña Jesuu. Inchu'vi kué'ēn ú ña. Un tsi nté xio ñuú ñe'é u íntuku kuí'í u ña.

*Dá kantāa Pablu nté ō kúvi da kuinti'xe ña
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)*

¹² 'Ðivi tsi tsiñu é ñe'é u ñuú Damascu. Tsi tó'ō dutú san táxnū ña ko é kuān koo vií u é kǎ'ín u.

¹³ Vi'a ve ne, ká'ān ú ni ntō, rei, nté ō kúvi ko dá kaika ú itsi k̄ān. Dā ká'ñu ntuvi ne, da nēní ko íni ú ñu'u é vē'xí e dukún k̄ān. Kaxi'í nuu ñu'ú san ntíkō diñi kó ni ña nt̄i ni'í u. Díi díi ka kaxi'í nuu ñu'ú san é ngántii.

¹⁴ Uun ito tsi nantúve nt̄i nt̄í nt̄i itsi k̄ān. Kidáā ne, tēkú ko uun tatsin é k̄āka'an ní ko tú'un hēbreu: “Saúlū, Saúlū, ¿nté kui kuān ó kantukun kuí'in ko? Dá kantukun kuí'in mín kúñu ō é kuān ó kaden”, ka'an ña.

¹⁵ “¿Xoó ña'a ntu nto, Tó'ō?”, ka'án u. Ne, kaka'an Tó'o ko nī kó: “Xu'ú ne, Jesuú u. Dīvī ú é kantukun kuí'in ko.

¹⁶ Vi'a ve ne, nakuntítsin ve, tsi lō nuu i é ntii ditó u é k̄ínin ko: tsí nakaxnúū ú o é vīn tsiñu ko. Ntio ko é ntaan ni ñā'a tsi é ínín ko vevii ne, kuan koo ntaan ni ñā é nañē'é u o rkontuvi.

¹⁷ Xu'ú ne, kūnuu mé'ñu, kūnuu davá u o tē nee iña é ncho vii ña Israeé san ni ō né, o tē nee iña é ncho vii ña tuku ñuú san ni ō. Tsi táxnúū u o ve é k̄'in xío ñuu,

¹⁸ é nañē'en ñā'a san xoo é dīvī u, da nte koo é xtuvī mii ña itsi mi dóo nee iña tó'ō é ña vā'ā sán ne, kuntik̄in ñā itsi vā'ā iña Xuva ko, itsi mi dóo vā'a kaxi'i. Kidáā né, tē kuínti'xe ña kó ne, kada ka'nu iní Xuva ko ni ña kuētsí ña ne, dad̄i ni'í ña é vā'ā nta'a Xuva ko ni ūn nt̄i nt̄í ña'a, ña é nakaxnúū Xuva kō é kūvi i'xá mii ñā”, ka'an ñā nī ko.

Nté ō dé ntaa Pablu é k̄āka'an Xúva ko ni ñā

¹⁹ Dukuān ne, rei Agripa, dé ntaa nt̄i'í ú é nañē'e Xúva kō ko.

²⁰ Dī'na ñē'é u ñuú Damascu ne, dā ñē'é u ñuú Jerusaleen, ni ún nt̄i nt̄í ñuu é ntáduku ntée ñuú Judea. Da kidáā ñē'é u un tsi nte mi ntóo ña'a, ña é ña te ña Israeé. Nē'é ú, ixka'an ntódo ú ni ña te

tsoo mii ña kuētsí ña ne, ntuvá'a ña ni Xuva kō ne, dá vii ñá é vā'á vata koo é kūtuni ñá'a tsi é nī'i ña nima vá'a ña nta'a Xuva kō.

²¹ Tsíkan tsí é t̃in ña Israeé san ko ini ukún ka'nu k̃an é ncho ka'ní ña ko.

²² Ntá tsi Xuva kō inuu mé'ñu ña kó ne, kuan tsí ó kainuu mé'ñu ña kó vevii di. Dukuān ne, i'a ntitsí u, kaka'an ntódo ú ni nto, un nti'i kuē'en dú'va nto, te kuetsi te na'nu nto. Tú'ūn é k̃aka'án u ni ntō né, di'vi tsí tú'ūn e ntáka'an ñá ka'án naa Xuva ko nte ntúvi di'na, ni Muisee, ntáka'an ntódo ña ni ñā'a nté koo kuyi.

²³ Tsí ntáka'an ñá tsí Cristu, ña nakaxnúu Xuva kō né, da miī é ntō'o ña ne, di'na ña ntoto xtuku ña tē xi'i ñá ne, kidáā ka'an ntódo ña ni ñā'a, ña Israeé san nī ña tuku ñuú san, tsí ni'i ña é vā'á nta'a Xuva ko tē kuínti'xe ña ña. Dukuan ō ka'an ñá ka'án naa Xuva kó san —ka'án Pablu.

Ntio Pablu é kuínti'xe Agripa

²⁴ Festú ne, koó da kakachu'u ña é kuān ó kaka'án Pablu.

—¡Dá kakūlukun m̃in, Pablu! E kuān nté kue'e kánakuā'an tutú san, tsíkan k̃ade i é k̃akulukun ve —ka'an ña.

²⁵ —Ñá te k̃akulukú u. Nuú é ntāa ntí'xe i é k̃aka'án u ni ntō. Ñá te da kaka'án u.

²⁶ Kini ntō, rei Agripa, di'vi nto ini nto é k̃aka'án u. Ñá te kaū'ví ko é k̃a'án u ni ntō nuu i sá'a. ¿Va ñá ini ntú nto nté ō kúvi Jesucristu? Ñá te iō xu'u é kuan ō kúvi.

²⁷ Kini ntō, rei Agripa, ¿ñā ntu te k̃akuínti'xe nto é ntáka'an ñá ka'án naa Xuva kó san? Kakuínti'xe nto, ¿nté kui ña'a? —ka'an ña.

²⁸ Agripá ne, kaka'an ñá nī Pablu:

—¡Dókō sá ni kūvin viin é kuīnti'xe kó Jesuu! —
ka'an ña.

²⁹—Kuān te uun dá'na tsi, kuān te dóo na'a kūkuí
ne, kaikán u nta'a Xuva ko te ñivi nto ni ūn ntíí ntíí
ña nto san, ña ntáini é kaka'an ú ni ntō ne, kudadii
nto ni ko. Ntá tsi ña ntío ko é kōo kútu ntō —ka'an
ña.

³⁰Kidáā ne, nákontāñí reí san nī ña tsiñu ka'nu i
san, ni Berēnice, ni ūn ntíí ntíí ña nguí san,

³¹ntíí ña. Ntátiin ña ni tā'an ña, ntáka'an ña:

—Ñatíí sá'á ne, ñá te nee iñá ni íde ña é kūvi ña;
ntē ña tuví nee nuu i é kunuu kutu ñā —ka'an ña.

³²Kaka'an Ágripá san nī Festú san:

—Kuvi ntii ña vi'i utun tē dí ña ni ká'an ña tsí ntio
ña é mií rei ñuú Roma xntékú ku'vē ñá iña ña —
ka'an ña.

27

Kué'ēn Pablu ñuú Roma

¹Dā xee ntúvī é kī'ín Pablu ñuú Romá ne, ñé'ē ú
ni ñā di. Pablu ni túku ñá ñu'u kutū ne, ntūvi ña
kuenta ntá'a sntadun ñá odo nūu, ñá nanī Juliú.
Odo nuū ñá uun sientú sntadun iña rei ñuú Roma.

²Ñú'ū ntí ni ña tun ntōó ka'nu é vē'xi ñuú
Adramitu. Te kué'ēn tun ntōó san ne, kuítā nti'xin
ñuu é ntoo diñi ntute ñu'u kán, ñuu é kāduku ntée
ñuú Asia. Kué'ēn ntí iní tun ntōó san ne, dadii
kue'én nti ni Arīstarcu, ña vé'xi ñuú Tesalonica, ñuu
é kāduku ntée ñuú Macedonia.

³Utén san ne, xéē ntí ñuú Siduun. E dóo kaiko
ñu'ū Juliú san Pablú ne, xé'e ña ītsi é kī'ín ña nú vi'í
ña vá'a tiin ni'í ñā vata koo é xntii ñā Pablú tē nee
iña é kātāan núu ña.

⁴ Dā ntáka ntí ñuú Siduún ne, kué'ēn ntí diñi ñuu é nanī Chipre, mí e dií ka ña kadúku tatsin, tsí dóo kainu tatsin mí kue'én ntí.

⁵ Kidáā ne, kué'ēn ntí mé'ñu ntute ñu'u kán, ído ntūú ntí ñuú Cilicia ni ñuú Panfiliá ne, da xée ntí ñuú Mira, ñuu é kāduku ntée ñuú Licia.

⁶ Ikān ne, naní'i tó'ō sntadún san uun tun ntōo é kī'ín ñuú Italia. Ñuú Alejandria vé'xi. Kaka'an ñá é kū'un ntí iní tun ntōo san ne, dá kuē'en xtúku ntí.

⁷ É tītín ntuvi kue'én ntí ne, kukuíi kukuíi tsi ntaíka ntí. Dá kuētsi xeé ntí ñuú Nidu. Ña ni kúvi kī'ín ntáa ká ntí, tsi de dóo tatsin ne, kidáa kué'én ntí diñi ñuú Creta, mí ña dóo nēé kaduku tatsin. Ído ntūú etsin ntí ñuú Salmuun.

⁸ Kidáā ne, dá kuētsi kakuvi kaika tun ntōo san diñi ntute ñu'u kán, xēe ntí mí é nanī Bueno Puertu, étsin ñuú Lasea.

⁹ E dóo kúkuií ntí ne, dōo ío kuenta te kī'ín ka ntí, tsí e dokó sa xee ntúvi ví'xin. Dukuān ne, xé'e Pablu itsi nté koo vií ña,

¹⁰ kaka'an ña:

—Ō ne, rōo, kakutuní ko tsí dóxo kini o te kī'ín ka ō. Tsí kunaá tun ntōo san ni xídó i ne, kunaá ō dí, kuiní ko —ka'an ña.

¹¹ Ntá tsi sntadun ñá odo nūú san ne, ña ni íde ña kuēnta é kaka'an Pablu. Mii tsi íde ña kuenta é ntáka'an ñá kanakaká tun ntōo san ni tó'o í.

¹² Tsi mí ntoo da'na ntí ne, ñá vā'á o é kuntōo ntí dá ntūvi ví'xin, tsí dóo kaduku tátsin. Dukuān ne, dókō sá un ntí ntí ñá ntio ña é kī'ín ka ntí ntute ñu'u kán da nté xēe ntí ñuu é nani Fēnice, túku ñuu é tuví xio diñi ñuú Cretá ne, ikan kuntōo ntí dá ntūvi ví'xin. Tsí ikān ne, ña dóo nēé kaduku tatsin é vē'xi nínu kán.

Dā dóo ntii kainu tatsin davi mé'ñu ntute ñu'u kán

13 Dā iñi ntu'u kaínu kudii tatsin ka'ní san ne, vá'a koo kuvi te k'ín nti, kuiní ña. Kidáā ne, naki'i ña káa é katiñ nti é kōó da'na tun ntōó san ne, dá kuē'én ka nti, ntaíka etsin ntí ntíkō diñi ñuú Creta.

14 Ntá tsi da nēní nti iñi ntu'u é dóo ntii kainu tatsin é vē'xi nínu kān.

15 Un ntii tsi kāduku ntée tatsín san tun ntōó nti ne, ñá ni kūtíi ka k'ín mí vē'xí tatsín san. Tsíkān ne, ñá ni xīó ntii ká nti é k'ín nti. Dotō tsí kue'én nti mí kati'vi tātśín san nti.

16 Ítā nti'xin nti mí tuví ñuú lu'nti é nanī Clauda, mí kaedí nuu kudii tatsín san ne, dá kuētsi kúvi náki'ni kutú nti tun ntōó lu'nti é kántikín áta tun ntōó ka'nu san.

17 Nādita ntí ne, dā náxntēkú va'á nti iní tun ntōó ka'nu kān. Kidáā né, nāxnuu nenu ña xo'o ata tún ntōó ka'nu san vata koo é ña ntii nuu tá'an. Ú'vi ñá te dūku ntée tun ntōó san de've nú ñuti é kādita. Dukuān ne, naki'i ña doo ntakin é kādita tatsín san ne, dotō tsí xtuvi ñá é kāka tun ntōó san.

18 Ñá ni xīó kadin kue'én tsi tatsín san. Utén san ne, eni ntu'u ña ntaété nuu ña xido san ntute ñú'u kān.

19 Dā kúvi uni ntúvi ne, mií ntí éte nuu ntí utun tún ntoo ni dōo é kādita tatsín san.

20 Titín ntuvi ita ntí'xin e ña díto ngántii, nté xntívi. Da mií kuē'en tsí tatsín san kainu. Kidáā né, da mií é kunaá nti, kuiní nti.

21 É kú titín ntuvi ñu'u ntité nti ne, kidáā ne, nákontśí Pablu, kaká'an ña:

—Ō ne, rōo, tē dí ni kuintí'xe nto é kāka'án u ni ntō né, tē ña ni ntáka o ñuú Cretá ne, ñá kuan ō ni kunáa iña nto.

22 Ntá tsi kiní nto é kāka'án u ni ntō ve: Ñá ku dē kuení nto, tsí nté uun ō ñá kunáa o. Mií tsi tun ntōó san kunaá.

23 Iní u, tsí xu'ú ne, iña Xúva kō u; kuenta iña ñá kade tsiñu u. Vetún ne, xée ūun ánjē e táxnuu Xuva kō, ntii díto ña nuú ko ne,

24 kaka'an ñá nī ko: “Ña ku ú'vī ó, Pablu, tsí da miī é xēen mí tuví rei ñuú Roma da nté xntékú ku've ñá iña o. Dukuān ne, kunuu mé'ñu Xuva ko o ni ūn ntíí ntíí ña ntaíkan ni'in. Nté uun ña ña kunáa ña kuenta iña o”, ka'an ñá nī ko.

25 Dukuān ne, náku'ūn ka'nu nima ko, un ntíí ntíí o. Tsí kakuinti'xe ko tsí kuan koo kuvi vata ō ka'an Xúva ko nī ko.

26 Mii tsí é dūku ntée o uun ñuu é tuvi mé'ñu ntute ñu'u kān —ka'an ña.

27 Dā kú xe'un ntúvi ntaíka ntí ne, dotō tsí ntaíka ntí mé'ñu ntute ñu'u é nanī Adria. Dā kú dava ñuu ne, kūtuni ñá ntánakaka tun ntōó san tsí ña te íka ntōo ntí ñu'u kān.

28 Kī'i kú've ña nté kaa kúnú ntute sán ne, xée tā'an oko xe'un uun métrū. Kué'ēn ká ntí un sīn né, kī'i kú've xtúku ña. Kidáa ne, oko ú'xē métrū.

29 Ú'vī ñá te duku ntée ta'an tun ntōó san xuu. Dukuān ne, nantíi ña kīmi káa ī é katíin ntii āta tún ntōó san, ntáka'an ntá'ví ña te tūví náne'e.

30 Ña ntánakaka tun ntōó san ne, ntukū nuu iní ña nté koo nakakū ña kúñu ñá. Kidáa ne, nanúu ña tun ntōó lu'ntí san vata tsi te nantii xtúku ña káa ī é katíin ntii nuu i kan. Ntá tsi ña te nuu é ntaā i, tsí ncho kunu ña.

31 Pablú ne, kaka'an ñá nī tó'ō sntadún san ni ūn ntíí ntíí sntadun ña:

—Da miī é naku'un miī na īnī tun ntōó san. Tē ña'á ne, kunaa ntíí ntíí o —ka'an ña.

32 Kidáa né, ē'nté sntadún xo'o é kantíkin tún ntōó lu'ntí san vata koo é ki'in ni'i ntuté san.

33 Dā dokó sa tuví ne, kaka'án Pablu ni ūn ntíí ntíí ña'a san te kā'xi kúdii ña. Kaka'an ñá ni ña:

—É kũ xe'un ntúvi é ña ntaé'xi nto, é da mii tsī é ntántétu nto.

³⁴ Vi'a ve ne, vií nto da xe'e, ka'xí kudii nto, na nāku'ún ntii ntō, tsí nté uun nto ña kunáa nto — ka'an ña.

³⁵ Kūvi ka'an ñá ne, dā kí'i ña tañú'ũ sán ne, dā nakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva kō mé'ñu ūn ntí ntí ña'a san. Kidáā né, kátsin dava ña tañú'ũ sán ne, dā é'xi ña.

³⁶ Kidáā ne, náku'ūn ka'nu nima ña, un ntí ntí ñá ne, kuan ō kí'i ña tañú'ũ sán, dā é'xi ña.

³⁷ Tsí uví sientu úni díkō xé'un uun ña'a ntí é ñū'u ntí tun ntōó san.

³⁸ Dā kúvi é'xi nta'a ntí ne, eni ntu'ũ ntí ntaété nuu ntí trigu é ntoó san iní ntute ñu'u kãn vata koo é ntũkamá kudii é kuido tun ntōó san.

Dā ntí nuu ta'an tun ntōó san ntute ñu'u kãn

³⁹ Dā tuví ne, ñá ni ñni ñá ntánakaka tun ntōó san mí'i ñuú xeé ntí. Ntá tsi díto uun itsī mí íó ñuti, mí vā'á o é nākutúvi tun ntōó san. Tē dí kuvi ne, ntío ña é naki'vī ñá tun ntōó san ikãn.

⁴⁰ Dukuān né, ē'nté ña xo'o é kántikin káa i é ntátin ntí sán, tsóo mii ña Iní ntute ñu'u kãn né, dā nántuté ña xo'o é ntánu'ní utun é ntánakaka nuu ña tun ntōó san. Kidáā ne, náxnteē ñá doo ntakin é kādita tatsín san núu i kãn ne, dá kué'en ntí nte mí íó ñuti san.

⁴¹ Ntá tsi dā ntaíka ntí mí e dóo kaido ntute sán ne, dúku ntéé ntí de've nú ñuti é tuví má ntute kãn. Tñn nuu kue'en núu tun ntōó san nú ñuti san. Áta ī ne, uun ito tsí ntí nuu ta'an da dóo ntí duku ntéé ntute san.

⁴² Kidáā né, ntío sntadún san é kuan tsī koo ka'ní ña ña ñu'u kutū sán vaṭa koo é ña kunu ña.

⁴³ Ntá tsi tó'ō sntadún san ne, ñá ni xē'é ña itsi é kuān koo vií ña, tsí ña ni ntío ña é kúví Pablu.

Kaka'an ñá tē xoo é kūvi duté i ne, di'na ña nako'xó nuu ña kúñu ña ĩní ntute kãn ne, dá kī'in ña, kiduté ña te kūvi ntii ña diñi i kãn.

⁴⁴ Ña nguī sán ne, kūvi kí'i ña rkunū sán ne, o da nēé ka ta'vi i tun ntōó san é dute núu ña tē ntíi ña diñi i kãn. Dukuān ne, vá'a tsi ō ntíi ntíi ntíi ntíi diñi i kãn.

28

Dā itúvi Pablu ñuú Malta

¹ Dā nakákū ntíi ntíi ntíi diñi ntute ñu'u kãn né, tā'xi ña é kūtuní ntíi tsí Malta nani ñuú tsikan é tuvi mé'ñu ntute ñu'u kãn.

² Ña ñuu íkãn né, dōo va'á ña'a ña nī ntí. Tūun ña ñu'u é tūnī ntí, tsí kuan tsí ó kakñn daví san ne, dōó vi'xin.

³ Pablú ne, nākuido ñá tutun sán ne, da ve katsu'un ña nchú'un kãn da kii koo, tñn tñ nta'a ña.

⁴ Ña ñuu íkãn né, dā ĩní ña tsi tñn tñ nta'a ña ne, ntáka'an ñá ni tā'an ña:

—Ña tsikán ne, á te ña'a é'ni ña. É ntaā í nakáku ña kúñu ña ntute ñu'u kãn, tsí kuví ña ve, tsi iō kuetsí ña nta'a Xuva kō —ka'an ña.

⁵ Ntá tsi Pablú ne, dā nákidí ña nta'a ña ne, kó'xō nuu tñ nchú'un kãn. Ña té ni kūvi ña.

⁶ Tsí te ūra tsí i tsitu ña ne, ō kuví ntii ñā, kuiní ña'a san. Dā kú e ví'i ntántétu ña te nté koo kuví ña ne, dā ĩní ña tsí ña té neé ni kūvi ña ne, nativí ĩní ña. Kidáā né, eni ntu'u ñā ntáka'an ñá tsí Pablú ne, xuva ña ñā, ka'an ña.

⁷ Etsin tsi mí ntoo ntí ne, iō ñú'ū é kāduku ntée ña odo nūú ñuú tsikan, ñá nanī Publiu. Dīvi ña káka'an ñá te kuntōo ntí nú vi'i ña kãn. Úni ntūvi ĩntōo ntí nú vi'i ña kãn ne, dōo vá'ā o dé ña nī ntí.

⁸ Publiú san ne, nchokuví uva ñā. Ka'ni kaxé'e ña ne, da'xin kaxío ña di. Kué'ēn Pablu, kúkoto ní'ni ña ña ne. Dā kúvi ka'an ntâ'ví ña iña ñá ne, xntēe tá'an ña nta'a ña ña ne, ntūvá'a ña.

⁹ Kidáā ne, xéē ntí ntí ña nchokuví san, ña ntoo ñuú tsikán ne, ntūvá'a ña di.

¹⁰ Dukuān né, dōo íko ñu'u ña'a san ntí. Dōo kue'é doméni tá'xi ña ntí. Dā xee ntúvi é ntāka ntí ñuú ña ne, tsū'un ña iní tun ntōó san un ntí ntí é ntio ntí.

Dā xéé Pablu ñuú Roma

¹¹ Uni xóō intóo ntí ñuú ikān. Dā ntāka ntí ne, nākú'ūn ntí tun ntōo é itúvi dá ntūvi ví'xin. Ñuú Alejandria vé'xi tun ntōó san. Uve santu ntúvá'a nāa nuu i é nani Cāstoo ni Pólu.

¹² Kué'ēn ntí iní tun ntōó san, xéē ntí ñuú Siracusá ne, ikān intóo ntí uni ntúvi.

¹³ Kidáā ne, kué'ēn ntí, ntaíka ntí ntíkō diñi ntute san, xéē ntí ñuú Regiu. Utén san ne, iñi ntú'u kañnu tatsin é vē'xí máa i kán. Kidáā ne, kué'en xtūku ntí ne, da kúvi uvi ntúvi ne, xéē ntí ñuú Puteuli.

¹⁴ Ikān né, nāni'i ta'án ntí ña kuínti'xe i. Ntāka'an ñá te kuntōo kudii ntí uun vite. Kidáā ne, kué'ēn ká ntí ñuú Roma.

¹⁵ Ña kuínti'xe i, ña ñuú Romá san ne, tēkú ña tsí kí'ín ntí ne, véxkuntētu ña ntí un tsi nte ñuu é naní Foro de Ápiu ni tūku ñuu é naní Uni Tabérna. Dā íni Pablu ñá ne, nākué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva kō ne, dōo nakunúu ka'nu nima ña.

¹⁶ Kidáā né, dā xéé ntí ñuú Romá ne, ntāda tó'ō sntadún san ña ñu'u kutū san kuenta ntá'a tó'ō sntadun, ntá tsi xe'é ña é xio kutūví Pablu má vi'i mii ña. Mii tsí é tuvi ni'i ña uún sntadun é vii ñá ña kuenta.

Dá kakā'an ntódo Pablu ñuú Roma

17 Dā kúvi uni ntúvi ne, kāna Pablu un ntíí ntíí ña odo nūu iña ñá Israee, ña ntoo ñuú Roma, nátaká nuu ña ne, kaka'an ñá ni ñā:

—Ení, xu'ú ne, ñá tē nee nuu i é kini kaa ni íde ú ni tā'an ko ñá Israee, nté ña te nee ni ka'an ntée u nte xkoó ini ñáta kō, ña intóo nte dí'na. Ntá tsi xnúu kutu ñá kó ñuú Jerusaleén ne, dā ntáda ña kó kuenta ntá'a ña ñuú Romá san.

18 Kidáā né, dā kúvi tsíxe'e ñā kó ne, ntío ña é nantíi ña ko, tsí ña tuví nee kuetsí ka'nu iñá ko vata koo é kúví u.

19 Ntá tsi ña Israeeé san ne, ña ni ntío ña é nantíi ña ko. Dukuān ne, kuétsí é kaikán u te mī rei ñuú Romá san xntékú ku've ñá iñá ko, kuān té ña tuví nēe nuu i é tsí'i kuétsi ú ña ñuú ko.

20 Dukuān é kakaná u nto, un ntíí ntíí nto, é kā'án u ni ntō, tsí kuenta iñá Cristu, ña é ntantétu o, xo'ō ña Israee, é odō kútu ú kadena vévii —ka'án Pablu.

21 Ña Israeeé san ne, ntáka'an ña:

—Ñá íní nti. Nté ñá ntoo ñuú Jerusaleén san ñá ni taxnūu ña tú'un iña nto. Nté ña vé'xi ikān ne, ñá ni kā'an kīni ña iña nto.

22 Ntíí ne, ntío ntí kiní nti nee é kākuinti'xe nto. Tsí da mii tsí íní nti tsí da kanñi ñūxiví ne, dōó ntáka'an ntée ña ña kuínti'xe i Jesuu —ka'an ña.

23 Dukuān né, xtuví ñá uun ntuvi é nāni'i ta'an ñá nī Pablu. Kidáā ne, díí ka kue'e ña'á xee ña nú vi'i mí tuví ña. Pablú ne, nté tevāa un tsi da nte kuáa kaka'an ntódo ña ni ñā. Kaka'an ñá nté ō dé Xuva ko kadē kú've ña, kanatíin ña ni ñā da nte koo e kuínti'xe ña Jesuu, tsí kanañē'e ñá ña mí ūve na'a kaka'an léi Muísee, nté o kaka'an tú'ūn é de vá'a ña é xe'é Xuva kō é kūtuni nté koo kuví.

24 Ió ña Israeé san ne, kuñti'xe ña é kaka'án Pablu, ntá tsi iō ná ne, ña ni íde ña kuēnta tú'ūn é kaka'án ña.

25 Ná ni xīo ntaa iní ña ni tā'an ña. Kuan tsi ō kí nteé xio ña, kunú'u ña. Uun sá nuu i é kaka'án Pablu ni ña dá vāta ntaka ña:

—Espíritū Sántū né, dōo íni ña nté koo ka'an ñá tú'ūn é xe'é ña é kā'an ñá ka'án naa Xuva ko, ña Isaía, ni ñata kō, ña é intóo di'na, kaka'an ña:

26 Kuē'én, kūka'an ni ñá Israeé san:

Kuān té dá'a sa tekú nto,
ntá tsí ña kuintí'xe nto.
Kuān té dá'a sa kóto nto,
ntá tsi ña kutúni nto.

27 Tsi dóo ka'xī nima nto,
dóo lo'o ntō,
é nuu nti'u ntúxnūú nto.
Tsi ña ntío nto kiní nto,
ñá ntío nto kutuni nto,
ñá ntío nto kuinti'xe nto,
ñá ntío nto natu'vi nto kuétsi ntō
vata koo é ntavá'a ú nto.

Kuan ō xe'é Espíritū Sántū é kā'an Ísaia ni ñata kō kídaā.

28 Kini nto tsí vi'a ve ne, taxnuu Xuva kō tú'ūn va'á iña Jesúcristu ntá'a ña'a, ña é ña te ña Israeé san. Dīvi ña ne, kuinti'xe ña —ka'án Pablu.

29 Dā kúvi ka'an ña sá'a ne, ntīi ntíi ntíi ña Israeé san ne, da mii kuē'en tsi é ntánatín ña tú'ūn é kaka'án ña.

30 Pablú ne, uvi kuíā katúvi ña ikān né, mii ñá ntá'vi ña vi'i mí katúvi ña. Dōo diní ña dá vē'xí un ntíi ntíi ña'a, ña vexkóto ni'ni i ña.

31 Kaka'an ntódo ña ni ña iña mí kadē kû've Xuva ko, kanakuā'a ña ña iña Tó'o ko Jesúcristu. Ná te

kaū'ví kue'en ña é kā'an ñá ni ñā né, ntē xoxo ni
edí nuu i é kā'an ña.

**Tū'ún xuva kō vatā ó ntáka'an ña ñuú
Coatzospan
New Testament in Mixtec, Coatzospan
(MX:miz:Mixtec, Coatzospan)**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Coatzospan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Coatzospan

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

8f775598-56d9-56fd-966e-15e054d2f275